



This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

KC

15652



HN 3F14 K

4595

4 KC 15652

HARVARD COLLEGE LIBRARY



**THE BEQUEST OF
JOHN STRACHAN LAWRENCE**

CLASS OF 1871

August 8, 1924

ÆSOP I — PHRYGIS,

ET ALIORUM FABULÆ,
quorum nomina sequens pagella
indicabit.

ELEGANTISSIMIS ICONIBUS
*in gratiam studiosæ juventutis
illustratæ.*

PLURIBUSQUE AUCTÆ,
& diligentius quàm antehac
emendatæ.
Cum indice locupletissimo.



SUPERIORUM PERMISSU.

Matriti: Apud D. Petrum Lopez,
& Fratrem. Anno 1815.

KC15652

~~Ga 10.52.20~~

HARVARD COLLEGE LIBRARY^a
BEQUEST OF
JOHN STRACHAN LAWRENCE
AUGUST 8, 1924



FABULARUM,
QUÆ IN HOC LIBRO
CONTINENTUR
INTERPRETES,
ATQUE AUCTORES.

***L** Laurentius Valla.
G ulielmus Gudanus.
H adrianus Barlandus.
G ulielmus Hermanus.
R imicius.
A ngelus Policianus.
P etrus Crinitus.
P linus Secundus Novocomensis.
A ulus Gellius.*



Æ S O P I

FABULATORIS VITA

A MAXIMO PLANUDE
*composita, è Greco Latina
facta.*

Rerum humanarum naturam persecuti sunt, & alii, & posteris tradiderunt: Æscopus verò videtur, non absque divino afflatu cum moralem disciplinam attigisset, magno intervallo multos eorum superasse. Etenim neque definiendo, neque ratiocinando, neque ex historia, quam ante ipsius ætatem tulit tempus, admonendo, sed fabulis penitus erudiendo, sic audientium venatur animos, ut pudeat ratione præditos facere, aut sentire, quæ neque aves, neque vulpes: & rursus non vacare illis, quibus pleraque bru-

ta tempore, prudenter vacasse finguntur: ex quibus aliqua pericula imminuentia effugerunt, aliqua maximam utilitatem in opportunitatibus consecuta sunt. Hic igitur, qui vitam suam philosophicæ Republicæ imaginem proposuerat, & operibus magis, quam verbis philosophatus, genus quidem traxit ex Ammorio, oppido Phrygiæ, cognomento Magnæ, sed fortuna fuit servus.

Quare, & magnoperè mihi videtur Platonis illud in Gorgia pulchrè simul, & verè dictum: plerumque enim hæc, inquit, contraria inter se sunt, natura simul, ac lex. Nam Æsopi animum natura liberum reddidit: sed hominum lex corpus in servitutem tradidit. Potuit tamen ne sic quidem animi libertatem corrumpere. Sed quamvis ad res varias, & in diversa loca transferret corpus, à propria tamen sede illum traducere non potuit. Fuit autem non solum servus, sed & deformissimus omnium suæ ætatis hominum: nam accuto capite fuit, pressis naribus, depresso collo, prominentibus labris, niger, (undè, & nomen adeptus est) idem enim Æsopus, quod Æthiops.



ventrosus, valgus, & incurvus; fortasse, & Homerum Fersiten turpitudine formæ superans. Hoc verò omnium in equissimum erat, tardiloquentia, & vox obscura simul, et inarticulata. Quæ omnia etiam videntur servitutem Æsopo parasse. Etenim mirum fuisset, ita indecenti corpore potuisset servientium rætia effugere. Sed corpore sanè tali, animo verò solertissimo, natura extitit, & ad omne commentum felicissimo. Possessor igitur ipsius, tamquam ad nullum domesticum opus commodum, ad fodiendum agrum emisit. Ille vero digressus, alacriter operi incumberebat. Profecto verò aliquandò, & hero ad agros ut inspectionem operarum faceret, agricola quidam ficus egregias decerptas do-

no tulit. Ille verò fructus delectatus pulchritudine, Agathopodì ministro (hoc enim erat nomen puero) servare jussit, ut sibi post balneum apponeret. Cum vero ita evenisset, atque Æsopus ob quandam necessitatem ingressus esset in domum, occasione capta Agathopus consilium hujusmodi conservo cuidam offert: impleamur, si placet, ficibus heus tu: & si herus noster has requisierit, nos contra Æsopum testificabimur ambo, quod in domum ingressus sit, ficusque clam comederit: & super verò fundamento, videlicet quòd domum ingressus sit, multa mendacia struemus, neque enim quidquam poterit unus contra duos, præsertim cum sine probationibus ne mutire quidem audeat. Viso verò hoc, ad opus accesserunt, & ficus devorantes, dicebant in singulis cum risu. Væ tibi, infelix Æsope. Cum igitur herus rediisset à lavacro, & ficus petiisset: audivisset autem quòd Æsopus eas comedisset, Æsopum cum ira jubet vocari, & vocato ait: dic mihi, ò execrande, ita me contempsisti, ut penarium ingrederis, & paratas mihi ficus comederis? Ille audiebat quidem, & intelligebat, loqui autem nullo modo poterat quòd linguæ tar-

ditatem. Cùm jam verberandus esset, & delatores vehementiores instarent, procumbens ad heri pedes, ut sustineret se parum, orabat. Cùm autem cucurrisset, & tepidam aquam attulisset, eam bibit: & digitis in os demissis, humerem solùm rejecit: nondùm enim cibum attigerat. Orabat igitur, ut idem, & accusantes facerent, quò manifestum fieret, quisnam ficus dissipasset. Herus autem ingenium hominis admiratus, sic facere, & alios jussit. Illi autem deliberaverant bibere quidem aquam, non tamen demittere in guttur digitos, sed per obliqua maxillarum eos circumferre. Vix dñi autem biberant, cum tepida illa aqua, nausea potis inducta, effecit, ut sponte fructus redderetur. Tunc igitur ante oculos positos, & maleficio ministro-rum, & calumnia, herus jussit eos nudos flagris cædi. Illi verò cognoverunt manifestè dictum illud: Qui in alterum dolos struit, sibi inscius malum fabricat! Sequenti verò die hero in urbem revector, Æsopo verò fodiente, quemadmodùm jussus fuerat, Sacerdotes Dianæ, sive alii quipiam homines, cum à via aberrassent, Æsopum nacti, per Jovem Hospitalem obsecrabant hominem, ut

quæ in urbem duceret, viam ostenderet. Ille cum sub umbra arboris viros adduxisset prius, & frugalem apposuisset cœnam, indè, & dux factus ipsis, in quam quærebant viam, induxit. Illi autem tùm ob hospitalitatem, tùm quod dux eorum fuisset, mirum in modum viro devincti, manus in cœlum elevarunt, & precibus benefactorem remunerati sunt. *Æsopus* verò reversus, inque somnum lapsus ob assiduum laborem, & æstum, visus est videre fortunam astantem sibi, & solutionem linguæ, sermonisque cursum, & eam, quæ fabularum est, doctrinam largiri. Statim igitur excitatus, ait: papæ, ut suaviter dormivi, sed & pulchrum somnium videre vixi sum, & ecce expeditè loquor, bos, asinus, rastrum. Per Deos intelligo, undè mihi bonum accesserit hoc; quoniam enim pius fuit hospites, propitium numen consecutus sum. Ergo benefacere bona plenum est spe. Sic igitur *Æsopus* lætatus facto, rursum cœpit fodere. Sed Præfecto agri (*Zenas* erat ipsi nomen) ad operarios profecto, & hœrum unum, quoniam leviter erraverat in opere, virga verberante, *Æsopus* statim exclamavit: homo, cujus gratia eum, qui nullam in-

juriam fecit, sic verberas? Et omnibus temerè plagas ingeris quotidie? Omnino renuntiabo hæc hero. Zenas autem hæc ab *Æsopo* audiens, obstupuit non mediocriter, secumque ait: quod *Æsopus* loqui cœperit, nulla mihi utilitas erit; præveniam igitur ipse, & accusabo eum coràm domino, antequàm hoc ipsum faciat, & me herus procuratione privet. His dictis, in urbem vectus est ad dominum. Cæterum, turbatus cùm accessisset: Salve, inquit, here. Ille verò: quid perturbatus adest? Inquit. Et Zenas: res quædam monstruosa in agro contingit. At herus: numquid arbor præter tempus fructum tulit? Aut jumentum aliquod præter naturam genuit? Et ille: non ita; sed *Æsopus*, qui antea erat mutus, nunc loqui cœpit. Ad hæc herus: sicut tibi nihil boni fiat hoc existimanti monstrum esse. Ille autem: sanè, inquit: nam quæ in me contumeliosè dixit, spontè pretereo, here: in te autem, & Deos intolerabiliter convitiatur. His ita percitus herus, Zenæ ait: ecce tibi traditus est *Æsopus*: vende, dona, quod vis, de eo fac. Cum Zenas autem in potestate sua accepisset *Æsopum*, quodque in eum haberet imperium, ei renun-

tiasset; ille: quodcumque visum tibi fuerit, inquit, effice: accedit autem, cum vir quidam jumenta vellet emere, & propterea per agrum illum iter faceret, Zenam rogavit. Ille: jumentum, inquit, mihi vendere non licet, sed mancipium masculum, quod, si vis emere, adest. Cum verò mercator jussisset ostendi sibi servulum, & Zenas Æsopum accersisset, mercator videns ipsum, & cachinatus: undè tibi, inquit ad Zenam, hæc olla? Utrum truncus est arboris, an homo? Hic, nisi vocem haberet, fermè videretur uter inflatus. Quare mihi iter interrumpisti hujuscepiaculi gratia? His dictis, iter suum prosequabatur. Æsopus verò insecutus ipsum: mane, inquit. Ille autem conversus: abi, inquit, à me sordidissime canis. Æsopus autem: dic mihi: cuius rei causa huc venisti? Et mercator: scelereste, ut aliquid boni emerem, te, quod inutilis, & marcidus sis, non egeo. Æsopus contra: Eme me, &, si qua est fides, multum te juvare possim: ille, qua in re à te juvari possim, cum sis odium penitus? Et Æsopus: nonne adsuat tibi pueruli domi turbulenti, & flentes? His præfice me pedagogum;

omninò eis pro larva ero. Ridens igitur de hoc mercator, inquit Zenæ quanti malum hoc vendis vas? Ille verò: tribus, inquit, obolis. Mercator autem statim tres obolos solvit, dicens: nihil expendi, & nihil emi. Cum igitur iter fecissent, ac pervenissent in suam domum; pueruli duo, qui adhuc sub matre erant, Æsopo viso, perturbati exclamaverunt. Æsopus autem statim mercatori inquit: habes meæ pollicitationis probationem. Ille vero ridens ingressus: inquit: saluta conservos tuos. Introgressum autem, ac salutantem videntes illi: quodnam malum nostro heri, inquiunt, contingit, ut servulum adeò deformem emerit? Sed ut videtur, pro fascino domus hunc emit. Non multò verò post, & mercator ingressus; apparari res ad iter servit jussit, quod postridie in Asiam profecturus esset. Ille igitur statim vasa distribuebant: at Æsopus rogabat levissimum onus sibi concedi, tanquàm nuper empto, & nondum ad hæc ministeria exercitato. His autem, & nihil tollere velit, ventam præbentibus, ille non oportere dixit, omnibus laborantibus, se solum inutilem esse. His, quod attollere vellet,



permittentibus, huc, & illud cum circumspexisset, & vasa congregasset diversa, saccos, & stramenta, & canistros, unum canistrum panis plenum, quem, duo bajulare debebant, sibi imponi jubet. Illi autem ridentes, & nihil esse stultius vili hoc scelesto inquentes, qui, cum paulò ante levissimum postularet tollere onus, nunc omnium gravissimum elegisset: oportere tamen desiderium ejus explere: sublatum canistrum imposuerunt Æsopo. Ille verò humeris onere gravatis, huc, & illuc dimovebatur. Hunc videns mercator, admiratus est, & inquit: Æsopus cum ad laborandum promptus sit, jam suum pretium persolvit, jumenti enim onus sustulit. Cum vero hora prandii divertissent, Æsopus

jussus panes dispensare, semivacuum canistrum multis comedentibus fecit. Undè etiam post prandium leviori onere facto alacriùs incedebat: verùm vesperè, quoque illic, quò diverterant, pane distributo, postera die vacuo omninò in humeros sublato canistro, primus omnium ibat, ut, & conservis, qui hunc animadverterent præcurrentem, dubium faceret, utrùm putridus esset Æsopus, an quis alius. Et illi cùm cognovissent eum esse, admirabantur: quod denigratus homuncio solertiùs omnibus fecisset, quoniam, qui facilè absumerentur panes sustulisset, cùm illi stramenta, & reliquiam supellectilem bajularent, quæ ea non sit natura, ut sic absumatur. Mercator itaque cùm esset Ephesi, alia quidem mancipia cum lucro vendidit: remanserunt autem ei tria, Grammaticus, Cantor, & Æsopus. Cùm verò quidam ex familiaribus ei suavisset in Samum ut navigaret, tamquam ibi cum majore lucro divenditurus servulos, persuadet. Cùm autem mercator pervenisset in Samum, Grammaticum quidem, & Cantorem, utrumque nova vestin indutum statuit in foro: sed Æsopum quoniam nulla ex parte poterat ornare (totus enim erat mendosus) veste ex sac-

Æ S O P I

circumposita, medium inter utrum-
 onstituit, ut, & videntes stupere-
 tes: unde hæc abominatio, quæ &
 obscurat? Æsopus autem quamvis
 itis morderetur, stabat tamen audac-
 ipsos intuens: Xanthus verò Philo-
 us habitans tunc Sami, profectus in
 m, & videns duos quidem pueros
 ornatu adstantes, medium verò ho-
 Æsopum, admiratus est mercatoris
 mentum: namque turpem in medio
 caverat, ut appositione deformis,
 rioresse ipsis adolescentuli appare-
 Proprius autem adstans, percontat-
 st Cantorem, cujus esset. Et is: Cap-
 x: Tum Xanthus, quid igitur scis-
 e? Hic: omnia, Atque ad hæc
 risit. Discipuli verò, qui cum
 io unâ erant, ut viderunt ipsum ri-
 & ostendisse dentes, statim aliquod
 rum videre arbitrati sunt. Uno au-
 icente: certè herozia est, dentes ha-
 Alio verò: Quidam videns risit?
 non risisse, sed rignisse: omnibus
 volentivus cognoscere, cur risis-
 us ipsorum accedens. Æsopo in-
 ujus rei gratia risisti? Et is Abs-
 arina ovis. Illo verò confuso fun-
 o sermone, repenteque secedente,

Xanthus inquit mercatoris: Quanto pretio Cantor? Illo autem mille obolis respondente, ad alterum ivit, immenso audito pretio. Atqui, & hunc rogante Philosopho, cujas nam foret, & audito Lydum esse, rursusque rogante: quid ergo scis facere? Et illo dicente. Omnia; iterum risit Æsopus. Ex scholasticis autem quodam dubitante: quidnam hic ad omnes ridet? Alius ei dixit. Si vis, & tu marinus hircus vocari, roga. Xanthus autem rursus rogavit mercatorem: quanto pretio Grammaticus? Et ille: tribus millibus obolorum, respondit. Ægrè tulit Philosophus immensum pretium, & aversus discedebat. Scholasticis autem petentibus, an non placuerint ei servuli. Næ, inquit, sed decretum est non emere mancipium pretiosum: Unus autem ipsorum dixit. Si hæc ita se habent, igitur, turpem hunc quin emas, nulla lex vetat: idem enim, & hic ministerium afferet, & nos pretium hujus impendemus. Ad hæc Xanthus ait, ridiculum esse, vos solvisse pretium, me autem servum emis- se: alioqui, & uxercula mea munditiæ studiosa, non ferret à deformi servulo serviri sibi. At scholastici rursus dixerunt, in promptu est sententia: ne pa-

reatur feminæ. Tunc Philosophus: faciamus prius periculum, an sciat aliquid, nè, & pretium in cassum pereat. Adiens igitur Æsopum: gaude, inquit: et ille: nùm nam tristabar? Et Xanthus: Saluto te. Ille autem: Et ego te; Xanthus, unà cum aliis inexpectato, & prompto responso stupefactus, rogavit: Cujas es? Ille: niger. Et Xanthus: non hoc inquam, sed undè natus sis? Et is ex ventre matris meæ. Non hoc dico, sed in quo loco natus sis? Et ille: non renuntiavit mihi mater mea, utrùm in sublimi loco, an in humili. Et Philosophus: quid verò facere nosti? Ille: Nihil. Et Xanthus: Quomodò? Quoniam hi omnia nosse professi sunt, mihi autem reliquerunt nihil. Atque his scolastici vehementer admirati: Per divinam providentiam, dixerunt, valdè benè respondit: nullus enim est homo, qui omnia norit: & propterea scilicèt risit: Rursus igitur Xanthus inquit: Vis emam te? Æsopus: Me hac in re consultore eges? Utrùm tibi videtur melius, aut emere, aut non, fac: nullus enim quidquam vi facit: hoc in tua positum est voluntate, & si volueris, crumenæ januam aperiens, argentum numera; sin verò minimè, ne cavillare.



Rursus igitur scholastici inter se dixerunt: per Deos superavit præceptorem. Xanthos verò cum dixisset: Si emero te, fugere voles? Ridens Æsopus, ait: hoc si voluero facere, nullo modo utar te consultore, ut, & tu paulò antè me. Et Xanthus: Benè dicis, sed deformis es. Et ille: Mentem inspicere oportet, ò Philosophè, & non faciem. Tunc mercatorem adiens Xanthus, inquit: quanti hunc vendis? Et ille: Ut vituperes meas merces, ades: quoniam tu, dignis omis- sis pueris, deformem hunc eligis, alterum horum eme, hunc autem auctarium accipe. Et Xanthus: Non certè, sed hunc. Et mercator; Sexaginta obolis eme. At scholastici confestim collatos exposuerunt. Xanthus autem possedit. Itaque

publicani, venditione cognita, aderant indagantes, quis vendiderit, quis emerit: at cum pueret utrumque se pronuntiare propter vilitatem pretii, Æsopus stans in medio exclamavit, qui venditus est, ego sum: qui emit, hic: qui vendidit, ille: si verò ipsi tacuerint, ego igitur liber sum. Publicani verò diffusi risu, donato Xantho vectigali, abierunt. Æsopus igitur sequebatur in domum euntem Xanthum. Cum meridianus autem æstus esset, Xanthus inter deambulandum pallium attollens mingeat. Quod videns Æsopus, vestibus illius apprehensis retrò, ad se ipsum traxit, atque inquit. Quàm celerrimè me vende, quoniam fugiam. Et Xanthus: Quamobrem? Quoniam, inquit, non possem tali servire heri: si enim tu, qui herus es, & neminem times, tamen relaxationem non præbes naturæ, sed eundo magis: si obtigerit servum me ad aliquod mitti ministerium, & inter eundem tale quid exigat natura, necesse omninò fuerit volando cacare. Et Xanthus: hoc te turbat? Triamala volens evitare, eundo mingo. Et ille: Quæ? Et hic: Stanti mihi, caput perussisset sol: pedes verò terræ solum torridum: loci autem acrimonia olfactum offendisset. Tunc Æsopus: vale, persua-

sisti mihi. Postquam autem domi fuerunt, Xanthus jubens Æsopo manere ante vestibulum, quoniam elegantiusculam esse sibi mulierculam sciebat, neque oportere illico talem turpitudinem ei ostendi, antequam aliquis ipsi urbana diceret: ipsi ingressus dicit: Domina, non etiam posthac objicies ministerium, quod mihi tuæ pediseque præstant: jam enim, & ego puerum tibi emi, in quo videbis pulchritudinem, qualem nunquam vidisti, qui, & jam ante vestibulum stat. Et ille quidem hæc. Pedisequæ autem verâ existimantes, quæ dicta fuerant, inter se non mediocriter contendebant, cuinam ipsarum sponsus nuper emptus futurus sit. Xanthi verò uxore intro vocari novitium juventem mancipium, una ex aliis magis accelerans, & ut arrabonem vocationem arripiens, novitium, servum egressa accersebat. Et illo dicente: Ecce ego adsum: stupe facta. Tu, inquit, es? Et hic: Næ. Et illa: Sine invidia, ne ingrediaris intro, omnes alioquin fugient. Alia tamen egressa, eumque intuita: Cædatur tua, inquit, facies, & huc ingredi, sed ne appropinques mihi, ingressus stetit coram domina: quæ, cum eum vidisset, oculos avertit ad vi-

rum inquiens: undè mihi hoc monstrum attulisti? Abjice ipsum à facie mea. Et ille: satis tibi domina ne meum sobmorde novitium servum. Hæc autem: Videris. Xanthe, me perosus, aliam inducere velle: & fortè, dùm pudet dicere mihi, ut tua domo abscedam, canicipitem mihi hunc apportasti, ut ejus ægrè latura ministerium fugiam. Da igitur mihi dotem meam, atque ibo. Ad hæc Xantho increpante Æsopum, tanquam in itinere urbana quædam locutum de mictu inter eundem, nunc verò mulieri nihil dicentem, Æsopus ait: Projice ipsam in balthrum. Et Xanthus, Tacè scelus: an nescis me hanc, ut meipsum, amare? Et Æsopus: Amas mulierculam? Et ille: Admodùm quidem, fugitive. Ad hæc Æsopus, pulsato medio pede, valdè exclamavit: Xanthus Philosophus uxorius est. Et versus ad suam dominam ait: Tu, ò domina, velles Philosophum emisse tibi servum juvenem, bono habitu, vigentem, qui tenudam in balneo spectaret, & tecum luderet in dedecus Philosophi? O Euripides, aureum ego tuam inquam os, talia dicens: multi impetus fluctum marinorum, multi fluminum, & ignis calidi flatus: dura res paupertas,

dura, & alia infinita: tamen nihil æquè durum, ut mulier malla. Tu verò, ò domina, Philosophi uxor, à pulchris adolescentulis tibi ut ministretur, noli, nequo pacto contumeliam viro tuo infligere. Illa hæc audiens, cùm nihil contradiceret posset: undè vir inquit pulchritudinem hanc venatus es? Sed, & loquax putridus hic videtur, & facetus, reconciliabor igitur ei. Tum Xanthus: *Æsop*e, reconciliata est tibi tua hera. Et *Æsopus* ironicè loquens: Magna res, inquit, placare mulierem, Et Xanthus Tace posthàc: emi enim te ad serviendum, non ad contradicendum. Postera die Xanthus, *Æsopo* sequi jusso ad hortum quendam ivit empturus olera. Cùm verò olitor fasciculum olerum messuisset, accepit *Æsopus*. Xantho autem soluturo jam hortulano pecuniam, hortulanus: Sine, inquit, here unum problema à te desidero. Et Xanthus: Quidam? Tum ille: quid ita, ut quæ à me plantatur olera quamvis diligenter, & fodiantur, & irrigentur, tardum tamen suscipiunt incrementum: quibus verò spontanea, & terra pullulatio, etsi nulla cura adhibeatur, illis tamen celerior germinatio? Xanthus igitur (licet Philosophi quæ-

tio foret) cū nihil aliud sciret dicere:
A divina providentia, & hoc inter cæ-
tera gubernari inquit: *Æsopus* verò
(aderat enim) risit. Ad quem *Philoso-*
phus: Ridesnè? An derides? Et *Æsopus*:
Derideo, inquit, sed non te, verū qui
te docuit. Quæ enim à divina providen-
tia fiunt, hæc à sapientibus viris solutio-
nem sortiuntur: oppone itaque me, &
ego solvam problema. Interim itaque
Xanthus conversus, inquit olitori: Mini-
mè omnium decens est, ò amice, me,
qui in tantis auditoris disceptaverim,
nunc in hortosolveret sophismata: puero
autem huic meo, qui consequentia mul-
torum callet, si proposueris, solutionem
consequeris quæsit. Et olitor: Hic tur-
pis litteras novit? O infœlicitatem. Sed
narra, ò optime: quæsit declarationem
nosti. Et *Æsopus*: Mulier, inquit, cum
ad secundas nuptias iverit, liberis ex
priori viro susceptis, si virum quoque
invenerit filios ex priorē uxore genuisse,
quos ipsa filios adduxit, horum mater
est: quos invenit penès virum, horum
est noverca: multam igitur in utrisque
ostendit differentiam: nam quos ex se ge-
nuit amanter, & accuratè nutrire perse-
verat, alienos verò partus odit: & inveni-

dia utens, illorum cibos diminuens, suis addit filiis. Illos enim natura quasi proprios amat: odio autem habet, qui viri sunt, quasi alienos. Eodem modo, & terra eorum, quæ ipsa ex se genuit, mater est: quæ autem tu plantas, horum est noverca: hujus rei gratia, quæ sua sunt, ut legitima magis nutrit, ac fovet: à te autem plantatis, ut spuris non tantum alimenti tribuit. His delectatus, olim credideris mihi, inquit, quod me gravi solitudine hac garrulitate levavis. Abi, gratis ferens olera, & quædam istis opus est, tamquam in proprium hortum vadens, accipe. Post dies aliquot rursus in balneum proficiscitur Xanthus. Quibusdam autem amicis ibi inventis, ad Æsopum loquitur, ut iedemum currat, & lentem in ollam injectam coquat. Ille abiens, granum, antea lentis in ollam jactum coquit. Xanthus ergo unum cum amicis lotus, vocabit, hos compransuros, præfatus tamen, se quod tenuis esset futura cœna, utpotè ædente, quoque non oporteret variis asserculisque amicos judicare, sed probate voluntatem. His verò profectus, de in forum ingressus. Xanthus inquit, de nobis à balneo bibere, Æsopum. Ille respondit

defluxu balnei accipiente, & tradente,
 Xanthus fortiter repletus: hem quid
 hoc, inquit, Æsope? Et ille: à balneo,
 ut jussisti. Xanthus autem præsentia
 amicorum itam compescente, & pel-
 vim sibi apponi jubente, Æsopus pel-
 vi apposita stabat. Tunc, & Xanthus:
 non lavas? cum ille: justum est mihi
 ea facere, quæ jusseris: tu nunc non
 dixisti. Infice aquam in pelvim, & la-
 va pedes meos, & pone soleas, & quæ-
 cumque desineps. Adhuc igitur amicis
 Xanthus: quid numquam enim servum emi?
 Nullo modo, sed magistrum. Discum-
 bentibus itaque ipsi, & Xantho Æso-
 pum rogante, parvum sit lens; cochlea-
 ti acceptam ille lentia gratum tradidit.
 Xanthus accipiens, ac ratus gratia fa-
 ciendi periculum coctionis lentem acci-
 piere, digesta concedens ait: Repè coem-
 istis: offer. Ille eodem: aquam lavantem in-
 volutas, & apponentes, Xanthus: ubi
 habes? inquit. Ed is, accepisti ipsam.
 Et Xanthus, a numquam consisti? Tum
 Æsopus, maxime tudentem, singu-
 latusque dixit, moribundum, quod pluri-
 ori efficitur. Xanthus ergo peritus non
 habuit, ut prius sedigam, hic in hisaniam
 non sedigam. Deinde convertens ad Æso-
 pum

pum ait: sed ne videar, improprie serve,
amicis injurias, abiens eme pedes por-
cinos quatuor, & perceleriter coctos ap-
pone. Festinus hoc peragit: ac dum pedes
coquerentur, Xanthus jure volens ver-
berare Æsopum, cum esset in re aliqua
ad usum occupatus, unum ex pedibus ex
olla clanculum auficiens, occuluit. Pau-
lò post autem, & Æsopus veniens, &
olla perscrutatus, ut tres solos pedes
vidit, cognovit insidias sibi aliquas fac-
tas, & accurrens in stabulum, saginati
porci unum ex quatuor cultrò ampu-
tans, & pilis nudans in ollam jecit, ac
coxit cum cæteris. Xanthus, verò: veri-
tus, ne Æsopus subreptum pedem non
inveniens, fugeret: rursus in ollam ip-
sum injecit. Æsopo autem in patinam
pedes evacuante, ac quinque his appa-
rentibus, Xanthus: quid hoc inquit,
Æsopè? Quomodo quinque? Et ille:
duo porci quot habent pedes? Et Xan-
thus: octo. Tum Æsopus: sunt ergo
hic quinque, & saginatus porcus infa-
mè tripes pascitur. Xanthus admodum
molestè ferens, amicis inquit: nonne
paucò antè dixi, quod celeritè hic me
ad insaniam redigeret? Et Æsopus: Hec,
notu est, quod ex additione, & subduc-

tionem in quantitate secundum rationalem summam colligitur, non esse errorem. Xanthus igitur nullam causam honestam inveniens, verberandi Æsopum, quievit. Postridiè autem ex scholasticis quidam sumptuosam apparans coenam, cum aliis discipulis, & Xanthum invitavit. Coenanteibus igitur, Xanthus partes ex apposis accepit electas, & Æsopo ponè stanti dedit. Abi, inquit ei, benevolæque meæ hæc trade. Ille verò decedens secum cogitabat: nunc occasio est michi mei domini, propterea quod me, cum novitius veni, cavillata est videbit igitur an hero meo bene velit. Profectus itaque in domum, sedit in vestibulo: & hera accita, sportulam partium coram ipsa posuit, ac inquit hera, hæc omnia herus misit, non tibi, sed benevole. Cumque canem vocasset, atque dixisset Veni Lycæna, comede: tibi enim herus hæc jussit dare: parcellatim cani omnia projecit. At post hoc ad herum regressus, & rogatus, an benevolæ dederit omnia: omnia, inquit, & coram me omnia comedit. Ille verò iterum rogante: et quidnam edens ait? Et is: mihi quidem nihil quidquam dixit, sed secum tibi gratias habebat. Uxor m-

men Xanthi eam rem calamitosam esse arbitrata, tanquam secunda cani redarguta erga virum benevolentia, ac subdens sese non amplius in posterum cohabitaturam cum eo, ingressa cubiculum plorabat. Potu autem procedente, & quæstionibus alternis propositis; ac uno ex ipsis ambigente, quando futura esset iogens inter homines turbatio; Æsopus ponè stans, ait: cùm resurrexerint mortui, repetentes, quæ possiderint. Et scolastici videntes dixerunt, ingeniosus est novitius hic. Alio verò rursus propnente, quamobrem ovis ad eadem tracta, non exclamet, sus autem quàm maximè vociferetur; Æsopus rursus ait: quoniam ovis assueta mulgeri, aut etiam velleris onus deponere; tacitè sequitur, idèò etiam pedibus arrepta, & ferrum videns, nihil grave suspicatur; sed illa usitata, & solita videtur passura: sed sus, ut qui neque mulgetur, neque tondetur, neque novit ad horum aliquid trahi, sed carnes suas tantùm usui esse, meritò vociferatur. His sic dictis, discipuli rursus laudaverunt ipsum versi in risum. Finito convivio, & Xantho in domum reverso, & uxorem pro more ag-greso alloqui, illa ipsum aversata, inquit.

ne mihi propinquus fias, da mihi dotem meam, & abibo, non enim manserim tecum posthac: tu autem abiens cani adulare, cui misisti partes. Et Xanthus stupefactus ait: omnino mali mihi aliquid rursus attulit Æsopus. Et uxor inquit: domina, non me: poto, tu ebria es? Cui partes misit? Nonne tibi? Non per Jovem, mihi quidem minime, inquit illa, sed cani. Xanthus, Æsopo accito, inquit: cui dedisti partes? Et ille: benevolæ tuæ. Et uxori Xanthus: nihil accepisti? Et illa: nihil. Et Æsopus: cui enim jussisti, here, partes dari? Et ille, benevole meæ. Et Æsopus, cane vocata, hæc tibi, inquit, bene vult, nam mulier, & si bene velle dicatur, tamen minima quaque recula offensa contradicit, conviciatur, abit: canem tamen verberato, expellito, non tamen discedet, sed oblita omnium, statim benigne blanditur, & cum gratia, hero. Oportebat igitur dicere, here: uxori has partes ferto, & non benevolæ. Et Xanthus: vides, domina, non meam esse culpam, sed ejus, qui tulit? Tolera itaque, nec deerit mihi occasio, qua eum verberem. Illa verò non credente, verum clam ad suos parentes regressa, Æsopus inquit: non

recte dixi, o here, canem tibi magis bene velle, quam meam heram? Diebus autem aliquot praeteritis, & uxore irconciliata manente, & Xantho affines quosdam ad ipsam, ut reverteretur domum, mittente: illa cum cederet nobis, ac proinde Xanthus in meum exierat. Aesopus audiens eum, inquit: ne te afflictes, here, ego enim eam cras vendere sponte, citissime faciam ad te. Accepta pecunia, Aesopus in forum profiscitur: ac, emptis anseribus, & gallinis, & aliis quibusdam ad convivium idoneis, ambulans; domos circuibat. Transibat igitur, & ante domum parentum. heræ suæ, ignorans simulans illorum esse, & in ea heram manere. Cumque in quemdam ex domo illa incidisset, rogabat, an aliquid ad nuptias utile domesticum possent sibi vendere. Ille autem rogat: cui est opus his? Xantho inquit, Philosopho: cras enim uxori copulandus est. Eo verò ascendente, & uxori Xanthi, hæc ut audivit, renunciente, illa cursim, & properè ad Xanthum illic, pergit, contra ipsum clamat, dicens inter alia, & hæc: non me vivente, o Xanthè, alteri uxori conjungi poteris. Sicque mansit in domo per Aesopum, quem-

admodum propter illum discēsserat. Rursus post dies aliquot invitans Xanthus discipulos ad prandium, Æsopo inquit: I, eme optimum quodque; & præstantissimum. Ille inter eundem secum dicebat: Ego docebo herum non stulta mandare. Cum linguas igitur solū suillas emisset, & apparasset: discumbentibus linguam assatam singulis cum salsa-mento apposuit. Discipulis laudantibus, ut Philosophicum primum ferculum, propter linguæ ad locutionem ministerium, rursus elixas Æsopus linguas apposuit: atque iterū etiam ferculo alio, atque alio petito, ille nihil aliud, quā linguas proponebat. Discipuli autem eodem subindē cibo repetito indignati: Quousque linguas? Inquiunt: quippē nos per diem linguas edendo, nostras doluimus. Xanthus inquit iratus: nihil aliud tibi est, Æsopē? Et is: non certē. Tum ille: nonne mandavi tibi, sordidissimē homule, optimum quodque, & præstantissimum obsonari? Et Æsopus: multas habeo tibi gratias, quod me Philosophis præsentibus increpaveris. Quid igitur fuerit lingua melius, & præstantius in vita? omnis enim doctrina, & philosophia per ipsam monstratur, ac traditur: per

ipsam dationes, acceptiones, fora, salutationes, benedictiones, musa omnis: per ipsam celebrantur nuptiae, Civitates eriguntur, homines servantur. Et, ut breviter dicam, per ipsam tota vita nostra consistit: nihil ergo lingua melius. Ob hæc discipuli Æsopum rectè loqui dicentes, aberrasse verò magistrum, abiire singuli in domum. Postridiè rursus accusantibus ipsis Xanthum, ille respondēbat, non secundum voluntatem suam hæc facta fuisse, sed inutilis servi nequitia: hodiè autem permutabit coenam, & ipse, præsentibus vobis, cum eo colloquar. Ac, vocato eo, vilissimum quodque, & pessimum obsonari jubet, quod discipuli secum forent coenaturi. Ille autem nihil mutatus, rursus linguas emit, & apparatus discumbentibus apposit. Hi inter se submurmurabant: porcinae rursus linguæ. Et mox iterum linguas apposit. Et valdè iterum, atque iterum. Xanthus autem iniquo animo ferens quid hoc, inquit, Æsope? Num rursus mandavi tibi optimum quodque, & præstantissimum obsonari, ac non potius vilissimum quodque, & pessimum? Ille autem, & quid unquam pejus lingua, o here? Non urbes per ipsam cor-

runt? Non homines per ipsam interficiuntur? Non mendacia omnia, & maledicta, & perjuria per ipsam perficiuntur? Non nuptiæ, & principatus, et regna per ipsam evertuntur? Non, ut summam dicam, vita omnis per ipsam infinitorum errorum referta est? Hæc Æsopo dicente, quidam ex discumbentibus unâ Xantho inquit: hic, nisi valde te ipsum munieris, non dubia erit infamiæ causa tibi: qualis enim forma, talis, et anima. Et Æsopus ad eum: Tu mihi videris, ô homo, pravus quidem, et curiosus esse, herum irritans contra servum. Xanthus autem ad hæc, causam capiens verberandi hominem; fugitive, inquit, quoniam curiosum dixisti amicum, ostende mihi incuriosum hominem adductum. Egressus igitur postridiè in plateam Æsopus, et eos, qui præteribant, circumspiciens, videt quemdam in loco quodam diù sedentem, quem judicans secum otiosum, et simplicem esse, accedens inquit: herus te, invitat secum, pransurum. Rusticus ille nihi! sciscitatus, neque quis esset, à quo invitaretur, ingressus est in domum: et cum ipsis calceis, ut erant viles, discubuit. Rogante autem Xantho: quis hic?



Æsopus ait: incuriosus homo. Et **Xanthus** uxori in aurem dicit, ut sibi obsequeretur, et quod ipse jusserit faceret, ut plagas **Æsopo** honesta ratione inferret. Deindè coràm omnibus inquit: domina, aquam in pelvim injice, et pedes hospitis lava. Cogitabat enim secum omninò hospitem recusaturum: **Æsopum** verò, quod ille curiosus esset, verberibus cæsum iri. Illa igitur jacta aqua in pelvim, ibat, pedes hospitis lotura. At ille cognoscens hanc esse domus dominam, secum loquebatur: honorare me omninò vult, atque hujus rei gratia suis manibus pedes meos vult lavare, cùm ancillis queat hoc mandare. Extensis igitur pedibus: lava, inquit, hera: ac lotus discubuit. **Xantho** autem jubente

vinum hospiti dari, quod biberet, rursus ille considerabat secum ipsos ante oportere bibere: sed quia sic ipsis visum est, non opus mihi hæc inquirere. Accipiens igitur bibit. Prudentibus verò, et ferculo quodam hospiti appposito, atque illo suaviter comedente, Xanthus coquum, quod malè hoc condidisset, criminabatur, atque etiam nudum verbis afficiebat. Rusticus autem secum dicebat: ferculum quidem optimè coctum est, et nihil ei deest, quominus rectè paratum sit: si autem absque causa vult suum servum flagellare pater familias, quid ad me? Xantho autem ægreferente, neque jucundè affecto, quoniam, nihil hospes curiosè inquirebat, tandem placentæ allatæ sunt. Hospes verò, tanquàm nunquàm placentam gustasset: convolvens, et accipiens, ipsas ut panes comederat. Xanthus autem piscatorem accusavit, dixitque ei: cur nam, ò execrande, absque melle, ac pipere placentas præparasti? Ille inquit: si cruda est, ò here, placenta, me verbera: si verò non, ut oportebat, præparata est, non me, sed heram accusa. Et Xanthus: si à mea hoc factum est uxore, vivam ipsam nunc comburam. Atque iterùm uxori innuit, ut sibi obsequeretur prop-

ter *Æsopum*. Cùm igitur jussisset sarmen-
ta in medium afferri pyram succen-
dit, & arreptam uxorem propè pyram
egit, ita ut crederetur ipsam in ignem
esse immissurus: differebat autem ali-
quo modo, & circumspeciebat rusticum,
si quo modo assurgens, à tali audacia
prohibere ipsum aggrederetur. Sed is
secum rursus considerabat: Cùm nulla
adsit causa, quidam sic irascitur? Dein-
dè inquit, ò pater familias, si hoc ju-
dicas oportere fieri, expecta me parum-
per, dum digressus abducam, & ipse
meam ex agro uxorem, ut ambas simul
combutas: hæ à viro *Xanthus* audiens,
& hujus sinceritatem, ac generositatem
admiratus, *Æsopo* inquit: ecce verè ho-
mo incuriosus: habes accepta præmia
victoriæ, ò *Æsope*: satis est tibi de cæ-
tero, deinde verò libertatem tuam asse-
queris. Postridiè autem *Xanthus* jussit
Æsopo in balneas ire, & scrutari an
multa adesset turba, velle enim lavari.
Abeunti autem Prætor occurrens, &
Xanthi ipsum esse cognoscens, interro-
gavit, quoniam iret. Quod cùm se is ne-
gasset scire: existimans Prætor interro-
gationem suam floccipendi, in carce-
rem ipsum abduci jubet. Cùm igitur

abduceretur *Æsopus* clamavit: Vides
ò *Prætor*, quemadmodum rectè respon-
deam? Quæ enim non expectavi, &
occurri tibi, & in carcerem jam tra-
hor. Tum *Prætor* stupefactus responsi
promptitudine, sinit abire. *Æsopus* au-
tem profectus in balneas, multam tur-
bam in ipsis est: intuitus sed & lapidem
videt in medio ingressu positum, in
quem singuli ingredientiæ, & egredien-
tes offendebant: hunc autem unus quis-
piam ingrediens, ut laveretur, sublatum
transposuit: reversus igitur ad herum:
Si vis, inquit, here, lavari, unum ho-
minem in balneis vidi. *Xanthus* profec-
tus, ac multitudinem lavantium vi-
dens, dixit: Quid hoc, ò *Æsope*?
Nonnè unum hominem dixisti te vi-
disset? *Æsopus*: Certè, inquit: nam
lapidem illum (manu ostendens) ante
ingressum positum reperi, in quem in-
gredientes omnes, & exeuntes offende-
bant: unus verò quidam antequàm illi-
deret, elevatum transposuit. Illum igi-
tur unum hominem dixi vidisse, plu-
ris faciens, quàm alios. Tum *Xanthus*:
Nihil apud *Æsopum* tardum est ad res-
ponsionem. Cùm aliquando *Xanthus* ex
latrina rediret, interrogavit *Æsopum*:

quid ita homines post cacationem, ventris excrementa aspiciunt? Ille ait: Antiquis temporibus vir quidam delicatius vivens multo tempore præ deliciis in latrina sedebat, ut & sua, illic immorans cacaverit præcordia: ex illo tempore igitur timentes cæteri homines, ventris inspiciunt sordes, ne quo modo & ipsi hoc patiantur. Sed tu, here, ne time: non enim sunt tibi præcordia. Die autem quodam, celebrato convivio, Xanthus cum aliis philosophis discumbebat, & potu jam invalescente, crebræ quæstiones inter hos versabantur: atque Xantho incipiente turbari, Æsopus adstans, ait: Here, Bacchus tria possidet temperamenta, primum voluptatis, secundum ebrietatis, tertium contumeliæ. Vos igitur poti jam, & lætati, quæ reliqua sunt, omittite. Tum Xanthus jam ebrius ait: Tace: inferis consule. Et Æsopus: igitur & in infernum distrahere. Et discipulis autem quidam subebrium jam Xanthum videns, & ut universum dicam, temulentum: O præceptor, inquit, potestne homo aliquis ebibere mare: Et ille: Admodum quidem: ego enim ipse hoc ebibam: Discipulus: At si non poteris,

quamnam tibi mulctam irrogabo? Tum Xanthus: domum meam depono totam. Atque interim depositis anulis pacta firmaverunt, tùm discesserunt. Postridiè diluculò, excitato Xantho, ac faciem lavante, anulum inter lavandum non vidit. Æsopum de eo interrogat. Ille nescio, inquit, quidnam factum fuerit: sed unum scio tantùm, quòd à domo decideris tua. Tum Xanthus: quamobrem? Æsopus: Quoniam heri ebrius pepigisti mare ebibere, atque in pactis deposuisti & anulum: Et is: tum quomodò majus fide opus potero? Verùm te nunc rogo, si qua cognitio, si qua prudentia, si qua experientia, præsto sis, ac opem porrige, - ut vincam, aut pacta dissolvam. Æsopus autem: vincere quidem haud licet, sed ut solvas pacta, efficiam. Cùm hodiè rursus in unum conveneritis, nullo modo videaris timere, verùm quæ pactus es ebrius, eadem sobrius quoque dic. Jube itaque stramenta, & mensam in litore poni, & pueros paratos cum poculis porrigere tibi marinam aquam. Cùm autem omnem videris turbam, concurrise ad spectaculum, ipse discumbens jube ex mari impleri pocu-

Iam: atque, hoc accepto, omnibus audientibus, dic pactis præfecto: quænam apud nos fœdera inivimus? Atque is respondebit tibi, quòd pepigeris mare ebibere. Conversus igitur tu ad omnes, sic dicito: viri Samii, scitis & vos penitus quamplurimos fluvius prorrumpere in mare: ego autem pepigi mare solum ebibere, non etiam exeuntia in ipsum flumina. Hic itaque scolasticus prius coerceat flumina omnia, deinde statim mare solum ebibam. Xanthus autem futuram ex hoc pacti solutionem cognoscens, vehementer latatus est. Populus igitur ad littus confluit ad spectaculum ejus, quod faciendum erat: cumque Xanthus, quæ doctus fuerat ab Æsopo, fecisset, ac dixisset: Samii: admirati, acclamaverunt, ac ipsum laudarunt: scholasticus, autem Xanthi pedibus obvolutus, & victum se confitebatur, & pacta rogabat dissolvi: quod & fecit Xanthus, exorante populo. Profectis autem ipsis in domum, Æsopus adiens Xanthum, inquit: per omnem vitam tibi gratificatus sum, nonne dignus sum, ò here, consequi libertatem? At Xanthus objurgando ipsum, repulit, dicens: an nolo ipse hoc facere? sed exi

ante vestibulum, & specularē: & si videris duas cornices, renuntia mihi: bonum enim augurium hoc: quod si unam videas, hoc malum. Accedens igitur Æsopus, cum duas fortē ita cornices super quadam vidisset arbore sedentes, accedens, Xantho renuntiavit. Exeunte autem Xantho, altera harum avolavit: & Xanthus alteram solam videns, ait: nonne dixisti mihi, execranda, duas vidisse te? Et is: ita, sed altera avolavit. Tum Xanthus: de erat tibi fugitive, me ut deluderēs? Jubeat igitur eum denudatum verberari. At dum Æsopus verberabatur, præfectus quidam invitavit ad cœnam Xanthum, Æsopo inter verbera exclamante: hei mihi misero: ego enim, qui duas vidi cornices, verberor: tu verò, qui unum tantum, in convivium abis: vanum itaque fuit augurium. Tum Xanthus solertiam ejus admiratus, cessare jubet verbera: non multis autem post diebus philosophos, & Rhetores cum invitasset Xanthus, jussit Æsopo ante vestibulum stare, & nullum indoctum ingredi, sinere, sed doctos solos. Hora autem prandii, clauso vestibulo, Æsopus intus sedebat: ex invitatis autem quodam

profecto, & januam pulsante: *Æsopus* intus ait: quid movet canis? ille putans canis vocari, iratus discessit: sic ergo unusquisque veniens revertebatur iratus, putans injuria affici, *Æsopo* eadem omnes interrogante. Cum autem unus ex ipsis ostium pulsasset, interrogatus quid moveret canis, respondit: caudam, & aures. *Æsopus* ipsum rectè judicans respondisse, aperta janua, ad herum duxit, ac inquit: nullus philosophus ad convivium tuum venit, ò here, præter hunc solum. *Xanthus* igitur valdè tristatus est, deceptum se existimans ab invitatis. Postridie cum venissent invitati ad litterarium ludum, accusabant *Xanthum*, dicentes: Ut videris, ò præceptor, cupiebas quidem ipse contemnere nos: sed veritus, putridum in vestibulo constituisti *Æsopum*, ut nos injuriis afficeret, et canes vocaret. Et *Xanthus*: insomiumne, id est, an vera res? Tum illi: nisi stertimus, vera ses. Confestim accersitus *Æsopus*, et rogatus cum ira cujus rei gratia amicos ignominiosè amolitus esset, ait: non tu mihi, here, mandasti nequem vulgarem, ac indoctum hominem permitterem in tuum convenire.

convivium, sed solos doctos? Tum Xanthus: et quales hi, nonne docti? Et Æsopus: nullo pacto: ipsis etenim pul-
 santibus januam, & me intus rogitante-
 quidnam moveret canis, nullus eorum
 intellexit sermonem. Ego igitur, cum
 indocte omnes viderentur, nullum ip-
 scrum introduxi, nisi hunc, qui doctè
 respondit mihi. Sic igitur, cum Æsopus
 respondisset, rectè omnes dicere ipsum
 confirmarunt. Ac post dies rursus ali-
 quot Xanthus sequente Æsopo, ad
 monumenta accessit, et, quæ in arcis
 erant, epigrammata, legens, seipsum
 delctabat. At Æsopo in quadam ex
 ipsis insuptas litteras has vidente,.....
ostendeteque Xanthos, atque
 rogante, an hasce novisset: diligenter
 ille scrutatus, non potis fuit harum in-
 venire declarationem: ac fassus est du-
 bitare omnino. Tum Æsopus: si per
 hanc columnulam, & here, thesaurum
 ostendam tibi, qua re me remunera-
 bit? Et is: Confide, accipies enim li-
 bertatem tuam, atque dimidium,
 auri; tunc Æsopus distans à cippo pa-
 sus quatuor, et fodiens, accepit the-
 saurum, et tulit here, dicens: da mihi
 promissum, cujus gratia invenisti the-

saurum. Ex Xanthus: non si et ego sapiam, nisi et sensum litterarum mihi dixeris: nam scire hoc multo re inventa mihi pretiosius. Litteræ istæ inquiunt: recedens passus quatuor, fodiens invenies thesaurum aureum. Xanthus autem: quia ita solers es, et astutus, non accipies tuam libertatem. Et Æsopus: renuntiabo dandum aurum, ò domine, regi Byzantinorum: illi enim reconditum est. Et Xanthus: undè hoc nosti? Et ille: ex litteris, quæ inquiunt: redde regi Dionysio, quem invenisti thesaurum aureum. Xanthus audiens regis esse aurum, Æsopo ait: Accepto dimidio lucri, taceto. Et ille: non tu mihi nunc hoc præbes, sed qui aurum hic infodit: ac quemadmodum, audi: hoc enim dicunt litteræ alie: acceptum euntes, dividite, quem invenistis, thesaurum aureum. At Xanthus: Venias, inquit, in domum, ut et thesaurum dividamus, et tu libertatem accipias. Profectis ergo, Xanthus timens Æsopi loquacitatem, in carcerem ipsum jussit injici. Cum abduceretur Æsopus, inquit: hujusmodi sunt promissa philosophorum? non totum enim non accipio meam libe-

tatem, sed et in carcerem jubes inji-
ci me. Xanthus igitur jussit ipsum sol-
vi, et ait ei: Nimirum rectè inquis,
ut parta libertate, vehementior sis con-
tra me accusator. Tum Æsopus di-
xit: quodcumque mihi potes facere,
fac malum: omnino vel invitatus libe-
rabis me. Ea verò tempestate hujus-
modi res Sami, obtigit. Cum publicè
festum celebraretur, repentè aquila de-
volans, et publicum, rapiens anulum,
in servi solum demisit. Itaque Samii
perterriti, cum ob hæc prodigium
incidissent in multum moerorem, in
unum coacti cœperunt rogare Xan-
thum, quod primus civium esset et
philosophus, ut sibi judicium prodi-
gii manifestaret. At ille omnino am-
bigens, tempus petiit. Profectus igitur
domum, tristis erat admodum, et solli-
citudinibus immersus, ut qui nihil judi-
care posset. Æsopus verò, moerore Xan-
thi cognito, adiens, ait Qua causa, o-
here, sic perseveras tristari? Mihi com-
mitte, vale dicto moerori. Gràs in forum
profectus dic Samiis, ego, neque prodi-
gia solvere didici, neque augurari:
sed puer mihi est pulcrum rerum, peri-
tus, ipse vobis questum solget. Et ipse

-consecutus fuero solutionem, here, tu gloriam reportabis, tali utens servo: sin minus fuero consecutus, mihi soli erit dedecus. Persuasus igitur Xanthus, postero die in theatrum profectus, et astans in medio juxta monita *Æsopi* concionatus est iis, qui convenerant. Illi vero statim rogabant *Æsopum* acciri. Qui, cum venisset, staretque in medio. Samii, facie ipsius considerata, deridentes clamabant: hæc facies prodigium solvet? ex deformi? hoc quid unquam boni audiemus? Ita ridere coeperunt. At *Æsopus* extensa manu silentio petito, inquit: viri Samii, quid faciem meam cavillamini? non faciem, sed animum respicere oportet: sæpe enim in turpi forma bonum animum natura imposuit. An vos exteriorem testarum formam consideratis, ac non potius interiorem vini gustum? Hæc ab *Æsopo* cum audissent omnes, dixerunt: *Æsope*, si quid potes, dic civitati. Ille igitur audacter ait: viri Samii, quoniam fortuna, quæ contentationis studiosa est gloriæ certamen proposuit domino et servo: si servus inferior videatur domino, verberibus ceus aibitur: sin autem præstantior, nihilominus, et sic verberibus lacerabi-

tur. Si vos per meam libertatem, loquendi mihi fiduciam indulseritis, ego nunc vobis intrépide quæsitum narabo. Tunc populus uno ore clamabat ad Xanthum: libertate dona Æsopum, obtempera Samiis, largire libertatem ejus civitati. At Xantho non annuente Prætor ait Xantho: si tibi non placet auscultare populo, ego hac hora Æsopum libertate donabo, et tunc, tibi æquali fuerit. Tunc igitur Xanthus necessario libertatem redidit, et præco clamavit, Xanthus philosophus liberum Samiis largitur Æsopum, atque interim fidem sermo Æsopi accepit dicentis Xantho: vel invitus me libertate donavis. Æsopus itaque libertatem consecutus, stans in medio, ait viri Samii, aquila, ut scitis, regina avium est. Quoniam autem imperatorium anulum hæc raptum demisit in servi sinum, hoc significare vult, quemdam ex iis, qui nunc sunt, regem, velle vestram libertatem in servitutem redigere, atque sanctas leges irritas facere. His auditis, Samii mœrore repleti sunt: sed non multo post tempore, et litteræ à Cræso Lidorum rege venerunt ad Samios, juventes eis, ut impostorum tributa sibi penderent: sin minus

obtemperassent, ut ad pugnam se pararent. Consultabant igitur universi. Timuerunt enim subditi fieri Croeso, conducibile tamen esse, & Æsopum consulere. Et ille consultus, ait: cum principes vestri sententiam dixerint de tributo dando obtemperandum esse regis consilium jam minimè, sed narrationem vobis afferam, & scietis quid conducat. Fortuna duas vias ostendit in vita: alteram libertatis, cujus principium accessu difficile, sed finis planus: alteram servitutis, cujus principium facile, & accessibile, finis autem laboriosus. His auditis. Samii exclamaverunt: nos cum simus liberi, servi esse gratis nolumus: & oratorem infecta pace remiserunt. His ergo cognitis, Croesus decrevit bellum in Samios movere. Sed legatus retulit: non poteris Samios debellare, quando est apud eos Æsopus, & consilia sugerit. Potes autem magis, ait, ò rex, legatis missis petere ab ipsis Æsopum, pollicitus eis, & gratias alias relaturum, & remissionem jussorum tributurum. Et tunc fortè poteris eos superare: Croesus his persuasus, legato misso, dedi sibi petebat Æsopum. Samii autem hunc tradere decreverunt. Quo cognito, Æso-

in media concione stetit, ac inquit
 Samii, & ego permulti facio ad re-
 pedes proficisci: volo autem vobis fa-
 am dicere. Quo tempore animalia
 se loquebantur, lupi bellum ovibus
 alerunt. Una verò cum ovibus cani-
 praeliantibus, ac lupos arcentibus;
 i, legato misso, dixerunt ovibus, si
 uerint vivere in pace, & nullum sus-
 ari bellum, ut canes sibi traderent.
 ibus ob stultitiam persuasis, & cani-
 traditis, lupi, & canes dilacerarunt,
 ves facillimè occiderunt. Samii igitur
 ulæ sensu cognito, decreverunt apud
 etinere Æsopum. Ille verò non taliter
 cum legato unà solvit, & ad Cræ-
 n se contulit. Profectis autem ipsæ
 Lydiam, Rex ante se stantem Æso-
 n videns, indignatus est, dicens: vi-
 qualis homuncio impedimento mihi
 tantam insulam subigendam fgit,
 m. Æsopus: maxime rex, non vi, ne-
 : necessitate coactus ad te veni, sed
 ntè adsum. Sustine autem me pa-
 per audire. Vir quidam cum locus-
 caperet, occideretque, cepit, & cica-
 a. Cum & illam vellet occidere, in-
 t cicada: ô homo, ne me frustra oc-
 is: ego enim neque spicam ludo, ne-

que alia in te quapiam injuria te afficior
motu verò, quæ in me sunt, membra-
nularum, suaviter canto, delectans via-
tores: præter igitur vocem in me amplius
nihil invenies. Ille his auditis, permisit
abire. Et ego itaque, ò rex, tuos pedes
attingo, ne me sine causa occidas, non
enim possum injuria quemquam affice-
re, sed in vili corpore generosum loquor
sermonem. Rex autem miratus simul, &
miseratus ipsum, ait: *Æsope*, non ego
tibi largior vitam, sed fatum. Ergo,
quod vis, pete; & accipies. Et ille: ro-
go te ò rex, reconciliare Samiis. Cum-
que rex dixisset, reconciliatus sum: pro-
eiciens ille in terram, gratias ei agebat.
Et post hæc suas conscripsit fabulas,
quas in hunc usque diem extantes apud
regem reliquit. Acceptis autem ab ip-
so litteris ad Samios, quod *Æsopi* gratia
eis reconciliatus fuerit, atque muneri-
bus multis, navigavit in Samum. Samii
igitur hunc videntes, & coronas ei in-
tulerunt, & choreas ejus gratia consti-
tuerunt. Ille autem, et regis litteras le-
git, et ostendit, quod sibi donatam à po-
pulo libertatem, libertate rursus remu-
neratus fuerit. Post hæc verò ab insula
decedens, circumibat Orbem, ubique cum.

Philosophis disputando. Profectus, et in Babylonem, et suam ipsius doctrinam demonstrando, magnus apud regem Lycerum evasit. Illis enim temporibus Reges invicem pacem habentes, atque delectationis gratia quæstiones vicissim sophisticas scribendo mittebant: quas qui solverent, tributa pacta à mittentibus accipiebant: qui verò non, æqualia præbebant, *Æsopus* igitur, quæ mittebantur problemata Lycero, intelligens dissolvebat, & clarum reddebat regem, & ipse Lyceri nomine à cætera itidem regibus remittebat: quæ cum remanerent insoluta, tributa rex quamplurima exigebat. *Æsopus* autem cum non genuisset filios, nobilem quendam, *Ennum* nomine, adoptavit, atque ut legitimum filium Regi allatum, commendavit. Non multo autem post tempore *Ennus* cum adoptantis concubina rem habuit: hoc sciens *Æsopus*, expulsurus erat domo *Ennum*, qui in illum ita correptus, epistolamque fictam ab *Æsopo* scilicet ad eos, qui sophismatis cum Lycero certabant, quod ipsi paratus esset adhærere magis, quam Lycero, regi dedit, *Æsopi* signatam anulo: Rex, & sigillò credeas, atque inexorabili ira percitus, statim *Hermippo* ju-

bet, ut nulla examinatione facta, tanquam proditorem occideret *Æsopum*. At *Hermippus*, & amicus fuerat *Æsopo*, & tunc se amicum ostendit: in sepulchro enim quodam, nemine sciente, occultavit hominem, & secreto nutrit. Ennus autem regis jussu omnem *Æsopi* administrationem suscepit. Sed quodam post tempore *Nectenabo* rex *Ægyptiorum* audiens *Æsopum* mortuum esse, mittit *Lycero* statim epistolam, architectos sibi mittere juvenem, qui turrim ædificent, quæ neque cælum, neque terram attingat, & aliquem, qui semper respondeat ad omnia quæcumque rogaverint: quod si fecisset, tributa exigeret: sin minus solveret. His lectis, *Licerus* mœrore affectus est, cum nullus ex amicis posset quæstionem de turri intelligere: rex verò, & columnam sui regni dicebat interiisse *Æsopum*. *Hermippus* autem, dolore regis ob *Æsopum* cognito, adiit regem, & vivere illum renuntiavit, addiditque ipsius causâ *Æsopum* non peremisse, sciens, quod poeniteret aliquandò regem sententiæ. Rege autem vehementer his latatò, *Æsopus* sordens, ac squalens totus, adductus est. Cumque rex, ut eum vidit,

illacrymasset, atque ut lavaretur, aliqua cura afficeretur, jussisset: *Æsopus* post hoc, & de quibus accusatus fuerat, causas confutavit, ob quæ cum rex *Ennum* esset occissurus, *Æsopus* ei veniam petiit. Post hæc autem rex *Ægyptii* epistolam *Æsopo* dedit legendam. At ille, statim solutione cognita questionis, risit: ac rescribere jussit cum hyems præterisset, missum iri, & qui turrim essent ædificaturi, & aliquem, qui responderet ad rogata. Rex igitur *Ægyptios* legatos remisit: *Æsopo* autem pristinam administrationem tradidit omnem, deditum ei tradens & *Ennum*. At *Æsopus* acceptum *Ennum* nulla in re tristitia affecit, sed ut filium rursus receptum, inter cætera his admonuit verbis: filii ante omnia cole Deum: regem honora. Inimicis tuis terribilem te ipsum præbe, ne te contemnant: amicis facilem, & communicabilem, quò longè benevolentiores tibi sint. Item inimicos malè habere precare, & esse pauperes, ne te possint offendere: at amicos in omnibus benè valere velis. Semper uxori tuæ benè adhære, ne alterius viri periculum facere velit: leve enim mulierum est genus, ac delinitum adulatione, mi-

nās mala cogitat. Velocem ad sermonem ne posside auditum: linguæ contentus esto. Benè agentibus ne invidēs, sed congratulare: invidens enim, te ipsum magis offendent. Domesticorum tuorum satage, ut te non solum, ut dominum timeant, sed etiam, ut benefactorem venerentur. Ne pudeat discere semper meliora. Mulieri non unquam credas secreta: nam semper armatur, quomodo tibi dominetur. Quotidiè in diem crastinum reconde: melius enim mortuum inimicis relinquere, quam viventem, amicorum indigere. Salutato faciliè, qui tibi occurrunt, sciens; & catudo cauda panem comparare. Bonum esse ne poeniteat. Susurronem virum ejice domo tua; nam quæ à te dicuntur, ac fiunt, aliis communicavit. Fac, quæ te non mæstificent. Contingentibus ne tristere. Neque prava ineas unquam consilia, neque mores malorum imiteris. His ab Æsopo Ennus admonitus, tum sermone, tum sua conscientia, ut sagitta quadam, percurssus animum, paucis post diebus è vita discesit. Æsopus autem aucupes omnes accersivit, atqui aquilarum pullos quatuor ut caperent, jubet. Sic itaque captos nutrit, ut dici-

tur, ac instruxit, (cui rei non magnam fidem adhibemus) ut pueros in sportis ipsis appensis gestando in altum volarent, atque ita obedientes pueris essent, ut quocumque illi vellent, volarent, sive in altum, sive in terram deorsum. Præterito verò hyemali tempore, ac vere arridente, cùm ad iter omnia parasset *Æsopus*, & pueros accèpisset, & aquilas, decessit in *Ægyptum*, multa imaginatione, & opinione ad stupefactionem illorum hominum usus. Sed Nectenabo audito adesse *Æsopum*: insidiis circumventus sum, inquit amicis, quia intellexeram *Æsopum* mortuum esse. Postridiè autem jussit rex, ut omnes Magistratus candidis circumdarentur vestibus: ipse lanam induit, & coronam, ac gemmatam cicarim. Cùmque, sedens in alto solio, *Æsopum* introduci jussisset: cui me assimilas (ingredienti inquit) *Æsope*, & eos, qui mecum sunt? Et ille: te quidem *Soli* veneno, qui verò te circumstant, maturis aristis: et rex admiratus ipsum, et dōnis eum prosecutus est. Postero autem die rursus rex candidissimam togam indutus, amicis purpureas jussis accipere, ingradientem *Æsopum* iterum eadem roga-

vit. Et *Æsopus*: te inquit, comparo So-
li: hos autem, qui stant circum, radiis so-
laribus. Et *Nectenabo*: puto nihil esse
Lycerum præ meo Regno. Et *Æsopus*
subridens: ne facile de illo sic loquere,
o rex: nam genti vestræ vestrum Reg-
num collatum, instar Solis lucet: at si
Lycero comparetur, nihil aberit, quin
splendor hic, tenebræ appareant: et *Nec-
tenabo* apposita verborum responsione
stupefactus. Attulisti nobis, ait, qui tur-
rim ædificent? Et ille: parati sunt, si
modò ostendas locum. Postea egressus
extra urbem rex in planitiem, ostendit
dimensum locum. Adductis igitur *Æsc-
pus* ad ostensos loci angulos quatuor
aquilis unâ cum pueris per sacculos ap-
pensis, ac puerorum manibus datis fa-
brorum instrumentis, jussit evolare. Il-
li verò sublimes: date novis, clamabant,
lapides, date calcem, date ligna, et alia
quæ ad ædificationem apta sunt. Sed
Nectenabo visis pueris ab aquilis in al-
tum sublatis, ait: undè mihi volucres ho-
mines? Et *Æsopus*: sed Lycerus habet:
tu autem homo cum sis, vis cum æquo
Diis rege contendere? Et *Nectenabo*:
Æsope, victus sum: per contabor autem
te, tu responde. Et ait: sunt mihi foe-

minæ hîc equæ, quæ cum audiverint eos, qui in Babylone sunt, equos hinnientes, statim concipiunt. Si tibi ad hoc est doctrina, ostende. Et Æsopus: respondebo tibi crâs, ò rex. Profectus verò, ubi hospitabatur, felem jubet pueris comprehendi, & captum publicè circumduci verberando. Ægyptii autem illum animal colentes, cum sic ipsum malè tractari viderent, concurrerunt, & felem è manu verberantium eripuerunt, ac rem celeriter renuntiarunt regi. Qui vocato Æsopo: nesciebas inquit, Æsope, tanquàm Deum à nobis colî felem? Quare igitur hoc fecisti? At ille, Lyceum regem injuria affecit, ò rex: præterita nocte hic felis. Gallum enim ejus occidit pugnacem, & generosum, præterea & horas ei noctis nuntiantem. Cui rex: non pudet te mentiri, Æsope? Quonam modo unâ nocte felis ab Ægypto ivit in Babylonem? Tum ille subridendo, inquit: et quomodò, ò rex, Babylone equis hinnientibus, hic equæ foeminæ concipiunt? Rex autem his auditis: prudentiam Æsopi felicem esse dixit. Post hæc autem cùm accivisset ex Heliopoli viros quæstionum sophisticarum peritos, atque de Æsopo cum eis

disputasset, invitavit una cum *Æsopo* ad convivium. Discumbentibus igitur ipsis, quidam *Heliopolita* inquit *Æsopo*: missus sum à Deo meo quæstionem quamdâm rogaturus te, ut ipsam solveres. Cui *Æsopus*: mentirist Deo enim ab homine nihil opus est discere: tu autem non solùm te ipsum accusas, sed & Deum tuum. Alius rursus ait: Est templum ingens, & in eo columna duodècim urbes continens, quarum singulæ triginta trabibus fulciuntur, quas circumcurrunt duæ mulieres. Tum *Æsopus* ait. Hanc quæstionem apud nos solvent, & pueri. Templum enim est hic mundus, columna annus, urbes menses, & trabes horum dies, dies autem, & nox duæ mulieres quæ vicissim sibi succedunt. Postridiè, convocatis amicis omnibus, *Nectenabo* inquit, propter *Æsopum* hunc debebimus tributa regi *Lycero*. At ex his unus ait: jubebimus ei quæstiones dicere nobis ex iis, quæ neque scimus, neque audivimus. Et ille: cràs hac de re vobis respondebo. Decedens igitur, & composito scripto, in quo continebatur: *Nectenabo* confitens mille talenta *Lycero* debere, manè reversus Regi scriptum

reddidit. Regis autem amici, prius-
quàm apperiretur scriptum, omnes di-
xerunt: et scimus hæc, & audivimus,
& verè scimus. Et Æsopus. Habeo vo-
bis gratiam restitutionis causa: at Necte-
nabo confessione debiti lecta, ait: me
nihil Lycero debente omnes vos testi-
ficamini? Illi mutati dixerunt: neque
scimus, neque audivimus. Et Æsopus:
si hæc ita se habent, solutum est quæ-
situm, Ad hæc Nectenabo foelix est Ly-
cerus, talem in regno suo doctrinam ha-
bens. Ergò pacta tributa tradidit Æsopo,
atque in pace remisit. At Æsopus in Ba-
bylonem profectus, narravit Lycero ac-
ta in Ægipto omnia, & tributa reddidit,
Lycerus autem jussit statuam auream
Æsopo erigi. Non multò autem post tem-
pore Æsopus Græciam decrevit naviga-
re, compositioneque cum rege facta, dis-
cesit: juratus ei prius proculdubio redi-
turum se in Babylonem, atque illic re-
liquum vitæ victurum: peragratis au-
tem Græcis urbibus, & sua doctrina pa-
tefacta, pervenit & Delphos: verùm
Delphi disserentem quidem audierunt
libenter, sed honore, & observantia eum
affecerunt nulla. Is autem ad eos sus-
piciens ait: viri Delphi, succurrit mihi.

higno vos comparare, quod in mari fertur: illud etenim procul videntes dum fluctibus agitatur, magni pretii esse existimamus, postquam autem proximè advenit, vilissimum apparet. Et ego itaque cum procul essem ab urbe vestra, ut eos, qui existimatione digni sunt, vos admirabar: nunc autem ad vos profectus, omnibus (ut ita dixerim) inveni inutiliores, & sic deceptus sum. Hæc cum audivissent Delphi, & timerent, ne aliquo modo *Æsopus* ad alias urbes accedens malè de se diceret, decreverunt dolo hominem occidere. Auream igitur phialam ex eo quod apud se erat, sacello *Apollinis* accipientes, clam in *Æsopi* absconderunt stragulis. Cum *Æsopus* verò ignoraret, quæ ab ipsis dolo facta fuerant, egressus ibat in *Phocidem*. At *Delphi* aggressi, & detinentes ipsum percontabantur, ut sacrilegum. Illo autem negante aliquid fecisse ejusmodi, illi vi stragulis evolutis, autem invenerunt phialam, quam etiam acceptam omnibus civibus ostenderunt non cum parvo tumultu. Igitur *Æsopus* cognitis illorum insidiis, rogabat eos, ut solveretur. Hi autem non solum non solverunt; sed ut sacrilegum in carce-

Æ S O P I

quoque injecerunt, morte ejus suffragia decreta. Æsopus autem cum nullo a mala ac fortuna liberari posset, ipsum in carcere lugebat, sedens. Familiaribus autem ipsius quidam, as nomine, ad ipsum ingressus, & is eum sic lamentari, causam rei ait. Ille ait: mulier quædam cum inter suum virum sepelivisset, quo profecta ad tumulum, plorabat. s. autem quidam non procul a seculo, amore captus est mulieris, & ictis bobus, ivit & ipse ad tumulum ac sedens una cum muliere ploravit. Cum illa rogaret, cur nam & ipse lugeret? Quoniam & ego, inquit, item mulierem sepelivi, & postea ploravero, mœstitia levor. Illa nam, mihi ad ipsum similiter accidit: si igitur in eadem incidimus malum, nam invicem non conjungimur? etenim amabo te, ut illam: & tu me, ut tuum virum. His persuasit, & convenerunt: interim autem profectus, & bobes solvens, abegit. utem reversus, non inventis bobus, tangere, & lugere vehementer incipit. Profecta est & mulier: & lamentum inveniens, inquit; iterum ple-

ras? Cui ille: nunc, ait, verè ploro. Et ego itaque multis evitatis periculis, nunc verè fleo, solutionem mali necundè inveniens. Post hæc affuerunt &



Delphi, & extractum ipsum è carcere, trahebant in precipitium, Ille autem eis dicat: Quando colloquebantur animalia bibula, mus ranæ amicus factus ad cœnam eum invitavit, & abducta in penarium divitis, ubi multa edulia erant: comede, inquit, amica rana. Post epulationem & rana murem in suam invitavit cœnationem. Sed ne defagitare, inquit, natando, filo tenui tuum pedem meo alligabo. Atque hoc facto saltavit in paludem. Ea autem urinata, in profundum, mus suffocabatur, & moriens ait: ego quidem per te morior, sed me

vindicavit major. Superstatante igitur mortuo mure in palude, devolans aquila hunc arripuit, & unâ cum eo etiam: appensam ranam: sicque ambos devoravit. Et ego igitur, qui vi per vos morior, habebo ultorem. Babylon enim & Græcia omnis meam à vobis exigent mortem: Delphi tamen ne sic quidem perpercerunt Æsopo: ille autem in Apollinis confugit sacellum: sed ii & illinc extraxerunt irati, & in præcipitium rursus traxerunt. Æsopus cum abduceretur dicebat: audite me Delphi: lepus, aquila insectante, in lustrum scarabei confugit, rogans, ut ab eo servaretur. Scarabeus autem rogabat aquilam, ne occideret supplicem, obtestans ipsam per maximum Jovem, saltem ne despiceret parvitatem suam. Illa verò irata ala percutiens scarabeum, leporem raptum depasta est. Scarabeus autem cum aquila volavit, ut nidum ejus disceret, ac jam profectus ova ejus devoluta dirupit. Illa cum grave existimaret, si quis hoc ausus fuisset, & in altiore loco secundo nidificasset; & illic rursus scarabeus iisdem hanc affecit: aquila autem inops consilii penitus, ascendit ad Jovem (in ejus enim tutela esse dicitur)

& in ipsius genibus tertiam foeturam ovorum posuit. Deo ipsa commendans, & supplicans, ut custodiret. At scarabeus, è stercore pilula facta, ascendit, & in sinum Jovis eam dimisit. Jupiter assurgens, ut finem excuteret, et ova abiecit, oblitus, quæ et contrivit dejecta. Sed cùm didicisset à scarabeo, quòd hæc fecisset, ut aquilam ulcisceretur (non enim scarabeum tantum illa affecit injuria, sed et in Jovem ipsum impia fuit) aquilæ reversæ ait, scarabeum esse, qui affecit mœrore, et certè jure affecisse. Nolens igitur aquilarum genus deficere, consuluit scarabeo, ut aquilæ reconciliaretur. Cùm hic non paruisset, ille in aliud tempus transposuit aquilarum partum, cùm non appareant scarabei. Et vos igitur, ò viri Delphi, ne despiciate hunc Deum, ad quem perfugitis: si parvum sortitus est delubrum, neque enim impios negliget. Delphi verò hæc parum curantès, recta ad mortem itidem ducebant. Æsopus nulla re à se dicta videns eos flecti, rursus ait: viri crudeles, et interfectores, audite: agricola quidam in agro consenuit: cum nunquàm ingressus esset in urbem, precabatur domesticos, ut eam videret. At

Illi junctis asellis, atque in currum eo imposito, solùm jusserunt agere. Eunti autem procella & turbine aërem occupantibus, & tenebris factis, aselli à via aberrantes, in quoddam præcipitiū deduxerunt senem. At ille jam præcipitandus, ò Jupiter, ait, qua in re te injuria affeci, quòd sic iniquè occidor, præsertim cùm neque ab equis generosis, neque à mulis bonis, sed ab asellis vilissimis? Et ego itaque eodem modo nunc tristor, quoniam non ab honoratis viris, & elegantibus, verum ab inutilibus, & pessimis interficior. Jamquè præcipitandus, ejusmodi dixit rursus fabulam: vir quidam suam deamans filiam,



rus misit uxorem, solam autem filiam receptam violavit. Illa autem: pater, ait,

V I T A.

37

scelesta facis: optarem tamen à multis
potius viris dedecore hoc affici, quàm à
te, qui genuisti. Hoc nunc & in vos, ò
iniqui Delphi, dico, quod elligerem in
Scyllam, & Carylaim potius incidere,
ac in Africæ Syrteis, quàm per vos in-
juste, atque indignè mori: execror igitur
vestram patriam, & Deos testor me
præter omnem justitiam interire, qui me
vulciscuntur exauditum. Præcipitem igitur
ipsum dederunt de rupe, & mortuus
est. Non multò post autem pestilentia
laborantes, oraculum acceperunt ex-
piandam esse Æsopi mortem. Cui quòd
& conscii sibi essent, injustè eum inter-
fecisse, etiam cippum erexerunt. Sed
primates Græciæ, ac doctissimi quique,
cùm & ipsi, quæ in Æsopum facta fuis-
sent, intellexissent, Delphos profecti
sunt, & cum illis habita inquisitione, ul-
tores, & ipsi Æsopi mortis fuerunt.

*Æsopi vita à Maximo Planude
conscripta.*

FINIS.

EX APHTONII SOPHISTÆ

EXERCITAMENTIS.

Fabula profecta quidem est à Poetis, sed & Rhetoribus communis facta est admonendi gratia. Est autem fabula sermo fictus, imagine quadam repræsentans veritatem. Atque alia Cilix; alia Cypria dicitur, accepto ab inventoribus nomine: verum quoniam *Æsopus* egregiè præter cæteros conscripsit fabulas, evicit ut potius *Æsopia* diceretur. Ea verò est triplex, Rationalis, Moralis, Mixta. Rationalis, in qua aliquid ab homine geri confingitur: Moralis, quæ eorum imitatur mores, quæ sunt rationis expertia. Mixta verò, quæ Rationale, irrationaleque complectitur. Eam autem admonitionem, cujus causa fabulam constituis, Antefabulationem præpositam: postpositam verò, Adfabulationem dices.

F A B U L A

*Qua formicarum, & cicadarum exemplo
hortantur juvenes ad laborem.*

Cicadæ olim æstate, assiduis cantibus
indulgebant: Formicæ verò hye-
mis memores, laboribus, fructibusque
colligendis operam dabant. Verùm cum
hyems advenisset. Formicæ iis, quæ col-
legerant, pascebantur. Cicadas autem
delectatio illa, & canendi voluptas, eò
indigentia, miserique perduxit, ut esu-
sirent omnes, & fame conficeretur. Sic
juventus laborem fugitans, malè se ha-
bet in senectute.

Ex Philostrati imaginibus fabulæ.

Fabulæ se ad Æsopum sua in eum
benevolentia conferunt, quòd sata-
gat sui. Fabula quippè, & Homero, &
Hesiodo, necnon & Archilocho in Ly-
camben curæ fuit. Sed ab Æsopo hu-
mana omnia ad fabellas redacta sunt,
sermone brutis non temerè impertitor
nam & cupiditatem tollit, & libidinem
insectatur, & fraudem. Atque hæc et
leo, quispiam agit, & vulpes, & per Jo-
vem equus, nec testudo muta: Ex qui-
bus pueri discunt, quæ in vita geran-
tur. Habentur igitur in pretio fabulæ

70
propter *Æsopum*. Accedunt ad januam
docti hujus, vittis eum devincturæ coro-
naque oleagina coronaturæ: hic ut puto,
fabulam aliquam texit: risus enim faciei,
& oculi in terram defixi id præseferunt.
Pictorem, fabularum curas remissione
animo indigere, non latuit. Philosophan-
tur autem picturæ, & fabularum cor-
pora. Bruta enim cum hominibus con-
ferens, cœtum circa *Æsopum* statuit ex
illis scena confictum. Chori dux vulpes
depicta est. Utitur enim ea *Æsopus* mi-
nistra argumentorum plurium, cœu Da-
vo. Comœdia.

EX HERMOGENIS EXERCITAMENTIS PRISCIANO INTERPRETE.

Fabula, est oratio ficta, verisimili
dispositione imaginem exhibens ve-
ritatis. Ideo autem hanc primam trade-
re pueris solent oratores, quia animos eo-
rum adhuc molles ad meliores facile
vias ritè instituunt. Usi sunt ea tamen
vetustissimi quoque auctores, ut Hesio-
dus, Archilochus, Horatius. Hesiodus
quidem Iuscipia, Archilochus autem

vulpis, Horatius muris. Nominantur autem, ab inventoribus fabularum, alia *Æsopiæ*, alia *Cypriæ*, alia *Libicæ*, alia *Sibariticæ*, omnes autem communiter *Æsopiæ* dicuntur, quoniam in conventibus frequenter solebat *Æsopus* fabulis uti. Mendacem quidem esse volunt fabulam, sed ad vitam utilem, necnon & verisimilem. Est autem verisimilis, si res, quæ subjectis accidunt personis, aptè reddantur: ut puta de pulcritudine aliquis certat, pavo supponatur hic. Oportet alicui astutiam tribuere, vulpecula est subjicienda. Imitatores aliorum quos hominum volumus ostendere, hic Simiis est locus. Oportet igitur modò brevius, modò latius eas disserere. Quomodo autem hoc fiet? Si nunc narratione simplici proferantur, nunc etiam sermo inter ductis fingatur personis. Exempli causa: simiæ convenerunt, & consilium habuerunt de urbe condenda: & quia placuit illis, paratæ erant incipere ædificationem: sed vetus Simia prohibuit ab incepto, eas docens, quòd facile capientur, si intrà muros concludantur: sic breviter dices: si velis producere sic: simiæ convenerunt, & consultabant de urbe condenda, quarum una in medium ve-

aliens concionata est; quia oportet ipsas quoque civitatem habere. Videtis enim, s[er]ebat, quod civitatem habendo fœlices homines sint, domos etiam singuli, & in concionem universi, & in theatrum ascendentes, delectant animos spectationibus, & auditionibus variis. Et sic proferes orationem in orando, dicens, quod & plebiscitum scriptum est, & finges etiam orationem veteris Sîmiæ. Expositio autem fabularum vult circuitionibus carere, & jucundior esse. Sed oratio, qua utilitas fabulæ tēgitur, quam vocant, quod nos Adfabulationem possumus dicere, à quibusdam prima, à plerisque rationabilius postrema ponitur. Sciendum verò, quod etiam oratores inter exempla solent fabulis uti.

73

LAURENTIUS
VALLENSIS
INSIGNI VIRO
ARNOLDO FOVELLEDÆ

SALUTEM.

PROMISERAM nuper me tibi coturnices, quas ipse venatus essem, missurum. Eas capere (ut homo venandi insuetus) cum non possem, ad venerationem meam, id est ad litteras me converti. Ut fortè ad manus venit libellus Græcus ex præda navali tres & triginta Æsopi fabulas continens, has omnes bidui labore venatus sum. Mitto igitur ad te, sive fabellas, sive mavis cortunices, quibus oblectare te possis, ac ludere. Etenim si Octavianum, Marcumque Antonium, orbis terrarum Principes, ludo coturnicum delectatos accepimus: profectò tu, vir litterarum amantissimus, litterato hoc genere ludendi delectaveris. Et si quis Octaviano, aut Antonio pugnacem aliquam harum avium dono dedisset, jucundam

D

illis res, gratamque fecisset: ego quoque
 tibi jucundus, gratusque ero, qui plu-
 restriginta ejus generis aves dono mitto,
 pugnacea, victrices, & (si fortè magis
 hoc te juvat) etiam pingues. Oblectant
 enim hæ fabellæ, & alunt, nec minùs
 fructus habent quàm floræ. Sed ne do-
 num suum laudare insolentis sit, finem
 faciam. Tu si coturnices veras, quàm
 has fabellas, malis, rescribe. Mittam
 namque non modò coturnices, sed etiam
 perdices: Ex urbe Cajeta Kalendis Maii.
 1438.

DE VULPĒ, ET. CAPRO.



Vulpes, & Caper sitibundi in puteum
quendam descenderunt, in quo
cūm perbibissent, circumspicienti Ca-
pro reditum Vulpes ait: bono animo
esto, Caper: excogitavi namque quo
pacto uterque reduces simus. Siquidem
tu eriges te rectum primoribus pedi-
bus ad parietem admotis, cornuaque ad-
ducto ad pectus mento, reclinabis: &
ego per terga cornuaque tua transilien-
& extrā puteum evadens, te istinc pos-
tea educam. Cujus consilio fidem haben-

te Capræ atque, ut illa dicebat, obtemperante, ipsa è puteo resilit: ac deinde præ gaudio in margine putei gestiebat, exultabatque, nihil de Hirco curæ habens. Cæterum, cum ab Hirco ut fœdificaretur incusaretur, respondit: enim verò. Hæce, si tantum tibi esset sensus in mente, quantum est setarum in mento, non prius in puteum descendisses, quam de reditu exploratum habuisses.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, virum prudentem debere finem explorare, antequam ad rem agendam veniat.

De Vulpe, et Pardo. 2.

Vulpes, et Pardus de pulchritudine altercabantur: et Pardos suam pellem versicolorem extollenti, Vulpes suam eum non posset præponere, inquit: At quanto ego speciosior, quæ non corpus, sed animum versicolorem sortita sum.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, pulchritudinem animi antecelere pulchritudinem corporis.

De Cata, et Venere. 3.

Cata quædam delitium erat cujusdam formosæ adolescentis. Hanc

ille, ut in foeminam mutaret, Venerem precatus est. Dea miserta cupiditatis adolescentuli, convertit bestiam in speciosam puellam. Cujus formam inardescens adolescentulus, adducit illam secum domum. Quibus considentibus in cubiculo, Venus volens periculum facere, nunquid illa cum corpore mutasset & mores, murem in medio dimisit. At illa, eorum, qui aderant, & cubiculi nuptialis immemor, à cubili consurgens murem insequiebatur, illum comedere cupiens: tum Dea indignata, eam iterum in suam restituit naturam.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, scelestos homines, etiam si conditionem, statumque mutant tamen mores nequaquam mutare.

De Agricola, et filiis ejus. 4.

Agricola filios suos videns quotidie digladiantes, neque in gratiam reducere potis esset, jussit fascieulum virgarum sibi afferri (aderant autem filii illic sedentes) quæ cum allatæ essent, colligavit omnes, in unum fasciculum: jussitque singulos eorum fasciculum capere, atque confringere. Illis vero confringere non valentibus, solvens postea fasciculum, tradidit singulas virgas eis

frangendas, atque illis statim frangenti-
bus, intulit: ita quidem & vos, ò filioli
mei, si unanimes invicem perstiteritis,
inexpugnabiles vos hostibus, invictos-
que præbebitis: sin minus vestra ipsa
æmulatio atque seditio, opportunam vos
prædam inimicis faciet.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, æquè res huma-
nas capere, vel à concordia incremen-
tum, vel à discordia jacturam.

De Muliere, et Gallina. 5.



Mulier quædam vidua habebat gal-
linam quotidie singula ova ponen-
tem. Sperans autem mulier pro singulis
bina ova posituram, si plus escarum
tribuisset, opiparè educabat. Gallina

verò pinguior effecta, ne unum quidem ovum ampliùs facere poterat.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quod homines per fluxam rerum, & copiam marcescentes, ab instituta industria retardantur.

De duobus Adolescentibus. 6.



DUO Adolescentes obsonium à coquo communiter mercati sunt. Cæterùm cùm coqus quibusdam negotiis domesticis intenderet, vacaretque, alter adolescentum partem obsonii in alterius manus immisit. Convertente autem se coquo, & partem carnis, quæ aberat, requirente: qui carnem subtulerat, jurat se non habere: qui verò habebat, se non sustulisse. Quibus coqus (intelec-

ta adolescentum argutia) inquit: etsi me latet fur, tamen eum, quem iurastis, non latebit.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quòd, si quid homines celamus, Deum tamen nequaquam celare poterimus, qui solus omnia prospicit, & omnia videt.

De duobus Amicis, et Urso. 7.

DUOBUS Amicis unà iter facientibus fit Ursus obviam, quorum unus perterritus, in arborem scadens, latuit: alter, verò, cum se imparem Urso fore, & si pugnaret, superatum iri, intelligeret, procidens simulabat se mortuum esse. Ursus verò adveniens, & aures, & occiput ejus olfaciebat: illo, qui stratus jacebat usquequaque continente respirationem. Ita mortuum esse credens Ursus, abiit (ajunt enim non sævire in cadavera). Mox alter, qui inter frondes arboris latuerat, descendens, interrogat amicum, quidnam ad aurem Ursus esset secum locutus. Cui amicus inquit: admonuit me ne posthac cum hujusmodi amicis interficiam.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, devitandos esse

amicos, qui periculosø in tempore auxilio præstando revocant pedem.

De Arundine, & Olea. 8.

Disceptabant aliquandø arundo, & olea de constantia, & fortitudine, & de firmitate. Et olea quidem arundini præbra ingerebat, ut fragili, & ad omnem ventum vacillanti. Arundo autem obticebat, non longum tempus spectans. Nam cum ventus vehemens ingruisset, arundo reflectebatur, agitabaturque. Olea verò cum violentiæ ventorum reluctari vellet, confRACTA est.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit eos, qui fortioribus ad tempus cedunt, potiores esse iis, qui non cedunt.

De Tubicine. 9.

ERat Tubicen quidam, qui in militia signum caneret: is interceptus ab hostibus, ad eos, qui circumstiebant, proclamabat; nolite me, viri, innocentem, innocuum, insontemque perimere, nullum enim unquam occidi: quippe nihil aliud, quam hanc buccinam habeo. Ad quem illi vicissim cum clamore responderunt; tu verò hoc ipso magis

trucidaveris, quòd, cùm ipse dimicare nequeas, cæteros ad pugnam excitas.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, quòd præter cæteros peccant, qui malos, & importunos principes persuadent ad iniquè agendum.

De Cane, & Lanio. 10.

Canis quidam insiliit in macellum, lanio in aliqua re occupato, & arrepto pecoris corde fugiebat: ad quem lanus conversus, fugientemque aspiciens, inquit: ò canis, abi ubicumque fueris, te observabo: non enim mihi cor sustulisti, sed cor dedisti.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, jacturam frequenter esse hominibus doctrinam.

De Ægroto, & Medico. 11.

Ægrotus quidam à Medico interrogatus, quonammodò se habuisset: præter modum, respondit, in sudorem se fuisse resolutum. Cui Medicus: istud (inquit) bonum est. Altero autem die interrogatus quomodò se haberet, respondit: algoribus correptus, diù vexatus sum. Et istud (inquit Me-

dicus) bonum est. Tertiò cùm ab eodem interrogaretur, respondit: profluvio corporis debilitatus sum. Istud (inquit) etiam bonum est. Postea autem à familiari interrogatus: quomodò habes, ò amice? Respondit: ego etiam atque etiam benè habeo, sed morior.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, coarguendos assentatores.

De Asino, & Lupo. 12.



A Sinus calcato ligni aculeo claudicabat, conspectoque lupo, ait: ò lupo, en præ cruciatu morior: futurus esca, aut tua, aut vulturum, aut corvorum. Unum modò munus abs te flagito: educ priùs ex pede aculeum, ut mo-

riar saltem sine cruciatu. Tunc lupo, summis dentibus aculeum mordicè apprehendens, eduxit. Asinus, verò doloris oblitus, ferratos calces in faciem lupi impegit: fractisque illius fronte, naribus, & dentibus, aufugit; Lupo seipsum accusante, ac meritò sibi id evenisse dicentè: quòd, qui didicerat esse lanus jumentorum, nunc eorum volebat esse chirurgus.

Adfabulatio.

Hac fabula innuit, quòd, qui sua artificia deserunt, transferentes se ad aliena ipsis non apta, & in derisum veniunt, & in discrimen.

De Pastore, et Mari. 13.

PAstor in loco maritimo gregem pascebat: qui cùm videret mare tranquillum, incessit cupido navigationem faciendi: itaque venundatis ovibus, emptisque palmarum fructibus, navigabat. Orta autem vehemēti tempestate, & navi mergi periclitante, omne pondus navis in mare ejecit, vixque evasit exonerata navi. Paucis post diebus, veniente quodam, & tranquillitatem maris admirante (erat enim id sanè tranquillum) respondens, inquit: palmas iterum vult, quantum intelligo: ideoque immotum se ostendit.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, eruditiores fieri homines damno, atque periculo.

De Vulpe, & Leone. 14.

Vulpes nullum antea Leonem conspicata, cum illi aliquandò obviasset, ita conspectum ejus expavit, ut parum abfuerit, quin extingueretur. Quod cum postea iterum accidisset: ad conspectum quidem Leonis exterrita est, sed non ita, ut prius. Tertiò cum Leonem eundem vidisset in civitate, non modo, non exterrita, sed confidenter adiens, secum collocuta est, & confabulata.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quòd consuetudo & conversatio facit, ut quæ maximè horribilia & formidolosa sunt, neque horrida neque formidolosa videantur.

De Gallis, & Perdice. 15.

GAllos quidam domi suæ cum haberet, mercatus est Perdicem: eamque in societatem gallorum dedit una cum illis saginandam. Eam verò statim galli, pro se quisque, mordebant, abigebantque. Perdix autem apud se afflictabatur, existimans, idèò talia sibi à gallis inferri, quòd suum ab illorum gene-

re alienum esset. Ubi verò non multò post aspexit & illos inter se pugnantes, mutuoque percutientes, recreata à mœrore, et tristitia, inquit: equidem verò posthàc ego non afflictor amplius, videns eos etiam inter se dimicantes.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, virum prudentem debere æquo animo ferre contumelias ab alienigenis illatas, quos videt ne à domesticorum quidem injuriis abstinere.

De Vulpe, et capite quodam. 16.

Vulpes aliquandò in domum citharædi ingressa: dum omnia instrumenta musica, omnem supellectilem scrutaretur, reperit è marmore, caput lupinum, scienter fabreque factum. Quod cùm in manus sumpsisset, inquit: ò caput cum magno sensu factum! nullum sensum obtines.

Adfabulatio.

Hæc fabula ad eos spectat, qui corporis dignitatem habent, animi industriam non habent.

De Carbonario, & Fullone. 17.

Carbonarius conducta in domo habitans invitavit Fullonem, qui eò loci proximè venisset, ut eisdem in ædibus unà habitarent. Ad quem Fullo: ò homo, non est mihi istud factu conducibile: vereor enim, ne quidquid ipsa candefacerem, id omne tu carbonaria aspergine fuscas.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, nullum cum flagitiosis habendum esse commercium.



VIR quidam aliquandò peregrinatus, cum iterum domum redisset : cum multa ardua in diversis regionibus à se viriliter gesta jactabundus prædicabat, tum verò illud maximè, quod Rhodi omnes certamine salendi superasset : ejusque rei Rhodios, qui affuerunt, testes esse. Ad quem unus asistentium respondens, inquit: O homo, si verum est quod loqueris, quid tibi opus est testibus? Ecce Rhodus, ecce hic certamen salendi.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quod ubi rerum testimonia adsunt, nihil opus est verbis.

De Homine, & Apolline. 19.

Quidam facinorosus delphos se contulit, Apollinem tentaturus, ha-

bensque passerulum sub pallio, quem pugno tenebat. Accedensque ad tripodas, interrogabat Deum, dicens: quod habeo in dextera, vivitne, an mortuum est? Prolaturus passerulum vivum, si mortuum respondisset: rursus prolaturus mortuum, si vivum respondisset. Occidisset enim statim sub pallio, priusquam proferret. At Deus subdolan caliditatem hominis intelligens, dixit: o consultor, utrum mavis facere (penes te namque arbitrum est) facito; & sive vivum, sive mortuum, quod in manu habes, proferto.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, mortem divinam nihil neque latere, neque fallere.

De Piscatore, & Cinaride. 20.

Piscator quidam, demissis in mare retibus, detulit Cinaridem pussilli corporis, quæ Piscatorem sic obsecrabat: noli me in præsentiarum capere pusillam & minutam, sine abire & crescere; ut postea jam adulta commodo cum majore potiaris. Cui Piscator: ego verò amens sim, si lucrum, quod inter manus habeo (licet exiguum) prætermittam, spe futuri boni quantumlibet magni.

Hæc fabula innuit, stolidum esse qui propter spem majoris, rem & præsentem certam (licet parvam) non amplectitur.

De Asino, & Equo. 21.



IR quidam habebat Equum, & Asinum. In itinere faciendo, in Asinus Equo: si me salvum vis, le- te parte oneris mei. Equo illius vera- on obsecuente, Asinus sub onere is, moritur. Tunc dominus jumen- omnes quas portabat Asinus, sar- , simulque corium, quod à mortuo at, Equo imponit. Quo onere de- is Equus cum clamore inquit: vae jumentorum infelicissimo, quid misero evenit? Nam recusans par-

tem nunc totum onus porto, & illius cor-
rium. *Adfabulatio.*

Hæc fabula innuit, majores debere
in laboribus participes esse minoribus,
ut utrique incolumes sint.

De Homine, & Satyro. 22.



VIR quidam cum Satyro amicitiam
inierat. Qui cum edendi gratia se-
derent, exorta cœli tempestate, vir ma-
nus ad os admovens, anhelitu refocilla-
bat. Quod intuens Satyrus, interrogat,
quamobrem id faceret: ille inquit, ca-
lore oris argentes manus refocillo. Pau-
loque post, calidiore edulio allato, cum
Vir, iterum manus ad os admovens, ca-
lorem cibi tenuit inspiratione refrigera-
ret, interrogat Satyrus, quamobrem &
illud faciat. Respondente autem viro, ut

refrigeraret edulium. Atqui ego, inquit Satyrus, tecum posthac amicitiam non exercebo, qui ex uno ore & calidum promis & frigidum. Vale.

Adfabulatio.

Fabula innuit, devitandam ejus amicitiam esse, cujus anceps vita est, & non simplex sermo.

De Agricola, et Canibus. 23



Agricola quidam hyberno sydere in agro deprehensus, deficientibus cibariis, primùm interfectis singulis ovibus, illarum carnibus vescebatur, mox & caprarum: postremò operariis bobus interemptis alebatur: quod canes dum animadvertissent, inter se collocuti sunt, dicentes: at nos hinc faciamus fugam. Si enim operariis bobus dominus non

peperit, nec nobis quidem parcat.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, fugiendos cavendosque, qui à familiaribus manus non abstant.

De quodam admorso à Cane. 24.

Admoræus quidam à cane, circuibat singulos, corrogans curationem: nactusque quemdam est, qui cognita mali qualitate, inquit: si tu quidem, ò homo convalescere vis, crustam panis madefactam in sanguine vulneris, porrige: cani, qui te momordit, comedendam: cui ille deridenter, inquit: ego mehercle, si illud fecero, dignus sum, qui ab omnibus hujus urbis canibus præmordear.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, improbos homines, cum maximè beneficia acceperint, tum maximè ad maleficia animari.

De Thynto, et Delphino. 25.

Thyntus, cum Delphinum insequentem præcipiti cursu fugeret, & jam capiendus esset, in anfractum quandam se intorsit: Delphinus quoque ad alterum similem impetu ipso allisus est. Ad quem Tyntus respiciens, eumque expirantem videns, inquit: jam mihi mors non est molesta: videnti eum, qui mihi:

causa mortis est, mecum morientem.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, æquo animo ferre homines calamitates, cum eos, per quos in calamitate sunt, calamitosos aspiciunt.

De Aucupe. 26.

AUceps quidam, sumptis aucupatoriis retibus, ad venandum processit, visoque palumbo in cacumine arboris sedente, compositas artificiosè arundines cum retibus ad avem clanculum admovebat, sperans illam se venari posse. Quod cum agit, in altum iatuens, jacentem viperam pedibus pressit: quæ exasperata dolore hominem momordit. At ille jam deficiens, me miserum, inquit, qui, cum alterum venari volo, ipse ab altero captus pereco.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quod nonnulli alios arte sua nŕtentes decipere, sæpe in laqueos quos tendunt, incidunt.

De Castore. 27.

CASTOR præter cæteros quadrupedes in aqua durare fertur, suaque genitalia ad artem medicam sanè utilia esse. Hic ubi videt se ab indagantibus hominibus captum iri (novit enim quamobrem indagetur) ipse sibi genitalia præci-

dit atque in sequentes projiciens, hoc modo incalamis exadit.

Adfabulatio

Hæc fabula innuit, hujus exemplo prudentes debere præ adipiscenda salute nullam rationem habere fortunarum.

De Vaticinatore. 28.

VAticinator quidam in foro sedens sermocinabatur, cum sibi quidam denuntiat fores domus ejus effractas esse, omniaque direpta, quæ in domo fuissent. Ad quem nuntium vaticinator gemens, properansque cursu se domum recipiebat. Quem currentem intuens quidam: O tu, inquit, qui aliena negotia te divinaturum promittis, certe tua ipse non divinasti.

Adfabulatio.

Fabula hæc ad eos spectat, qui res suas non rectè administrantes, alienis, quæ nihil ad eos pertinent, providere ac consulere conantur.



AUceps tetenderat volucris retia.
 Quod eminens intuens Merula, percipit
 tabatur hominem, quid negotii agerit.
 Ille respondit se condere urbem:
 Abiitque longius, & sese abdidit. Merula
 verò verbis illius fidem habens, accedens
 ad scam juxta retia positam, capta est.
 Accurrenteque aucupe, inquit:
 O homo, si tu quidem talem condis
 urbem, haud multos invenies incolas.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, eo maxime modo
 rem privatam, & publicam destrui, cum
 præsides sævitiam exercent.



Viator longum ingressurus iter, si quid invenisset, ejus dimidium Jovi se oblaturum promissit. Invento autem in ipso itinere vase palmarum, & amygdalarum pleno, comedit omnes palmulas, amygdalasque: sed harum nucleos, illarum putamini ad aram quamdam obtulit, inquiens: Jupiter, habes quod tibi voveram: quod enim inveni, ejus & interiora, & exteriora tibi offero.

Adfabulationem.

Fabula hæc innuit, avarum hominem cupiditate pecuniæ etiam Dīs moliri fallacias.

De Filio, et Matre. 31.

Puer quidam in schola condiscipuli
 E

furatus tabellam alphabeticam attulit matri suæ: à qua non castigatus, quotidie magis furabatur. Procedente autem tempore, majora coepit furari. Tandem à magistratu deprehensus ducebatur ad supplicium. Matre verò sequente, ac vociferante rogavit satellites, ut paulisper cum ea ad aurem loqui permitterent. Quibus annuentibus, & Matre festinabunda aurem ad os filii admovente: ille auriculam maternam dentibus amorsam evulsit. Et cum Mater, cæterique increpant, non modò, ut furem, sed etiam ut in parentem suam impium, inquit: hæc mihi, ut perderet, extitit causa: si enim me ob tabellam alphabetariam castigasset, nequaquam ad ulteriora progressus, et ad supplicium nunc ducerer.

Adfabulatio.

Fabula hæc innuit, quòd qui inter initia peccandi non coercentur, ad graviora flagitia evadunt.

De Filio, et Patre. 32.

Filium quidam senior habebat generosi animi, & venaticorum canum amatorem. Hunc per quietem viderat à leone trucidari. Territus igitur, ne fortè somnium hoc aliquandò sequeretur eventus, extruxit domum quamdam politissimam laquearibus, ac fenestris

amoenissimam, illucque inducens filium, illi custos inhærebat. Depinxerat etiam in ea domo ad oblectationem filii omne genus animalium, in quibus & leonem. Adolescens hæc inspiciens, eo amplius molestiæ contabescebat. Quadam autem vice leoni propius stans, inquit: O truculentissima fera, te propter, & propter inane somnium patris in hac domo asservor, velut in carcere. Quid igitur faciam? Et hæc dicens, manum parieti incussit, oculum leoni eruere volens, & clavo, qui illic latebat, offendit: qua ex percussione manus emarcuit, surrexitque sanies, ac febris subsequuta est: brevi adolescens est mortuus. Ita leo adolescentem occidit, nihil adjuvante patris sophismate.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, quæ ventura sunt, evitare posse neminem.

De Calvo quodam. 33.

Calvus quidam mentitos crines gerens, dum equo vehebatur, ecce turbinis ventus illos de capite sustulit. Risus statim magni præsentibus excitantur. Et ille mutuo risu ad eos inquit: Quid mirum, si crines qui non erant mei, à me recesserunt? illi quoque re-

cēsserunt, qui mecum fuerant nati.

Adfabulatio.

Hæc fabula innuit, non debere nos mœrere ob amissas opes. Quod enim nascentes à natura non accepimus, non potest nobiscum perpetuò permanere.

+++++

A L I Æ I T E M

ALIQUOT ÆSOPI

FABULÆ,

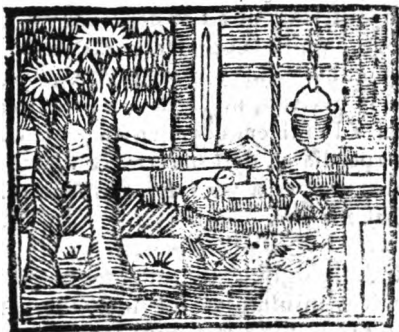
EX GRÆCO IN LATINUM

versæ, Incerto Interprete.

Impossibilia promittens. 1.

VIR pauper ægrotans, & malè affectus, cùm à medicis desperatus esset, Deos rogabat, pollicens, si sanitatem sibi rursus restituissent, centum boves ipsis oblaturum esse in sacrificium. Uxor autem ejus audiens: Et ubi tibi hæc, si convalueris? Ille ait: putas enim surgere, me hinc, ut Dei hæc à me repetant? *Adfabulatio.*

Fabula significat, multos facile polliceri, quæ re comprobare non sperent.



Ranæ duæ in palude pascebantur. Æstate autem siccata palude, illa derelicta, quærebant aliam: cæterum profundum invenerunt puteum: Quo viso, altera alteri inquit: descendamus heus tu in hunc puteum. Illa respondens ait: si igitur & hic aqua eruerit, quomodo ascendemus? *Adfabulatio.*

Fabula declarat, non oportere inconsideratè res aggredi.

Canis, et Gallus. 3.

CAnis, & Gallus inita societate, iter faciebant. Vespera autem superveniente, Gallus conscensa arbore dormiebat: at Canis ad radicem arboris excavatæ. Cùm Gallus, ut assolet, noctu can-

tasset, Vulpes ut audivit, accurrit: & stans inferius, ut ad se descenderet, rogabat, quod cuperet commendabile adeo cantu animal complecti. Cum autem is dixisset, ut janitorem prius excitaret ad radicem dormientem, ut, cum ille aperuisset, descenderet: & illa querente, ut ipsum vocaret, Canis statim prosiliens eam dilaceravit.

Adfabulatio.

Fabula significat, prudentes homines inimicos insultantes ad fortiores astu mittere. *Leo, et Ursus. 4.*

LEO, & Ursus simul magnum nacti hinnulum, de eo pugnabant. Graviter igitur à seipsis affecti, ut ex multa pugna etiam vertigine corriperentur, defatigati jacebant. Vulpes autem circumcirca eundo, ubi postratos eos vidit, & hinnulum in medio jacentem, hunc, per utrosque percurrento, rapuit, fugiensque abivit: at illi videbant quidem ipsam, sed quia non poterant surgere: Nos miseros, dicebant, quia vulpi laboravimus! *Adfabulatio.*

Fabula significat, aliis laborantibus, alios lucrari.

Vespertilio, et Rubus et Mergus. 5.

Vespertilio, & Rubus, & Mergus, inita societate mercatoriam decre-

verunt vitam agere. Itaque Vespertilio argentum mutuata, projecit in medium: Rubus vestem secum accepit: Mergus tertius æs: & navigaverunt. Tempestate autem vehementi oborta, & navi eversa omnibus perditis, ipsi in terram evaserunt. Ex illo igitur tempore Mergus litoribus semper assidet, num quodpiam æs ejiciat mare. Vespertilio verò creditores timens, interdiu non apparet, noctu ad pabulum exit. Rubus prætereuntium veste inhæret, sicubi suam cognoscat, quærendo. *Adfabulatio.*

Fabula significat, in ea quibus incumbimus, in posterum incidere.

Pavo, et Monedula. 6.



Avis creaturis regem, Pavo orabat ut se ob pulchritudinem eligerent.

Eligentibus. autem eum omnibus, Monedula suscepto sermone ait: Sed si, te regnante, aquila nos persequi aggressa fuerit, quomodo nobis opem feres?

Adfabulatio.

Fabula significat, principes non modo propter pulchritudinem, sed & fortitudinem, & prudentiam eligi oportere.

Singularis et Vulpes. 7.

Singularis agrestis super quadam arbore dentes acuebat. Vulpe rogante causam quare, nulla præposita necessitate, dentes, acueret, ait: non abs te hoc facio: nam si me periculum invaserit, nequaquam me tunc acuendis dentibus occupatum esse oportebit, sed potius paratis uti.

Adfabulatio.

Fabula significat, adversus periculum præparatum esse oportere.



Cassita laqueo capta, plorans dicebat: hei mihi miseræ, & infœlici volucri! Non aurum surripui cujusquam, non argentum, non aliud quidquam præiosum: granum autem tritici parvum mortis mihi cauta fuit. *Adfabulatio.*

Fabula in eos, qui ob inutile lucrum magnum subeunt periculum.

Hinnulus. 9.

Hinnulus aliquandò cervo ait: pater, tu & major, & celerior canibus, & cornua prætereà ingentia gestas ad vindictam: cur igitur sic eos times? Et ille ridens ait: vera quidem hæc inquis, fili: unum verò scio, quod cùm canis latratum audivero, statim ad fugam, nescio quomodò, efferor. E 5

Adfabulatio.

Fabula significat, natura timidos nulla admonitione fortificari.

Avarus. 10.

AVarus quidam cum omnia sua bona vendidisset, & auream glebam fecisset, in loco quodam infodit, unâ defosso illic & animo suo, & mente: atque quotidie eundo, ipsam videbat. Id autem ex operariis quidam observando cognovit, & refossam glebam abstulit. Post hæc & ille profectus, & vacuum locum videns, lugere cœpit, & capillos evellere. Hunc cum quidam vidisset sic, plorantem & causam audivisset: Ne sic, ait, ò tu, tristare: neque enim habens aurum, habebas. Lapidem igitur pro auro acceptum reconde, & puta ibi aurum esse: eundem enim tibi usum præstabit: nam, ut video, neque cum aurum erat, utebare. *Adfabulatio.*

Fabula significat, nihil esse possessionem, nisi usus adfuêrit.

Anseres, et Grues. 11.

ANseres & Grues in eodem prato pascebantur. Venatoribus autem visis, Grues, quod essent leves, statim evolaverunt, Anseres verò ob cœnus corporum cum mansissent, capti fuerunt.

Adfabulatio.

Fabula significat, & in expugnatione urbis inopes facile fugere, divites autem servire captos.

Testudo, et Aquila. 12.

Testudo orabat Aquilam, ut se volare doceret. Ea autem admonente procūl hoc à natura ipsius esse, illa magis precibus instabat. Accepit igitur ipsam unguibus, & in altum sustulit: inde demisit: hæc autem in petras cecidit, & contrita est. *Adfabulatio.*

Fabula significat, multos, quia in contentionibus prudentiores non audiverint, seipsos læsisse.

Cerva. 13.

Cerva altero obcæcata oculo, in litore pascebatur, sanum oculum ad terram propter venatores habens, alterum verò ad mare, unde nihil suspicabatur. Præter navigantes autem quidam, & hoc conjectantes, ipsam sagittarunt. Hæc autem seipsam lugebat, quòd unde timuerat, nihil passa foret quod non putabat malum allaturum, ab eo proditam.

Adfabulatio.

Fabula significat, sepe quæ nobis noxia videntur, utilia fieri: quæ verò utilia, noxia.



Cerva venatores fugiens, in speluncam ingressa est. In Leonem autem ibi cum incidisset, ab eo comprehensa est. Moriens autem dicebat: heu mihi! homines fugiens, in feram immitissimam incidi. *Adfabulatio.*

Fabula significat, multos homines dum parva fugiunt pericula, in magna incurrere.

Cerva et Vitis. 15.

Cerva venatores fugiens sub Vite delituit. Cum præteriissent autem parumper illi, Cerva prorsus jam latere arbitrata, Vitis folia pasci incepit. Illis vero agitatibus venatores conversi, & quod erat verum, arbitrati, animal aliquod ibi foliis occultari, sagittis confecerunt

Cervam. Hæc autem moriens talia dicebat: justa passa sum: non enim offendere oportebat, quæ me servarat.

Adfabulatio.

Fabula significat, qui injuria benefactores afficiunt, à Deo puniri,

Asinus, et Leo. 16.

CUM Asino galus aliquandò pascebatur. Leonem autem aggresso Asinum, gallus exclamavit, & Leo (ajunt enim hunc galli vocem timere) fugit. At Asinus ratus propter se fugere, aggressus est statim Leonem. Ut verò procùl hunc persecutus est, quò non ampliùs galli perveniebat vox, conversus Leo devoravit. Hic verò moriens clamabat: me miserum & dementem! ex pugnacibus enim non natus parentibus, cujus gratia in aciem irrui? *Adfabulatio.*

Fabula significat, plerosque homines inimicos, qui se de industria humiliarunt, aggredi, atque ita ab illis occidi.

Olitor, et Canis. 17.

OLITORIS canis in puteum decidit. Olitor autem ipsum illinc extracturus descendit & ipse in puteum: ratus autem Canis accessisse, ut se inferiùs magis oberneret, conversus Olitorem momordit. Hic autem cum dolore reversus, justa,

inquit, *patior*: nam cur unquam sui interfectorem, servare studui?

Adfabulatio.

Fabula in injustos, & ingratos.

Sus, et Canis.



Sus, & Canis mutuè conviciabantur. Et Sus jurabat per Venerem proculdubiò dentibus discissurum Canem. Canis verò ad hæc dissimulanter dixit: Benè per Venerem nobis juras: significas enim ab ipsa vehementer te amari, quæ impuras tuas carnes degustatem nullo pacto in sacellum admittit. Et Sus: propter hoc igitur magis presepert Dea amare me: nam occidentem, aut alio quovis modo lædentem omninò aversatur; tu tamen malè oles, & viva & mortua.

Adfabulatio.

Fabula significat, prudentes oratores quæ ab inimicis obijciuntur, artificiosè in laudem convertere.

Sus, et Canis. 19.

SUS, & Canis de fœcunditate certabant. Dixit autem Canis fœcundam esse maximè pedestrium omnium, Et Sus occurrens, ad hæc inquit: sed cum hæc dicis, scito & cæcos tuos te catulos parere.

Adfabulatio.

Fabula significat, non celeritate res, sed perfectione judicari.

Serpens, et Cancer. 20

SERPENS unâ cum Cancro vivebat, inita cum eo societate, Itaque Cancer simplex moribus, ut & ille astutiam mutaret admonerat: hic autem minimè obediebat. Cùm observasset igitur Cancer ipsum dormientem, & pro viribus compressisset, occidit. At Serpente post mortem extenso: ille ait: Sic oportebat antehac rectam & simplicem esse: neque enim hanc pœnam dedisses.

Adfabulatio.

Fabula significat, qui cum dolo amicos adeunt, ipsos offendi potius.

Pastor, et Lupus. 21.

PASTOR nuper natum Lupi catulum reperit, ac sustulit; unaque cum ca-

nibus nutrit. At cùm adolevisset, si quandò Lupus ovem rapuisset, cum canibus, & ipse persequabatur. Cum canes verò aliquando non possent assequi Lupum, atque ideò reverterentur, ille sequebatur, ut cùm ipsum assecutus esset, particeps foret venationis, ut Lupus: inde redibat. Sin autem Lupus extra non rapuisset ovem, ipse clam occidens, una eum canibus comedebat: donec Pastor, cùm conjectasset & intellexisset rem, de arbore ipsum suspendit, & occidit.

Adfabulatio.

Fabula significat, naturam pravam bonos more: non nutrire.

Leo, et Lupus, 22



Leo cùm consenuisset, ægrotabat jacens in antro, Accesserant autem

visitatura regem præter Vulpem cætera animalia. Lupus igitur, capta occasione accusabat apud Leonem Vulpem, quasi nihil facientem suum omnium dominum, & propterea neque ad visitationem profectam. Interim affuit & Vulpes, & ultima audiuit Lupi verba. Leo igitur contra eam infremuit. Sed, defensionis tempore petito: et quis, inquit, eorum, qui convenerunt, tantum profuit, quantum ego, quæ omnem partem circumivi, & medicamentum pro te à medico quæsi, & didici? Cùm autem Leo statim, ut medicamentum diceret, imperasset, illa inquit: si Lupo vivente excoriato, ipsius calidam pellem indueris. Et Lupo jacente, Vulpes ridens ait: Sic non oportet dominum ad malèvolentiam movere, sed ad benevolentiam.

Adfabulatio.

Fabula significat, eum qui quotidie machinatur, in seipsum laqueum vertere.

Mulier, et Vir ebrius. 23.

Mulier quædam virum ebrium habebat: ipsum autem à morbo liberatura, tale quid commenta est. Aggravatum enim ipsum ab ebrietate cum observasset, & mortui instar insensatum in humeros elevatum, in sepulcretum alla-

tum deposuit, & abiit. Cùm verò ipsum jam sobrium esse conjecta est : profecta januam pulsavit sepulchreti. Ille autem cùm diceret: quis est, qui pulsat januam? Uxor respondit: mortuis cibaria ferens ego adsum. Et ille, non mihi comesse, sed bibere optimè potius affer: tristem enim me reddis, cùm cibi, non potus meministi. Hæc autem pectus plangendo: hei mihi miseræ! inquit: nam neque astu profui: tu enim vir non solum non emendatus, sed peior quoque te ipso evasisti: in habitum tibi deductus est. morbus.

Adfabulatio.

Fabula significat, non oportere in malis actibus immorari: nam & nolentem quandoquè hominem consuetudo invadit.

Cycnus. 24.

Vir dives Anserem simul, & Cycnum nutriebat: non ad eadem tamen, sed a lterum cantus, alterum mensæ gratia. Cùm autem deberet Anserem pati ea, quorum causa nutriebatur (nox erat, ac discernere tempus non permisit utrumque) Cycnus autem pro Ansere adductus, cantat cantum quemdam mortis expridium: & cantu exprimit naturam; mortem vero effugit suavitate canendi.

Adfabulatio.

Fabula significat, sæpè musicam differre mortem.

Ætiops. 25.

ÆTiopem quidam emit, talem ei colorem inesse ratus negligentia ejus, qui priùs habuit; ac assumpto in domum, omnes ei adhibuit abstersiones; omnibus lavacris tentavit mundare: & colorem quidam transmutare non potuit, sed morbum dolor paravit.

Adfabulatio.

Fabula significat, manere naturas, ut à principio provenerunt.

Hirundo, et Cornix. 26.

Hirundo, & Cornix de pulchritudine contendebant. Respondens autem Cornix ei, dixit: sed tua pulchritudo verno tempore floret, meum verò corpus etiam hyeme durat.

Adfabulatio.

Fabula significat, durationem corporis decore melliozem esse.

Butalis. 27.

Butalis à fenestra quadam pendeat. Vespertilio autem profectam rogavit causam, quare die sileret, nocte ca-

neret. Cùm autem id ea non in cassum hoc facere dixisset (nam die canendo olim capta fuerat & propterea ex illo prudens evasit) Vespertilio ait: Sed non nunc te canere oportet, cùm nulla utilitas; sed antequàm capereris.

Adfabulatio.

Fabula significat, in infortuniis inutilem esse poenitentiam.

Cochleæ. 28.

Rustici filius assabat Cochleas. Cùm autem audiret eas stridentes, ait: O pessimæ animantes domibus vestris incensis, vos canitis?

Adfabulatio.

Fabula significat, omne intempestivè factum vituperabile.

Mulier, et Ancillæ. 29.

Mulier vidua operosa ancillas habens, has solebat noctu excitare ad opera ad gallorum cantus. His verò assidue defatigatis labore, visum est oportere domesticum occidere gallum, tanquàm illum, qui noctu excitaret heram. Evenit autem ipsis hoc facto, ut in graviora inciderent mala: nam hera ignorans gallorum horam, temporius eas excitabat.

Adfabulatio.

Fabula significat, plerisque hominibus consiliū esse malorum causas.

Mulier benefica. 30.

Mulier benefica divinarum irarum propulsiones promittens, multa facere perseverabat, & lucrum inde facere. Quidam igitur accusaverunt eam impietatis, & convicerunt, & damnatam ducebant ad mortem. Videns autem quidam eam duci, ait: tu quæ Deorum iras avertere promittebas, quomodò neque hominum consiliū mutare potuisti?

Adfabulatio.

Fabula significat, multos magna promittentes ne parva quidem facere posse.

Agricola. 31.

Agricola quidam fodiendo aurum reperit: quotidie igitur terram, ut ab ea beneficio affectus, coronabat. Huic autem Fortuna adstans, inquit: heu tu, cur terræ mea munera attribuis, quæ ego tibi dedi, ditatura te? Nam si tempus mutetur, & in alias manus hoc tuum aurum eat scio te tunc me Fortunam accusaturum.

Adfabulatio.

Fabula significat, oportere benefactorem cognoscere, atque huic gratiam referre.



Duo quidam unâ iter faciebant: & cum alter securim reperisset, alter qui non invenit, admonebat ipsum ne diceret inveni, sed invenimus. Paulo post autem cum aggrederentur ipsos, qui securim perdiderant, qui eam habebat, persequentibus illis, ei, qui unâ iter faciebat, dixit: perimus: hic autem ait: perii dic, non perimus: etenim & tunc, cum securim inveni, invenisti dixisti, non invenimus.

Adfabulatio.

Fabula significat, qui non fuerunt participes felicitatum, neque in calamitatibus firmos esse amicos.

Ranæ duæ. 33.

DUÆ Ranæ vicinæ sibi erant: pascebantur autem altera in profundo stagno, & procùl à via: altera in via parum aquæ habens. Verùm, cùm quæ in stagno alteram admoneret, ut ad se migraret, ut tutiore cibo frueretur, illa non paruit, dicens, firmissima teneri hujusce loci consuetudine: quosque obtigit currum prætereuntem ipsam confringere.

Adfabulatio.

Fabula significat, homines quoque prava aggredientes citiùs mori, quàm mutantur in melius.

Apiarius. 34.

IN mellarium ingressus quidam, domino absente, favum abstulit. Hic autem reversus, ut alveolos vidit inanes, stans, quod in his erat perscrutabatur. Apes autem è pastu redeuntes ut prehenderunt ipsum, aculeis percuciebant, pessimeque tractabant. Hic autem ad eas: O pessimæ animantes, furatum vestros favos illæsum dimisistis, me vero satagentem vestri, percutitis?

Adfabulatio.

Fabula significat, sic homines quosdam ob ignorantiam inimicos non cavere amicos autem, ut insidiatores, repellere.

Alcedo. 35.

Alcedo avis est solitaria, semper in mari vitam degens. Hanc dicitur hominum venationes caventem, in scopulis maritimis nidificare. Cæterùm aliquandò paritura, pullos fecit. Egressa autem ea ad pabulum, accidit mare à vehementi concitatum vento, elevari supra nidum: atque hoc submerso, pullos perdere: hæc verò reversa, re cognita, ait me miseram, quæ terram, ut insidiatricem, cavens, ad hoc confugi, quod mihi longè est infidius.

Adfabulatio.

Fabula significat homines etiam quosdam, ab inimicis cavendo, ignaros in multò graviores inimicis amicos incidere.

Piscator. 36.

Piscator in fluvio quodam piscabatur. Extensis autem retibus, & fluxu comprehenso utrinque, funi alligato lapide, aquam verberabat, ut pisces fugientes incautè in retia inciderent. Cùm quidam verò ex iis, qui circa locum habitabant, id facere videret, increpabat, quòd fluvium turbaret, & claram aquam non sinneret bibere. Et is respondit: sed

nisi sic fluvius perturbetur, me oportebit esurientem mori,

Adfabulatio.

Fabula significat, civitatum etiam rectores tunc maxime operari, cum patrias in seditionem induxerint.

Simius, et Delphis. 37.



MOris cum esset navigantibus Melitenses Catulos & Simios adducere in solamen navigationis: quidam habebat secum & Simium. Cum autem pervenissent ad Sunium Atticæ promontorium, tempestatem vehementem fieri contigit: navi autem eversa, & omnibus natantibus, natabat & Simius. Delphis quispiam ipsum conspicatus, & hominem esse ratus, disgressus levabat, ad

F

teria.n perferens. Ut vero in Piræo fuit Atheniensium navali, rogavit Simium, an genere esset Atheniensis. Cùm autem is diceret & claris hîc esse parentibus; rogavit, an & piræum sciret. Ratus autem Simius de homine eum dicere, ait: et valdè amicum esse ei, & familiarem. At Delphis tanto mendacie indignatus, submergens ipsum occidit.

Alfabulatio.

Fabula in viros, qui veritatem ignorantes, existimant se decipere.

Musæ. 38.

IN cella quadam melle effuso, Muscæ advolantes comedebant. Implicitis autem earum pedibus evolare non poterant: cùm verò suffocarentur, dicebant: miseræ nos! quia ob modicum cibum perimus.

Adfabulatio.

Fabula significat, multis gulam multorum malorum esse causam.

Mercurius, et Statuarius. 39.

Mercurius scire volens, quanti apud homines esset; ivit in statuarii domum transformatus in hominem, & visa statua Jovis, rogabat quanti quis ipsam emere posset. Hic autem cùm dixisset: drachmæ, risit. Ex quanti Junonis? ait.

Cum dixisset pluris: visa & sua ipsius, statua, ac opinatus, cum nuptius sit Deorum, & lucrosus, maximam de se apud homines haberi rationem, rogavit de se. Statuarius verò ait: si hasce emeris, & hanc in additamentum do.

Adfabulatio.

Fabula in virum gloriosum, qui nullius apud alios est pretii.

Mercurius, et Tiresias: 40.

MERURIUS volens Tiresiæ vaticinium an verum esset, cognoscere, furatus ipsius boves, ex rure venit ad ipsum in urbem, similis factus homini, & ad ipsum divertit. Boum autem amissione renuntiata Tiresiæ, ille assumpto Mercurio exivit, augurium aliquod de fure consideraturus. Et huic jubet dicere sibi quamnam avem viderit. Mercurius autem primum vidisse Aquilam à sinistris ad dexteram volantem, dixit. Hic non ad se id attinere cum dixisset: secundo cornicem super arbore quidam sedentem vidit: & modo superius aspicientem, modo ad terram declinatam, vati refert. Et is re cognita ait: sed hæc cornix jurat & coelum & terram, si tu velis meas me recepturum boves.

Hoc sermone uti quispiam poterit adversus virum furacem.

Canes. 41.

HAbens quidam duos Canes, alterum venari docuit, alterum domum servare. Cæterum si quando venaticus caperet aliquid, qui domum custodiebat, particeps unâ cum eo erat cœnæ. Ægre ferente autem venatico, & illi objiciente, quod ipse quotidie laboraret, ille nihil faciens suis nutrire^{tur} laboribus, respondens, ipse ait: non me, sed herum reprehende, qui non laborare me docuit, sed labores alienos comesse.

Adfabulatio.

Fabula significat adolescentes, qui nihil sciunt, hæud esse reprehendendos, cum eos parentes sic educaverint.

Maritus, et Uxor. 42.

HAbens quidam uxorem, quæ domesticis omnibus inimica erat, voluit scire, an etiam erga paternos domesticos ita afficeretur. Quapropter eum rationabili prætextu ad suum patrem ipsam misit. Paucis verò post diebus reversa, rogavit quomodo adversus illos habuis-

set. Hæc verò cum dixisset: bubulci, & pastores me suspectabant: ad eam ait: sed, ò uxor, si eos odisti, qui manè greges agunt, serò autem redeunt, quid sperare oportet in iis, quibus cum tota conversaris die?

Adfabulatio.

Fabula significat, sic sæpè ex parvis magna, & ex manifestis incerta cognosci.

Hædus, et Lupus. 43.

HÆdus derelictus à grege, persequente Lupo, conversus ad eum dixit: O Lupe, quoniam credo me tuum cibum futurum, ne injucundè moriar, canne tibi primùm, ut saltem. Lupo autem canente tibia, atque hædo saltante: canes cum audivissent Lupum, persecuti sunt. Hic conversus, hædo inquit: meritò hæc mihi fiunt: oportebat enim me, cocus cum sim, tibicinem non agere.

Adfabulatio.

Fabula significat, qui ea quibus natura apti sunt, negligunt, quæ verò aliorum sunt, exercere conantur, in infortunia incidere.

Cancer, et Vulpes. 44.

CANCER è mari cum ascendisset, in loco quodam pascebatur. Vulpes

esuriens ut vidit, accessit, ac eum rapuit. Ille devorandus ait: sed ego condigna patior, qui marinus cum sim, terrestris esse volui.

Adfabulatio.

Fabula significat, homines etiam qui propriis derelictis exercitijs, ea quæ nihil conveniunt, aggrediuntur, meritò infelicitatos esse.

Citharædus. 45.

Citharædus rudis in domo calce incrustata familiariter, ut solebat, canens, & contrà resonante in se voce, existimabat valdè canorum esse. Verum elatus super hoc, cogitavit & in theatro sese committere oportere. Profectum verò ad se ostendendum, cum malè admodum caneret, lapidibus ipsum explosum abegerunt.

Adfabulatio.

Fabula significat, sic ex rethoribus quosdam qui in scholis putant esse aliquid, cum ad res publicas se conferunt, nullius pretii esse.

Fures. 46.

Fures in domum quandam ingressi, nihil invenerunt nisi Gallum, atque hoc capto abierunt. Hic ab eis occidendus rogabat, ut se dimitterent, dicens utilem esse hominibus, noctu eos ad operam excitando. Hi verò dixerunt: sed propter hoc tantò magis occidimus, illos enim excitando, furari nos non sinis.

Ad fabulatio.

Fabula significat, ea maximè pravis esse adversa, quæ bonis sunt beneficio.

Cornix, et Corvus. 47.

Cornix Corvo invidens, quòd is per auguria hominibus vaticinaretur,

ob idque crederetur, uti futura prædicens; conspicata viatores quosdam prætereuntes, ivit super arborem quamdam stansque valdè crocitavit. Illis verò ad vocem conversis, & admiratis, re cognita: quidam inquit: abeamus heus nos, Cornix enim est, quæ crocitavit, & augurium non habet.

Adfabulatio.

Fabula significat, eodem modo, & homines præstantioribus certantes, præterquamquòd non ad æqua perveniunt, risum quoque movere.

Cornix, et Canis. 48.

Cornix Minervæ sacrificans, Canem invitavit ad epulas. Ille verò ad eam dixit: quid frustrà sacrificia absumis? Dea enim adeò te odit; ut ex peculiaribus quoque tibi auguriis fidem sustulerit. Cui Cornix: ob id magis ei sacrifico, ut se concilietur mihi.

Adfabulatio.

Fabula significat, plerosque ob lucrum non vereri inimicos beneficiis prosequi.



CORVUS cibi indigens, ut Serpentem in aprico quodam loco dormientem vidit, hunc devolando rapuit. Hic eum se vertisset, atque momordisset ipsum, corvus moriturus dixit: me miserum! qui tale reperi lucrum, quo etiam pereō. *Adfabulatio.*

Fabula in virum, qui ob thesaurorum inventionem de salute periclitatur.

Monedula, et Columba. 50.

MONEDULA, in Columbārio quodam Columbīs visis benè nutritis, dealbavit sese, ivitque, ut & ipsa eodem cibo impertiretur. Hæ verò donec tace-

bat, ratæ eam esse columbam, admiserunt: sed cum aliquandò oblita vocem emisisset, tunc ejus cognita natura, expulerunt percutiendo: eaque privata eo cibo, rediit ad monedulas rursum: & hæc ob colorem, cum ipsam non nos-
sent, à suo cibo abegerunt, ut dubium appetens, neutro potiretur.

Adfabulatio.

Fabula significat, oportere & nos nostris contentos esse, considerantes avaritiam præterquamquod nihil juvat, auferre sæpè, & quæ adsunt, bona.

Monedula. § 1.

Monedulam cum quis cœpisset, & pedem alligasset filo suo tradidit filio. Hæc non ferendo vinctum inter homines, ubi parumper libertatem nata est, fugit, in suumque nidum se contulit. Circumvoluto verò ramis vinculo, evolare haud valens, cum moritura esset, secum loquebatur: me miseram! quæ apud homines non ferendo servitutem, incantè mea me vita privavi.

Adfabulatio.

Fabula significat, nonnumquam quoddam, dum se à mediocribus student periculis liberare, in majora incidere.

Mercurius. 52.

Jupiter Mercurio jussit, ut artificibus omnibus mendacii medicamentum misceretur. Hic, eo trito, & ad mensuram facto, ex æquo singulis miscet. Cum verò, solo relicto suto, multum superesset medicamenti, totum acceptum mortarium ei miscuit: atque hinc contingit artifices omnes mentiri; maxime verò omnium sutores.

Adfabulatio.

Fabula in mendaces artifices.

Jupiter. 53.

Jupiter formatis hominibus omneis illis affectus indidit, solum indere Pudorem oblitus est. Quapropter non habens undenam ipsum introduceret, per turbam ingredi eum jussit. Hic verò primum indignè ferens contradicebat. Vehementius verò eo instante, ait: sed ego sane his ingredior pactis, si Amor non ingrediatur: sin ingreniatur, ipse exhibo quàmprimum. Ex hoc sanè evenit omnia scorta inverecunda esse.

Adfabulatio.

Fabula significat, captos amore inverecundos esse.

Jupiter. 54.

Jupiter nuptias celebrans, omnia animalia accipiebat: sola verò Testudine tardè profecta, admirans causam tarditatis, rogavit eam, quamobrem ipsa ad cœnam non accesserat. Cùm hæc dixisset: domus chara, domus optima: iratus ipse, damnavi, ut domum bajulans circumferret.

Adfabulatio.

Fabula significat, plerosque homines eligere parce potiùs apud se vivere, quàm apud alios lautè.

Lupus, et Ovis. 55.

Lupus à Canibus morsus, & malè affectus, adjectus jacebat. Cibi verò indigens, visa Ove, rogabat, ut potum ex præterfluente flumine sibi afferret: si enim tu mihi, inquit, dederis potum, ego cibum mihi ipsi inveniam. Illa re cognita ait: sed si ego potum do tibi, tu & cibo me uteris.

Adfabulatio.

Fabula in virum maleficum per simulationem insidiantem.

Lepores. 56.

Lepores olim belligerantes cum Aquilis, invocarunt in auxilium Vulpes. Hæ autem dixerunt: vobis au-

xiliaremur, nisi sciremus qui vos estis,
& cum quibus præliamini.

Adfabulatio.

Fabula significat, eos qui cum præstantioribus certant, suam salutem contemnere.

Formica. 57.

QUæ nunc Formica, homo olim fuit. Hic agriculturæ assidue incumbens, non erat propriis laboribus contentus, sed, & vicinorum fructus surripiebat. Jupiter autem indignatus hujus avaritia, transmutavit eum in hoc animal, quæ formica appellatur: Verùm cum mutasset formam, non & affectum mutavit: nam usque nunc arva circum-eundo, aliorum labores surripit, & sibi recondit.

Adfabulatio.

Fabula significat natura pravos, etsi maximè speciem transmutaverint, mores non mutare.

Vespertilio, & Mustela. 58.

Vespertilio in terram cum cecidisset, à mustela captus est: & cum occidendus foret, pro salute rogabat. Hæc verò dicente non posse ipsum dimittere, quòd natura volucris omnibus inimica foret, ait non avem, sed murem

esse: & sic dimissus est. Postremo autem cum iterum cecidisset, & ab alia captus mustela, ne voraretur, orabat. Hac autem dicente, cunctis inimicam esse muribus: hic non mus, sed Vespertilio sum, dicebat: & rursus dimissus est atque ita evenit bis mutato nomine, salutem consecutum fuisse.

Adfabulatio.

Fabula significat, neque nos eisdem semper esse oportere, considerantes eos qui ad tempus mutantur, plerumque pericula effugere.

Viatores. 59.

Viatores secundum litus quoddam iter facientes, iverunt in speculam quandam; & illic conspicati sarmenta procul natantia, navim esse magnam existimarunt: quamobrem expectarunt, tanquam appulsura eo esset. Cum vero à vento lata sarmenta proprius forent, non navim amplius, sed scapham videre videbantur. Advectis autem illis, cum sarmenta esse vidissent, inter se dixerunt: ut nos igitur frustra, quod nihil est, expectabamus?

Adfabulatio

Fabula significat nonnullos homines, qui ex improvise terribiles esse viden-

tur, cū periculum feceris, nullius esse p̄fēti inveni.

Asinus sylvestris. 60.

A Sinus sylvestris Asino viso domestico in loco quodam aprico, profectus ad ipsum, beatum dicebat & corporis habitudine, & cibi perceptione. Deindē verō cū vidisset eum ferentem onera, & agasonem retrō sequentem, & baculis ipsum percutientem, ait: ast ego non ampliūs beatum te existimabo: video enim non sine magnis malis habere te foelicitatem.

Adfabulatio.

Fabula significat non esse æmulanda lucra, in quibus insunt pericula & miseria.

Asini. 61.

A Sini olim, propter eā quōd assiduē onera ferrent, & fatigarentur, legatos miserunt ad Jovem, solutionem laborum petentes. Hic autē ostendere ipsis volens id non posse fieri, ait: tunc eos liberatum iri laboribūs, cū min-gendo fluvium fecerint. Ac illi eum verum dicere existimantes, ex illo, & nunc usque ubi aliorum urinam viderint Asinorum, illic & ipsi circumstando min-gunt.

Fabula significat, unicuique quod fatale est, incurabile esse.

Asinus & Vulpes. 62.



A Sinus indutus pelle Leonis vagabatur, reliqua bruta perterrendo. Cæterum visa Vulpes tentavit & hanc perterrefacere. Hæc autem (casu enim ipsius voce audiverat) ad ipsum ait: compertum habeto, quod & ego te timuissem, nisi rudentem audivissem.

Adfabulatio.

Fabula significat nonnullos indoctos, qui iis, qui extrâ sunt, aliquid esse videntur, ex sua linguatitate redargui.

Asinus, & Rana. 63.

A Sinus ligna ferens, pertransibat paludem quamdam. Lapsus autem, ut

decidit, nec surgere posset, lamentabatur, ac suspirabat. Ranae autem, quæ erant in palude, auditis suspiriis heus tu dixerunt, & quid faceres, si tanto hic tempore, quanto nos fuiases, cum, quia paululum cecidisti, sic lamentaris?

Adfabulatio.

Hoc sermone uti quispiam poterit in virum segnem, qui ob minimos quosque labores tristatur, cum ipse majoribus facile resistat.

Asinus, & Corvus. 64.



A Sinus, ulcerato dorso, in prato quodam pascebatur. Corvo autem insidente sibi, & ulcus percutiente, Asinus rudebat, ac saltabat. Sed agasone procul stante, ac ridente, Lupus præteriens, ipsum vidit, & dixit: miseri nos!

quos si tantum viderit, persequitur, huic autem, & arridet.

Adfabulatio.

Fabula significat, maleficos homines si tantum appareant, dignosci.

Asinus, & Vulpes. 65.

A Sinus, & Vulpes, inita inter se societate, exiverunt ad venationem. Leo verò cum occurrisset ipsis, Vulpes imminens periculum videns, profecta ad Leonem, tradituram ei Asinum pollicita est, si sibi impunitatem promiserit. Qui cum dimissurum eam dixisset: illa, adducto Asino in cæsses quosdam, ut incidere, fecit: sed Leo videns illum fugere minimè posse, primum Vulpem comprehendit: deinde sic ad Asinum versusest.

Adfabulatio.

Fabula significat, eos, qui sociis insidiantur, sæpè & seipsos nescios perdere.

Gallina, & Hirundo. 66.

G Allina, Serpentis ovis inventis, diligenter calefacta, excludit. Hirundo autem cum eam vidisset, ait: ò demens, quid hæc nutris? quæ cum excreverint à te prima injuriam auspicabuntur?

Adfabulatio.

Fabula significat, implacabilem esse pravitatem, licet afficiatur maximis beneficiis.

Camelus. 67.

CUm primum visus est Camelus, homines perterriti, & magnitudinem admirati, fugiebant. Ubi verò procedente tempore cognoverunt ipsius mansuetudinem, confisi sunt eousque, ut ad eum accederent. At intellecto paulopost belluæ non inesse bilem, eò contemptus iere, ut fræna ei imponeret, & pueris agendam traderent.

Adfabulatio.

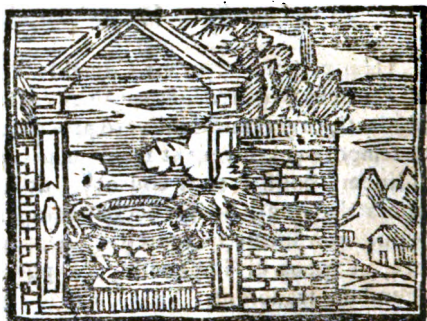
Fabula significat terribiles res consuetudine contemptibiles fieri.

Serpens. 68.

Serpens à multis hominibus pessundatus, Jovem postulavit. Jupiter autem ad eum dixit: si, qui prior conculcavit, pupugisses, nequaquam id facere secundus aggressus fuisset.

Adfabulatio.

Fabula significat eos, qui prius invadentibus resistunt, aliis formidolosos fieri.



Columba siti correpta, ut vidit quodam in loco poculum aquæ depictum, verum rata atque multo elata impetu, inscia in tabulam offendit, usque adeò, ut & pennis ipsius perfractis in terram deciderit, atque à quodam occurrentium capitur.

Adfabulatio.

Fabula significat, nonnullos homines, ob vehementes alacritates inconsultò res aggredientes injicere sese in perniciem.

Columba, & Cornix. 70.

Columba in columbario quodam nutrita, foecunditate superbiebat. Cornix verò ea audita ait heus tu, desine hac re gloriari, nam quò plures paris, eò plus moeroris accumulas.

Adfabulatio.

Fabula significat, ex famulis quoque eos esse infelicitissimos, qui in servitute multos filios faciunt.

Dives. 71.

Dives duas habens filias, altera mortua, præficas conduxit. Cum verò altera filia dixisset: ut nos miseræ! ipsæ, ad quas pertinet luctus, lamentari nescimus: hæ verò non necessariae, sic vehementer plangunt: mater ait: ne mirare filia; si hæ ita lamentantur, nam nummorum gratia id agunt.

Adfabulatio.

Fabula significat nonnullos homines ob avaritiam non vereri alienis calamitatibus quæstum facere.

Pastor. 72.

Pastor, actis in quercetum quoddam ovibus, strata sub quercu veste, ascendit, & fructum decutiebat. Oves verò inter edendum glandes, nesciæ, & vetes unâ devorarunt. At cum Pastor descendisset, ut quod erat actum, videret: pessimâ, ait, animalia, vos cæteris vellera ac vestes præbetis, à me verò qui vos nutrio, & vestem surripitis.

Adfabulatio.

Fabula significat, plerosque homines ob dementiam eos, qui nihil attinent,

beneficio afficere, in domesticos male operari.

Babulcus. 73.



Babulcus armentum paucorum pas-
cens, amisit vitulum, lustrando
omnem solitudinem, indagando moram
traxit. Ubi invenire nihil potuit, pre-
catus est Jovem, si furem, qui vitulum
coepit ostendit, hoedum in sacrificium
oblaturum. Cæterum proficiscens in
quercetum quoddam, invenit à Leone
devorari vitulum. Trepidus igitur, &
perterrefactus, elevatis manibus suis in
coelum, ait: ò domine Jupiter, promise-
ram tibi hoedum me daturum esse, si fu-
rem invenirem: nunc taurum tibi reci-
pio sacrificaturum, si hujus manus effu-
gero.

Adfabulatio.

Fabula in homines infortunatos, qui dum quidpiam amiserint, precantur, ut inveniant; cum invenerint, quærunt effugere.

Aquila. 74.

Super petram Aquila sedebat, Leporem captura. Hanc autem quidam perussit sagitta, quæ intrâ ipsam ingressa est, sed crena cum pennis ante oculos stabat. Quam cum vidisset; et hoc mihi altera mœstitia, quòd propriis pennis inteream.

Adfabulatio.

Fabula significat, durum esse cum quis à suis pericula patiatur.

Vermis, et Vulpes. 75.

QUI sub coeno cœlabatur Vermis, super terram egressus, dicebat omnibus animalibus: medicus sum medicaminum doctus, qualis est Pæon Deorum medicus. Et quomodo, ait Vulpes, alios curans, te ipsum claudum non curas?

Adfabulatio.

Fabula significat, nisi præstò experientia fuerit, omne verbum inane esse.



Gallinam quis habens ova aurea parientem, ratus intra ipsam aurimassam inesse, occissam, aliis Gallinis similem reperit. Hic multum sperans invenire divitiarum, & exiguis illis privatus est.

Adfabulatio.

Fabula significat, oportere contentum esse præsentibus, & fugere inexplebilitatem.

Lupus, et Vetula. 77.

Lupus esuriens circuibat quærendo cibum. Profectus autem ad locum quemdam, audivit lugentem puerulum, eique dicentem anum: desine plorare, sin minùs, hac hora tradam te Lupo. Ratus igitur Lupus seriò loqui aniculam,

expectabat ad multam horam. Sed cum advenisset vespera, audit rursus anum blandientem puerulo, ac plicentem: si venerit Lupus hñc, interficiemus eum, fili. His auditis Lupus eundo dicebat: in hoc tugurio aliud dicunt, aliud faciunt
Adfabulatio.

Fabula in homines, quorum facta verbis non respondent.

De Culice, et Leone. 78.

Culex ad Leonem accedens, ait: neque timeo te, neque fortior me est: minus mihi adesse virium ideo existimus, quod laceres unguibus, & dentibus mordeas? hoc & fœmina cum viro pugnans facit. Ego verò longè sum te fortior. Si verò vls, veniamus ad pugnam. Et cum tuba cecinisset: Culex inhæsit mordens circa nares ipsius leonis genas. Leo autem propriis unguibus dilaniavit se ipsum, donec indignatus est. Culex autem victo Leone, cum sonuisset tuba, & epiniciũ cecinisset, evolavit: araneæ verò vinculo implicitus, cum devoraretur, lamentabatur, quod cum maximis pugnans à vili animali aranea occideretur.
Adfabulatio.

Fabula in eos, qui prosternunt magnos, & à parvis prosternuntur.

++++++
G U L I E L M U S
CANONICUS,

*D. Aurelii Agustini Florentino suo, Illus-
 tri Baroni Iselsteino S. D.*

FAbulas Æsopi cùm ex oratione ligata in solutam vertissem, tibi florentissime Florenti dicare placuit: quàm entur sis amans litterarum ex meo Antonio viro litteratissimo facile intelligo. Nam cum tu quidem, quod exuditum scires, accivisti, & is tui amantissimus est, cùm ob aliasquædam rùm, ob amorem tuum erga litteratos. Neque illud præterire debéo, me quoque à te vehementer amari, & te commendante, magistro Antonio succensum desiderio mortui. Apprimè sanè dicere solet, qui genere sit illustris, eum esseamicum, & familiarem litterarum, quæ, ut cætera, commoda earum sileam, vel solæ adeò faciunt immortalem. Erit autem harum fabularum lectio tibi, ut opinor, utilis: quippe ubi multa ad bene vivendum apposita invenies, gratæ centè earum lectio, & jucunda non esse non potest. Hactenus autem casillis, qui alias complures

scripserint, fuisse neglectui, satis miror
nec equidem tamen scripturus fuisssem,
ni, & Titus Livius harum in historia me-
minisset, & Flaccum nostrum in episte-
la usum viderem, & Quintilianum In-
stitutionum libris citandum suadere cer-
nërem. Sed satis jam exordii. Illud te ad-
monitum velim, ne sis insocius, animan-
tes, quæ jam mutæ sunt, olim fuisse lo-
quaces. Vale, & me, ut facis, ama.

De Gallo Gallinaceo. 1.



Callus Gallinaceus dum vertit sterco-
ratum, offendit gemmam. Quid
inquiens, rem sic nitidam reperio? Si
gemmarius reperisset, nihil esset eo le-
tius, ut qui pretium sciret. Mihi quidem

nulli est usui, nec magni æstimo: imò
equidem omnibus gemmis granum hor-
dei malim.

Ad fabularis.

Per gemmam, artem sapientiamque
intellige: per Gallum, hominem stolidum
et voluptarium. Nec stolidi artes libera-
les amant, cum usum earum nesciant;
nec voluptarius, quippè cui una placeat
voluptas.

De Lupo, et Agno. 2.

L Upus ad caput fontis bibens, videt
Agnum procùl infrà bibentem: æ-
currit, Agnum increpitat, quòd turbavit
fontem. Trepidare Agnus, supplicare,
ut parcat innocenti: se quando longè in-
frà biberit, potum Lupi ne potuisse qui-
dem turbare, nedùm voluisse: Lupus
contrà intonat: nihil agis sacrilege, sem-
per obes: pater, mater, omne tuum in-
visum genus sedulo mihi adversatur. Tu
mihi dabis hodiè poenas.

Ad fabularis.

Vetus dictum est: ut Canem credas,
facile inveniri baculum. Potens, si libet
nocere, facile capit nocendi causam: sa-
tis peccavit, qui resistere non potuit.



Bellum gerebat Mus cum Rana: de paludis certabatur imperio. Pugna erat vehemens, & anceps: Mus callidus sub herbis latitans, ex insidiis Ranam adoritur. Rana viribus melior, pectore, & insultu valens, aperto Marte hostem lacessit. Hasta utrique erat juncea. Quo certamine procul viso, Milvus adpropinquavit: cumque præ studio pugnae neuter sibi cavet, utrumque bellatorem Milvus rapit, ac laniat.

Adfabulatio.

Idem evenire solet factiosis civibus, qui ascensi libidine dominandi, dum inter se certant fieri magistratus, opes suas, plerumquæ etiam vitam, in periculo ponunt.



CAnistransnans fluvium, ritu vehebat
carnem. Splendente Sole, ita ut
sit, umbra carnis lucebat in aquis: quam
ille visam avidè captans, quod in fauci-
bus erat, perdidit. Itaque tùm rei, tùm
spei jacrura percussus, primùm stupuit:
deindè animum recipiens, sic elatravit:
miser! deerat cupiditati tuæ modus? sa-
tis, superque erat, ni desipuisses. Jam per
tuam stultitiam minùs nihilo tibi est.

Adfabulatio.

Monemur hac fabella modestiæ, mo-
nemur prudentiæ: ut & cupiditati sit
modus, ne certa pro incertis amittamus.
Astutè Terentianus Sannio ait: ego spem
pretio non emo.

De Leone, et quibusdam aliis. 5.

CUM Ove, ac quibusdam aliis pepigerat Leo venationem fore communem. Itur venatum: capitur Cervus partiuntur. Singulas singulis partes tollere, ut convenerat, incipientibus. Leo rugit: una, inquit, pars mea est, quia sum dignissimus: altera itidem mea est, quia viribus præstantissimus: porro quia in capiendo Cervo plus sudaverim, vindico tertiam. Quartam denique partem ni concesseritis, actum est de amicitia: Socii, hoc auditò, descendunt vacui & aciti, non ausi resistere contra Leonem.

Ad fabulationem:

Rara semper fuit fides: apud hoc sæculum rarior est: apud potentes & est, & fuit semper rarissima. Quocirca satius est, ut vivas cum pari. Qui enim cum potentioris vivit, necesse habet sæpè de suo jure concedere: cum æquali æquale tibi jus erit.

De Lupo, et Gruæ. 6.

LUpo voranti Ovem, fortè ossa hæserunt in gula: Ambit, orat opem, opitulatur nemo. Omnes dicunt tulisse eum prælium voracitatis. Tandem blanditis multis, pluribusque promissis Gruam inducit, ut collo longissimo in gu-

iam inserto, vs infixum eximeret. Petenti autem præmium, illudit: inepta, inquit, abi: non sat habes, quod vivis? vitam debes mihi: si libuisset, licuit præmordere collum tuum. *Adfabulatio.*

Tritum est: perire, quod facis ingrator.

De Rustico, et Colubro. 7.

Rusticus repertum in nive Colubrum frigore propè enectum, domum tulit, abiecit ad focum. Coluber ab igne vim utrinque recipiens, deindè flammam non ferens: omne tugurium sibilando infecit. Accurrit Rusticus, correpta sude, verbis, verberibusque cum eo injuriam expostulat. Num hanc referas gratiam? num vitam erepturus sit illi, qui vitam ipsi dederit? *Adfabulatio.*

Fit interdum, ut obsint tibi quibus tu profueris: & malè de te mereantur ii, de quibus tu benè sis meritis.

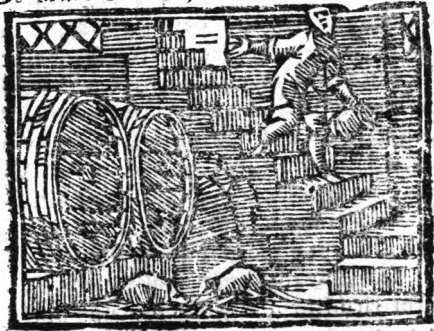
De Apræ, et Asino. 8.

DUM iners Asinus irrideret Aprum, ille indignans, frendebat. Malum quidem ignavissime fueras meritis; sed etiam si tu pœna fueras dignus, tamen ego indignus, qui à te pœnas sumam. Irride tutus, impunè tibi licet: tutus enim es ob inertiam. *Adfabulatio.*

Demus operam, cum indigna nobis audimus, aut patimur, ne indigna nobis

dicamus; aut faciamus. Mali enim, & perditī plerumquē gaudent, si quispiam bonorum eis resistat, magni pendunt haberi se dignos ultione. Imitemur equos, & magnas bestias, qui ob latrantes caniculos cum contemptu prætereunt.

De Mure Urbano, et Mure Rustico. 9.



Libitum est urbano Muri deambulare rus. Vidit hunc Mus rusticus, invitāt, apparatur, itur cœnatum. Depromit Rusticus quidquid posuerat in hyemem, & exhaurit omne penu, ut tanti hospitibus expleat lautitiam. Urbanus tamen frontem corrugans, ruris damnat inopiam, ut subindē laudat copiam: Remans ducit secum in Urbem Rusticum, ut quæ verbis jactitaret, re comprobaret. Ineunt convivium, quod Urbanus splen-

didè compararat. Inter epulandum auditur in sera murmur clavis: trepidare illi, & fugitare fugitando. Rusticus & insuetus, & loci ignarus ægrè se tueri. Discedente famulo, redit Urbanus ad mensam, vocat Rusticum: ille vix tandem metu deposito prorepat. Ibic autem ad pocula; Urbanum perconctatur, num hoc periculum crebrum sit? Respondit ille: quotidianum esse, oportere contemnere. Tum Rusticus: quotidianum, inquit? Mehercle istæ dapes plus fellis, quàm mellis sapiunt. Equidem malo cum securitate meam inopiam, quàm cum tali anxietate i tam copiam. *Adfabulatio.*

Divitæ præferunt quidem voluptatem, sed si introspicias, habent pericula, & amaritudinem. Eutrapelus cum inimicis suis quammaximè nocere vellet, divites eos faciebat: dictitans ita se eos ulcisci, quippè accepturos cum divitiis ingentem sarcinam curarum.

De Aquila, et Cornicula. 10.

Aquila nacta cochleam, non vi, aut arte quivit eruere piscem. Accedens Cornicula dat consilium. Suadet subvolare, & è sublimi cochleam in saxa præcipitare, sic enim fore, ut concha frangatur. Humi manet Cornicula, ut præstoletur casum: præcipitat Aquila,

frangitur testa, subripitur piscis à Cornicula; dolo elusa Aquila. *Adfabulationes*

Noli quibus vis habere fidem; & consilium, quod ab aliis acceperis, fac inspicias. Multi enim consulti, non suis consultoribus, sed sibi consulunt.

De Corvo, et Vulpecula. 11.



Pradam nactus strepitat in ramis Corvus. Videt Vulpecula gestientem, accurrit; Corvum, inquit, plurimam salutis imperit Vulpes. Sæpe numero audieram famam esse mendacem, jam te ipsa experior. Nam ut hæc fortè jam prætereo, suspiciens te in arbore, ad volo culpans famam. Fama enim est, te nigriorem pice esse, et video candidiorem nive. Meo sane iudicio cygnos vincis, & hedera formosior alba es. Quod si ut plumis, ita &

voce excellis, omnium avium equidem te dixerim reginam. Hac assentatiuncula illectus Corvus, ad canendum apparat, apparanti verò è rostro excidit caseus quo correpto, Vulpecula cachinum tollit, tùm demùm miserum Corvum pūdet, pigetque sui: & jactura rei mista pudore dolet. *Adfabulatio.*

Nonnulli sic avidi laudis sunt, ut cum suo probro & damno ament assentatorem. Ejusmodi homunciones prædæ sunt parasitis. Quòd si vitaveris jactantiam, facile assentatorum pestiferum genus vitaveris. Si tu voles esse Thraso, nusquam deerit Gnathio.

De Leone senectate confecto. 12.



LEO, qui in juventute complures suas ferocitate fecerat inimicos, in senectute

tute exolvit pœnas. Reddunt talionem bestię. Dente aper, cornu petit taurus. In primis Asellus, vetus ignavię nomen cūpiens abolere, verbis & calcibus strenue insultat. Tum gemebundus Leo: hi, quibus olim nocui, jam vicissim nocent, & meritò. Sed hi quibus aliquandò profuit, vicissim non prosunt; imò etiam immeritò obsunt. Stultus fui, qui multos fecerim inimicos: stultior, qui falsis amicis confisus fuerim.

Adfabulatio.

In secundis rebus non efferaris: non sis ferox. Nam si vultum mutarit fortuna ulciscuntur, quos læsisti. Et inter amicos fac habeas discrimen. Sunt enim, quidam amici non tui, sed mensę tuę, & fortunę tuę. Quę quidem fortuna simul ac mutata erit, & illi mutabuntur. Et benè tecum actum erit, si non inimici fuerint. Meritò queritur Ovidius:

En' ego non paucis quodam munitus amicis

Dum flavit velis aura secunda meis.

*Ux verò nimbo tumuerunt æquora vento,
In mediis, lacera puppe, relinquitur aquis.*

De Cane, & Asino. 13.

DUm blandiretur Canis hero & familię: lætus, & familia Canem

demulcent: Asellus id videns, altius gemit, cœpit eum pigere suæ fortis, iniquè putat comparatum: canem gratum esse cunctis, pascique de mensa herili, idque otio, ludoque consequi: sese contra portare clitellas cædo flagello, nunquam otiosum esse, & cunctis tamen odiosum. Si hæc fiant blanditijs, eam artem, quæ tam utilis sit, statuit sectari. Igitur quodam tempore redeunti domum hero, rem tentaturus, procurrit obviam, subsiliit, pulsat ungulis: exclamante hero, accurrere servi: & ineptus Asellus, qui se urbanum credidit, fuste vapulat.

Adfabulatio.

Non omnia possumus omnes, (ut ait Virgilius in Bucolicis:) nec omnes omnia decent: id quisque velit, id tentet, quod possit. Non simus Asinus lyrarum, vel lyræ. Sic autem Boetius: Asinus ad lyram positus, repugnante natura, irritus est labor. Tu nihil, invita, facies dicere, Minerva, teste Horatio.

De Leone, & Mure. 14.

Leo æstu, cur uque defessus, sub umbra fronde super viridi quiescebat: murium autem grege tergum ejus percurrente, experfectus, unum è multis comprehendit. Supplicat captivus,

indignum se esse, cui Leo irascatur. ciamitat: reputans ille in nece tantilla hesiolæ nihil esse laudis, captivum dimittit. Nec verò ita multo post, Leo fortè dum per saltum currit, incidit in plagas, rugire licet, exire non licet. Rugientem miserabiliter Leonem Mus audit, vocem agnoscit, repit in cuniculos, laqueorum quærit nodos, quæritos invenit, inventos corrodit, Leo è plagis evadit.

Ad fabulatio.

Hæc fabella suadet potentibus clementiam. Etenim, ut sunt res humanæ in tabiles: egent interdum ipsi potentes ope humillimorum. Quare vir prudens, & si potest, timebit vel ulli hominum nocere. Qui autem non timet nocere alteri, valde desipit. Quid ita? Quia etsi jam potentia fretus neminem metuis, forsàn olim eris, ut metuas. Constat enim evenisse clavis, magnisque regibus, ut vilium homuncionum vel gratia indignerint, vel iram metuerint.

De Milvo agroto. 15.

LEcto decumbebat Milvus. Jam ferè mè moriens matrem orat precatum ire Deos. Mater respondet, nil opis illi sperandam à Diis, quorum sacra, & aras suis rapinis toties violasset.

Decet venerari Superos. Illi enim pios juvant, impios aversantur in felicitate neglecti, in miseria non exaudient. Quare in secundis rebus sis eorum memor, ut in adversis rebus præsentessis, vocati.

De Hirundine, & aliis Aviculis. 16.

Cum primum ceptum est seri linum, Hirundo suadet aviculis impedire sementem: dictitans sibi fieri insidias. Irrident illæ, stultam vatem Hirundinem vocant. Surgente jam lino, & virescente, rursus monet evellere sata. Iterum irrident. Maturescit linum, hortatur populari segentem. Cum ne tunc quidem consulentem audirent, Hirundo, avium cœtu relicto, hominis sibi conciliat amicitiam. Init cum eo foedus, cohabitat, cantu demulcet; cæteris avibus è lino fiunt reria, & laquei.

Adfabulatio.

Multi nec ipsi consulere sibi norunt, nec rectè consulentem audiunt. Sed cum in periculis sunt, & damnis, tum demum sapere incipiunt, & suam damnare socordiam. Tum sat, supercûe consilii est. Hoc, inquirunt: & illud factum

opbruit. Sed præstat esse Prœmetheum; quàm Epimetheum. Fuere hi fratres; nomina sunt Græca: alteri consilium ante rem fuit: alteri post rem quod declarat interpretatio nominum.

De Ranis, & earum Rege. 17.



GENS Ranarum cùm esset libera, Jovi supplicabat dari regem. Ridet Jupiter vota Ranarum: illæ tamen iterùm atque iterùm instare, donec ipsum perpellerent. Dejicit ille trabem, ea moles ingenti fragore quassat fluvium: territæ silent Ranae, regem venerantur. Accedunt pedetentim propriis, tandem abjecto metu insultant, & desultant: iners rex lusit est, & contemptui. Lacessunt rursum Jovem; orant regem dari, qui

strenuus sit. Dat Jupiter ciconiam. Raperstrenuè perambulans paludem, quicquid Ranarum obvium fit, vorat. De hujus igitur sævitie Ranz frustra questæ sunt. Jupiter non audit, nam & hodiè adhuc queruntur. Vesper enim ciconia cubitum eunte, & antris egressæ, tauco ululatu murmurant, sed surdo canunt. Vult enim Jupiter, ut quæ regem clementem sint deprecata, jam ferant inclementem.

Ad fabulationem.

Perindè atque Ranis evenire solet plebi, quæ, si regem paulo mansuetiorem habet, ignavum, inertem esse causatur, optat aliquandò contingere sibi virum. Contrà, si quando facta est Regem strenuum, hujus sævitiam damnat, prioris laudat clementiam, sive quòd semper præsentium nos poenitet, sive verum est verbum: nova veteribus non quòd esse potiora.

De Columbæ, & earum Rege Accipitre. 18.

Columbæ olim bellum gessere cum Milvo, quem ut expugnarent, delegerunt regem Accipitrem. Ille reus factus, hostem agit non regem. Non segniùs ac Milvus rapit, ac laniat. Poenitet Columbas incepti, satiùs fuisse pu-

tantes, pati bella Milvi, quàm tyrannidem Accipitris.

Adfabulatio.

Neminem suæ sortis nimum pigeat. Nihil est (recte Elarcon) nisi omni parte beatum. Equidem meam sortem, modò tolerabilis sit, mutari non optem. Multi nova sorte quæsitæ, veterem rursum optarunt. Ita plerique ingenio sumus omnes, ut nosmet nostri pœniteat.

De Fure, et Canis. 19.

FUre aliquandò panem (ut sileat) porrigenti, respondit Canis: invidias tuas novi, panem das, quòd desinam latrare: sed ego tuum munus odi, quippè, si ego tulero panem, tu ex his tectis cuncta portabis.

Adfabulatio.

Cave, ne parvi commodi causa amicitias magnum: cave, cuivis homini fidem habeas. Sunt enim, qui dolo non tantum benignè dicunt, sed & benignè faciunt.

De Lupo, et Sucula. 20.

Parturiebat, Sucula, pollicetur Lupus se custodem fore foetus. Respondit puerpera Lupi obsequio se non egere: si velit pius haberi, si cupiat gratum facere, longius abeat. Lupi enim officium constare non presentis, sed absentis.

Adfabulatio.

Non sunt cuncta credenda cunctis. Multi suam operam pollicentur non tui amore, sed sui, suum quærentes commodum, non tuum.

De Partu Montium. 21.

Olim rumor erat parturire Montes. Homines accurrunt, circumstant, monstri quippiam non sine pavore expectantes: parit tandem Montes, exit mus. Tum omnes risu emori.

Adfabulatio.

Hanc fabellam tangit Horatius: Parturiunt montes, inquit, nascetur ridiculus mus. Notat autem jactantiam: Jactabundi enim cum magna profitentur, & ostentat, vix parva faciunt. Quapropter Trasones illi jure sunt materia juci, & scommatum. Vetat item hæc fabella magnos timores. Plerumquæ enim gravior periculo est, periculi metus; imò ridiculum est, quod metuimus.

Dē Canē Vetulo, qui ab Herō contem-
nitur. 22.



C Anem venaticum, qui jam senue-
 rat, instigat herus, frustra hortat-
 ur, tardi sunt pedes, non properat. Pre-
 henderant feram, fera edentulo elabitur.
 Increpitat herus verberare, & verbo. Ca-
 nis respondet, debere sibi jure ignosci,
 jam senuisse; at juvenem fuisse stre-
 nuum. Sed, ut video, inquit nil placet
 sine fructu. Juvenem amasti; senem
 odisti. Amasti prædabundum; odisti
 tardum edentulum. Sed si gratus esses
 quem olim juvenem frugis causa dile-
 xisti, senem fructosæ juventutis grâ-
 tiæ diligeres.

Adfabulatio.

Canis Rectè: nam teste Nasone.

*Nil, nisi quod prodest, chartum est: eni de-
trahere menti.*

Spem fructus avida, nema petendus erit.

Præteriti commodi nulla est memo-
ria: futuri autem gratia non magna: præ-
sentis commodi summa.

*Turpe quidem dictu, sed si modò vera fa-
temur,*

Vulgar amicitias utilitate probat.

De Leporibus inaniter timentibus. 23.

Sylva insolito mugiente turbine, tre-
pidi Lepores rapidè occipiunt fu-
gere: Fugientes, cum obsisteret palus,
stetere anxii, utrinque comprehensi pe-
riculis. Quoque majoris esset incitamen-
tum timoris, vident in palude mergi ra-
nas. Tum ex Leporibus unus prudentior
cæteris, ac disertior: quid inquit, ina-
niter timemus? Animo opus est Cor-
porum quidem agilitas novis est, sed
animus de est. Hoc periculum turbinis
non fugiendum, sed est contemnendum.

Adfabulatio.

Omni in re opus est animo. Jacet vir-
tus sine confidentia. Confidentia enim
dux, & regina virtutis est.

De Hædo, et Lupo. 24.

CApra cū esset pastum itura, Hæ-
dum domi concludit, monens ape-
rire nemini, dum redeat ipsa. Lupus,
qui id procū audierat, post matris dis-
cessum pulsat fores, voce caprissat, ju-
bens recubū. Hædus dolos præsentiens:
non aperio, inquit, nam etsi vox capris-
sat tamen equidem per rimulas Lupum
video. *Adfabulatio.*

Obedire parenti filios, ipsis est utile,
& juvenem seni decet auscultare.

De Cervo, et Ove. 25.

Cervus coram Lupo: Ovem ream fac-
cit, modium tritici debere clami-

tans. Ovis debiti quidem erat inscia, tamen ob Lupi præsentiam spondet se daturam: indicitur solutioni dies. Dies adest, monet Cervus Ovem. Illa it inficias. Quod enim promiserit, excusat factum in metu, & præsentia Lupi: Votum extortum non esse servandum.

Adfabulatio.

Sententia juris est: vim vi repellere licet. Ex hac fabella nova quædam nascitur: fraudem fraude refellere licet.

De Rustico, et Angue. 26.

Rusticus quidam nutrierat Anguem. Iratus aliquandò bestiam petit securi. Evadit illa non sine vulnere. Postea Rusticus deveniens ad paupertatem, ratus est id infortunii propter Anguis injuriam sibi accidere. Igitur supplicat Angui, ut redeat. Ille ait ignoscere se, sed redire nolle. Neque enim fore securum cum Rustico, cui tanta sit domi securia. Livorem vulneris desilisse, superesse tamen memoriam.

Adfabulatio.

Ille, qui semel fidem solvit, iterum habere fidem vix est tutum: injuriam quidem donare, id sanè misericordiae est, cavere autem sibi, & decet, prudentia est.



Vulpecula vocarat Ciconiam ad cœnam. Obsonium in mensam effudit: quodd, cùm liquidum esset, Ciconia frustra rostro tentante, Vulpecula lingit. Abit elusa avis, pigetque, pudetque injuriæ. Post plussculum dierum redit: invitât Vulpeculam. Vitreum vas situm erat plenum belli obsonii. Quod quidem vas cùm esset arcti gutturis, Vulpeculæ obsonium licuit videre, & esurire, gustare non licuit: ciconia rostro facile exhaust. *Adfabulatio.*

Risus risum, jocus jocum, dolus dolium, fraus mœretur fraudem.

De Lupo, et Capite Picto. 28.

Lupus in officina sculptoris caput
H

humanum repertam, verat: amiratur,
sentiens id, quod erat, nihil habere sen-
sus. O pulchrum, inquit, caput! est in
te astis multum, sed sensus nihil.

Adfabulatio.

Externa pulchritudo si adsit, grata est:
sin alterutra carendum est, præstat ex-
terna, quam interna careas: illa enim si-
ne hac interdum incurrit odium, ut sto-
lidus eo sit odiosior, quod formosior.

De Graculo. 29.

Graculus ornavit se plumis Pavonis:
deinde pulchellus sibi visus fasti-
dio generis suo, contulit se ad Pavonam
genus. Illi tandem intellecta fraude, sto-
lidam avem coloribus, nudarunt, &
plagis affecerunt.

Horatius hanc fabellam primo episto-
laram libro narrat de Cornicula. At eam
olim adornatam, collectis quæ avibus
exciderant, plumis, post, ubi unaquæ-
que avium suam plumam decerpsit, ri-
diculam fuisse.

*Ne, si forte suas repetitum venerit olim
Grex avium plumas, moveat Cornicula
risum,*

Furtivis nudata coloribus.

Adfabulatio.

Notat hæc figura eos, qui se gerunt

etiam sublimis, qui cum his vivunt,
qui & ditiores sunt, & magis nobiles:
quare sæpè inopes fiunt, & sunt ludi-
brio Probè Juvenalis monet. E cœlo des-
cendit: noce te ipsum

De Musca, et Formica. 30.

Musca altercabatur cum Formica se
nobilem; illam ignobilem: se vo-
litare; illam repere: se versari in sectis
regnum, illam cavernis latere, segetem
rodere, aquam bibere: se splendide epu-
lari jactitabat, & hæc tamen otio nan-
cisci. E regione Formica se non ignobi-
lem esse, sed suis natalibus contentam:
muscam vagam esse; se stabilem: sape-
re Formicæ grana & fluentia: quod mus-
cæ pastilli, & rivi: atque hæc se non seg-
ni otio, at strenua opera nancisci. Por-
rò Formicam lætam esse & tutam, cha-
ram omnibus, exemplar denique labo-
ris: muscam anxiam cum periculo es-
se, cunctis infestam, cunctis invisam,
exemplar denique segnitiei. Formicam
hyemis memorem, alimenta reponere:
muscam in diem vivere; hyeme, aut esur-
ituram, aut certe morituram.

Adfabulatio.

Qui pergit, quæ vult, dicere: quæ
non vult, audiet. Musca si benè dixit-

H 2

set, bene audisset, Assentior autem Por-
mice: videtur enim optabilior vita obs-
cura cum securitate, quam cum peri-
culo splendida.

De Rana, et Bove. 31.

Rana cupida æquandi Bovem, se
distendebat. Filius hortabatur ma-
trem cœpto desistere. Nihil enim esse
Ranam ad Bovem. Illa secundo intumuit: clamat natus: crepes licet, ma-
ter, Bovem nunquam vinctes, Tertio
autem cum intumisset, crepuit.

Adfabulatio.

Cuique sua dos est. Hic forma, ille
viribus, hic opibus, ille pollet amicis.
Unumquemque suo docet esse conten-
tum. Valet ille corpore, tu ingenio. Quo-
circa quisque semet consulat, ne invi-
deat superiori, quod miserum est: nec,
quod stultitia est, certare optet.

De Equo, et Leone. 32.

Venit ad Equum comedendam Leo,
carcus autem præ senectâ viribus,
meditari cœpit artem. Medicum se pro-
fitetur; verborum ambage Equum mor-
ratur. Hic dolo dolum, artem opponit
arti. Fingit se nuper in loco spinoso pu-
pugisse pedem, orat, ut inspiciens sen-
tem medicus educat. Paret Leo. At

Equus quanta potuit vi, calcem Leonis impingit, & se continuo conjicit in pedes. Leo vix tandem ad se rediens (ictu enim propè exanimatus fuerat.) Pretium, inquit, fero ob stultitiam, & is jure effugit: dolum enim dolo ultus est.

Adfabulatio.

Odio digna est simulatio, & simulatione capienda: non est timendus hostis, qui hostem præsefert, sed qui, cum hostis sit, benevolentiam simulat; is demùm timendus, & odio dignissimus.

De Equo, et Asino. 33.



Equus phaleris, sellaquæ exornatus cum ingenti hinnitu per viam curabat. Currenti autem onustus Asellus fortè obstabat: Equus ira fremebundus,

& fræna ferox spumantia mœndens.
 Quid, inquit, târde, ignaveque obsistis
 Equo? Cede, inquam, aut procuico te
 pedibus; Asellus contra rudere non au-
 sus, cedit tacitus. Equo autem provo-
 lanti, & cursum intendenti crepat in-
 guem. Tum cursui, & ostentui inutilis,
 ornamentis spoliatur, dein carrario ven-
 ditur. Videt postea cum carro venien-
 tem Asellus, & affatur: heus bone vir,
 quid istuc ornatû est? Ubi aurata sella?
 Bullata cingula? Ubi nitidum frænum?
 Sicamice necesse fuit evenire super-
 bienti. *Adfabulatio.*

Plerique in secundis rebus elati sunt,
 nec sui memores, nec modestiæ. Sed
 quia prosperitate insolescunt, adversi-
 tatem incurrunt. Eos qui foelices viden-
 tur, monuerim esse cantos. Etenim si
 rota fortunæ circumacta fuerit, sentient
 miserrimum genus infortunii esse; fuis-
 se foelicem. Accedet ad cumulum in-
 foelicitatis id quoque mali: contemnen-
 tur ab iis, quos ipsi contempnere, & il-
 ludent eis ii, quos ipsi risere.



A Vibus pugna erat cum quadrupedi-
bus. Utrinquè spes, utrinquè me-
tus, utrinquè erat periculum: Vesperti-
lio autem relictis sociis defecit ad hos-
tes. Vincunt aves, duce & auspice Aquila.
Transfugam verò vespertilionem dam-
nant, uti ne ad aves unquàm illi sit re-
ditio, uti ne luce unquàm sit volatus.
Hæc causa Vespertilioni est, ut non ni-
si noctu, volet. *Adfabulatio.*

Qui cum sociis adversitatis & peri-
culi particeps esse renuit, prosperitatis
& salutis expers erit.

De Lupo, et Vulpe. 35.

Lupus, cum prædæ satis esset, in
otio degebat. Accedit Vulpecula,

sciscitatur otii causam. Sensit Lupus insidias fieri suis epulis, simulat morbum esse causam, orat Vulpeculam deprecatur ire Deos. Illa dolens dolum non succedere, adit pastorem, monet petere latebras Lupi; hostem enim securum posse inopinato opprimi. Adoritur pastor Lupum, mactat. Illa potitur antro, & præda. Sed fuit illi breve sceleris sui gaudium. Nam non ita multo post idem pastor & ipsam capit.

Adfabulatio.

Fœda res invidia est, & ipsi interdum auctori quoque perniciosa, Flaccus epistolarum primò:

Invidus alterius rebus macrescit opimis,

Invidia Siculi non invenero tyrani

Majus tormentum.

De Cervo. 36.

Cervus in perspicuo fonte se conspicatus, probat procera frontis, & ramosa cornua: sed tibiærum exilitatem damnat. Fortè dum contemplatur, dum judicat, intervenit venator. Fugit Cervus ocyor pilis, & agente nimbo ocyor Euro. Insectantur fugientem canes. Sed cum intrasset condensam sylvam, implicita sunt ramis cornua. Tum demum tibiæ laudabat, & cornua damnabat.

quæ fecere, ut præda esset canibus.

Adfabulatio.

Fugiendâ petimus; petenda fugimus. Placent quæ officiunt, quæ conferunt displicent. Beatitudinem cupimus, priusquam, ubi sit, intelligamus. Opum excellentiam, & honorum celsitudinem quærimus: in his beatitudinem sitam opinamur, in quibus tamen multum laboris est, & doloris.

Pulchrè id significat Lyricus ille noster,
*Sæpiùs ventis agitur ingens
 Pinus, & celsæ graviore casu
 Decidunt turres, feriuntque summos
 Fulgura montes.*

De Vipera, et Lima. 37.



In fabrica offendens Limam Vipera
 H 5

cœpit rodere. Subrisit Lima: quid, inquit, inepta, quid agis? Tu tibi antè contriveris dentes, quàm me atteras, quo duritiem æris præmordere soleo.

Adfabulatio.

Etiam atque etiam vide, qui cum tibi res sit. Si in fortiores dentes acuis: non illi, sed tibi nocueris.

De Lupis. et Ovis. 38.



LUpis, & agnis, quibus discordia est, fœdus aliquandò fuit, datis utrinque obsidibus. Lupi suos carulos, Oves canum cohortem dedere. Quietis Ovis, ac pascentibus, Lupuli matrum desiderio ululatus edunt. Tùm Lupi irruentes, fidem, fœdusque solutum clament, Ovesque Canum præsidio destitutas laniant.

Adfabulatio.

Inscitia est, si in fœdere tua præsidia hosti tradas: nam qui hostis fuit, hostia forsàn nondùm esse desiit. Fortassis & causam cœperit, cur te nudatum præsidis adoriatur.

De Sylva, et Rustico. 39.

QUO tempore etiam arboribus suus sermo erat, venit Rusticus in Sylvam, rogat, ut ad securim suam tollere liceat capulum. Annuit sylva: Rusticus aptatâ securi, cœpit arbores succidere. Tùm & quidem serò, pœnituit Sylvam suæ facilitatis. Doluit se ipsam esse causam sui exitii.

Adfabulatio

De quo benè merearis vide. Multi fuerunt, qui accepto beneficio in authoris abusi sunt perniciem.

De Membris, et Ventre. 40.

PES, & Manus ventrem olim incusarunt, quòd ab otioso eo lucra ipsorum vorarentur. Jubent aut laboret, aut ali ne petat. Supplicat ille semèl, atque iterùm, negant tamen manus alimentum: exhausto inedia ventre, ubi cœpere omnes artus deficere, tùm manus voluit tandem officiosa esse, verùm id serò. Nam venter desuetudine debilis,

cibum repulit. Ita cuncti artus, dum ventri invident, cum ventre pereunte pereunt. *Adfabulatio.*

Perinquè atque in membrorum societate est, ita habet se societas humana. Membrum eget membro, amicus eget amico: quare mutuis operis, & mutuis officiis utendum est. Neque divitiæ, neque dignitatum apices hominem satstuentur. Unicum & summum præsidium complurium amicitia est.

De Simia, et Vulpecula. 41.

Simia Vulpeculam orat, ut partem caudæ sibi donet ad tegendas nates: illi enim esset oneri, quod sibi foret usui, & honori Respondet illa nihil nimis esse, & se malle humum cauda sua verri, quàm Simiæ natis tegi. *Adfabulatio.*

Sunt, qui egeant, sunt, quibus superest. Nulli tamen divitum id moris est, ut re superflua beet egenos.

De Cervo, et Bobus. 42.

Cervus venatorem fugiens, conjecit se in stabulum. Boves orat, ut in præsepe latitare liceat. Boves tutum esse negant: mox enim & dominum & famulum affuturos. Ille securum se esse, ait, modo ne ipsi prodant: Intrat famulus, occultum fœno non videt: exit. Gestura

Cervus, & nihil jam timere. Tūm unus ē Bobus & ævo & consilio gravis: facile, inquit, erat hunc, qui talpa est, fallere: sed, ut herum, qui Argus est, lateas, hoc opus, hic labor est. Mox deinde intro- greditur herus. Qui, ut servi negligen- tiam corrigât, cuncta lustrans oculis, & præsepe manu tentans, Cervi deprehen- dit sub fœno cornua. Inclamat famulos, accurrunt, feram concludunt, capiunt.

Adfabulatio.

In adversis rebus, & periculis latebræ difficiles sunt inventu: aut quia miseros, ut coepit, fortuna exagitat: aut quia ipsi metu impediti, & inopes consilii semet imprudentia produnt.

De Leone, et Vulpscula. 4



Leo ægrotabat, visebant animalia,

una officium differente Vulpecula. Ad hanc legatum mittit Leo cum epistola, quæ venire admoneat: gratissimam rem ægroto fore ejus unius præsentiam: nec quicquam periculi fore, cur Vulpecula metuat: Leonem enim primum quidem amicissimum esse Vulpeculæ, ideoque percipere ejus colloquium: deinde ægrotum esse & decumbere, & etiam si (id quod non erat) velit nocere, tamen non posse. Rescribit Vulpecula, optare se, ut Leo convalescat, idque oraturam Superos. Cæterum minimè visuram, terreri enim se vestigiis: quæ quidem vestigia, cum omnia sint antro Leonis adversa, & nulla aversa, eam rem indicium esse multum quidem animalium introisse, sed exisse nullum. Horat. lib. 1. epist.

Olim quod Vulpes ægroto cauta Leoni.

Respondit, referam: quia me vestigia terrent.

Omnia te adversum spectantia, nulla retrorsum. Adfabulatio.

Cave fidem habeas verbis: ni caveris, sæpe tibi dabuntur verba. Capienda est conjectura cum ex verbis, tum ex factis, & ex his illa sunt iudicanda.

De Vulpecula, et Mustella. 44.

Vulpecula longa inedia tenuis, forte per angustiores rimas in eumetam

frumenti repsit. In qua eum probè pasta fuit: dein rursus tentantem egredi, distentus impediit venter. Mustella luctantem procùl contemplata, tandem monet, si exire cupiat, ad cavum macra redeat, quò macra intrarat.

Adfabulatio.

Videas complures in mediocritate lætos esse, atque alacres, vacuos curis, expertes animi molestiis. Sin hi divites facti fuerint, videbis eos mœstos incedere, nunquàm frontem prorrigere: plenos curis, animi molestiis obrutos.

Hanc fabellam sic Horatius canit. lib. 1. epist.

Fortè per angustam tenuis Vulpecula rimam.

Repserat in cumetam frumenti, pastaquè rursus,

*Ire foras pleno tendebat corpore frustra.
Cui mustella procùl: si vis, ait, effugete istinc,*

Macra cavum repetas arctum, quem macra subisti.

De Equo, et Cervo. 45.

EQuus gerebat bellum cum Cervo. Pulsus tandem è pascuis, implorabat opem humanam. Redit cum homine, descendit in campum: victus antea, jam

fit victor. Sed tamen hoste victo, & sub jugum misso, ipse victor necesse est, serviat homini. Equitem fert dorso & frænum ore.

Adfabulatio.

Dimicant multi contra paupertatem. Qua per fortunam, & industriam victa, sæpè victoris interit libertas. Domini quidem, & victores paupertatis servire incipiunt divitiis, anguntur avaritiæ flagris, parsimoniæ cohibentur frænis, nec quærendi tenent modum, nec justo quidem avaritiæ supplicio partis rebus audent uti. Horatius de hac fabella lib. 1. epist.

*Cervus Equam pugna melior communi-
bus herbis.*

*Pellebat donec minor in certamine longo
Imploravit opes hominis, frænumque recepit.* (1c

*Sed postquam victo victor discessit ab hos-
Non equitem dorso, non frænum reppu-
lit ore.*

*Sic qui pauperiem veritus, potiore metallo,
Libertate caret, dominum vebet impro-
bus, atque,*

Servies æternum, qui parvo ne sciat uti.

ÆSOPI FABULÆ.

TRIGINTA SEX.

ADRIANO BARLANDO

Interprete.

De duobus Adolescentibus. 1.

Adolescentes duo obsonium apud coquum sese empturos simulantes coquo alias res agente, carnem alter è canistro surripit, dat socio, ut sub veste occulat. Coqus surreptam sibi carnis partem ut vidit, furti utrumque cœpit insimulare. Qui abstulerat, per Jovem nihil habere, is verò, qui habuit, nihil ab-

tulisse identidem, dejerat. Ad quos me quidem, inquit coquus, fur nunc latet, sed is scit, quem jurastis.

Ad fabulatio.

Si quis peccavimus, id non statim sciunt homines: at Deus omnia videt, qui sedet super cœlos, & intuetur abyssos. Quod si cogitent homines, suppressius, prudentiusque peccabunt.

De Cane, et Lanio. 2.

CANIS in macello cum Lanio carnem abstulisset, in pedes sese continuo, quantum potuit, coniecit. Lanus jactura rei percussus, primum tacuit, deinde animum recipiens, sic procū acclamavit: ò furacissime, curre tutus, impunè tibi licet: tutus enim es nunc ob celeritatem. Posthac autem cautius mihi observaveris.

Ad fabulatio.

Hæc fabula significat plerosque omnium demum fieri cautiore, ubi damnum acceperint.

De Cane, et Ove. 3.

CANIS ovem in jus vocat, panem ex mutuo debere clamitans. Illa it inficias: milvus, lupo, vulture accersuntur, rem affirmant. Damnatur Ovis, damnatam Canis rapit, ac deglubit.

Adfabulatio.

Falsis testimoniis opprimi quam plurimos, cum nemo nescit, tam hæc quam optimè dicet fabellula.

De Agno, et Lupo. 4.

AGno comitanti caprum, Lupus fit obviam; rogitat cur relicta matre solitum potius sequatur hircum, suadetque, ut ad distenta lacte matris ubera redeat; sperans ita fore abductum ut lahiat. Ille verò Mater me, ò Lupe, inquit, huic commisit, huic summa cura servandi data est: parenti potius, quam tibi obsequendum, qui me seducere istis dictis postulas, seductum mox percepere.

Adfabulatio.

Noli omnibus fidem habere, multi enim dum aliis videntur velle prodesse, sibi interim consulunt.

De Adolescente, et Cato. 5.

CUM adolescens quidam in deliciis, amoribusque usurpasset Catum: Venerem precibus flatigavit, ut Catum in foeminam transfigureret. Commiserescit, & audit orantem Venus: fit metamorphosis, quæ adolescenti miserè amanti perplacuit, nempe tota succi plenula, tota candidula, tota elegantula. Itur deinde in cubiculum, ridetur, luditur. Nec re-

ro ita multo post percipiens experiri
Dea, nunquid catus eum corpore mutas-
set & more, per impluvium immittit
musculum: ibi risu prorsus, atque ludu-
res digna accidit. Conspectam illicò bes-
tiola insequitur muliercula. Venus indig-
nans, foeminae vultus iterum in Catam,
*Cum pedibusque mapis, cum parvis bra-
chia mutat*

*Cruribus, et cauda est mutatis addita,
Membris.*

Ad fabulationem.

Coelum, non, animum mutant, qui
trans mare currunt: nimisque difficile est
assuetate relinquere. Naturam expellas fur-
ca licet, ipsa recurret, inquit Horatius.

De Agricola, et Filiis. 6.

COmplures habebat Agricola filios
adolescentulos, iique inter se dis-
cordes fuere, quos pater elaborans trahe-
re ad mutuam amorem, appposito fasci-
culo, jubet singulos brevi circumdatum
funiculo effringere: imbecilla nequic-
quam conatur ætatula. Solvit parens,
redditque singulis virgulam, quam cum
pro suis quisque viriculis facile frange-
ret: ò, inquit filioli: sic concordēs vos
vincere poterit nemo: sed si mutuis vo-
lueris revire vulneribus, atque intesti-

FABULÆ.

189

um agitare bellum, eritis tandem præda
hostibus. *Ad fabulatio.*

Docet hic apologus, concordia parvas
res crescere, discordia magnas dilabi.

De Asino, et Equo. 7.



Rusticus Equum vacuum, Asinum-
que sarcinulis egregie onustum pro-
ducit ad viam. Defessus Asellus, Equum,
sibi onere ut adjuvet, orat, si salvum vo-
lit. Negat facturum Equus. Asellus tan-
dem sarcinæ pondere gravatus procum-
bit, & moritur. Herus omne onus, mortui
quoque Aselli corium, in Equi dorsum
reclinat: quibus cum ille deprimeretur:
me miserum, inquit, merito meo sic nunc
exerceor, qui dudum laboranti Asino
opitulari nolui.

Adfabulatio.

Monemur hac fabula, ut oppressis subveniamus amicis: ortus nostri (inquit Plato) partem sibi patria vendicat, partem amici.

De Carbonario, et Fullone. 8.

Fullonem invitabat Carbonarius, ut secum in unis ædibus habitaret: Fullone, non est, inquit, mi homo, istuc mihi vel cordi, vel utile: vereor enim magnoperè, ne, quæ ego eluam, tu reddas tam atra, quam carbo est.

Adfabulatio.

Monemur hoc apologo cum inculpatis ambulare: monemur sceleratorum hominum consortia, veluti pestem quamdam devitare. Trahunt, inquit Campanus, hominem sodalitia, commercia etiam in mores penetrant, & perinde quisque evadit, ut quibuscum versatur.

De Aucupe. 9.

It venarum Auceps, videt nidulantem præcul in altissima arbore palumbum, adpropinquat, denique insidias molitur, premit fortè calcibus anguem. Hic mordere. Ille improvisò examinatus malo. Me miserum! inquit, dum alteri insidiosus, ipsi perip.

Adfabulatio.

Significat hæc fabula, nonnumquam

eos suis artibus circumveniri, qui res novas moliantur.

De Buccinatore, seu Tubicine. 10.

Buccinator quidam ab hostibus capitur, abducitur. Trepidare ille, supplicare, ut parcant innoxio, se, quando nihil unquam armorum præter unam Buccinam gestaverit; hominem ne potuisse quidem occidere, ne tunc voluisse. Illi contra murmure tunc sævo, tunc verberibus intonant. Nihil agis, scelestè, maxime nocēs, atque nunc hic trucidabere, quod cum ipse (ut fateris) sis rei militaris imperitus, cornu isthuc tuo aliorum excitas, evibrasque animos.

Adfalsulatio.

Gravissime peccant nonnulli, qui ad mala alioqui satis pronis principibus, ut iniquè agant, consulunt, atque hujusmodi quædam ad illorum aures occinunt. Quid etiam dubitas? ante te Principem esse oblitus es? an non tibi, quod lubeat, licet? tu legibus major, in te legi ruptas nomen cadere haud potest, qui ipsa etiam dominaris legibus tui nihil possident, quod tuum non sit tu potes & servare, & perdere: tibi fas est opibus, dignitateque augere, quem visum sit: fas est, ubi libuerit, adimere. Alios alia vel

nant, vel commendant; tibi nihil
honestissimum futurum.

De Lupo, et Canis. 11.



Upus Cani ante lucem in sylva fortè
fortuna fit obviam, salutat, adven-
tatur gratulatur: denique rogat, quo pac-
am sit nitidus. Cui ille, Herilis cura
efficit: herus me blanditiem sibi
pascet: de mensa pascor herili niti-
ma, nunquàm sub dio dormio, tàm
veræ familiæ (non dici potest) quàm
gratus. Næ tu (inquit Lupus) mul-
tis felicissimus, ò Canis, cui tam be-
nus & comis contingit herus, quocum,
cinam commorari & mihi liceat, nul-
læ me animantium esset uspiam fortu-
lus. Canis novi status cupidissimum
ens Lupum, effecturum se pollicetur,

ut hærent in parte aliqua, apud herunt, modò de pristina ferocia, aliquid remittere, & servitutem servire, velit. Stat sententia: Lupo libitum est deambulare ad villam. Sermones edunt in itinere prorsùs jucundissimos: postea verò quàm illuxit, contritum Canis collum videns Lupus: quid sibi vult, inquit, ò Canis, tua isthæc promissa depilata cervix? Solebam, inquit ille, feroculos notis pariter, & ignotis allatrare, obmordereque nonnunquàm. Id agrè ferens herus, crebris me tundebat verberibus, prohibens etiam ne finem præter furem, Lupumque adorirer. Ego sic vapulando victus sum, & mitior factus, hocque genialis sævitæ servavit signum, Lupus, hoc audito; ego, inquit, heri tui amititiam tantum non emo. Valè igitur, ò Canis, cum tua ista servitute: mihi mea potior est libertas.

Ad fabulationem.

Optabilis est humili casa dominum esse, & panem atrum vorare, quam in amplissima regia oppiparis mensis frui, & obnoxium, trepidumque agere. Nam libertas sublimi exultat aula, ubi accipienda venit, & mussitanda injuria est.

Agricola. *De Agricola, & Canibus.* 18.
Agricola cum ruri plusculos hyemæ

set dies; cepit tandem necessitatarum rerum penuria laborare. Interficere oves, mox & capellas, postremo boves quoque mactat, ut habeat, quo inedia penè exhaustum corpusculum sustentet. Id videntes Canes salutem fuga querere constituunt: sese enim non victuros diutius, quando ne bobus quidem, quorum in opere rustico faciundo utebatur operi pepercit herus. *Ad fabulationem.*

In quam domum mercedis gratia tradas, vide. Nonnulli inhumanissimi sunt heri. Multi enim hodie eò demerita prolaborantur, ut vel servos infortunio malo & damno libenter mactent.

De Vulpe, et Leone. 13.

Vulpecula, quæ Leonis immanitate insuetam habebat, semel atque iterum id forè animalis contemplata trepidare & fugitare. Cum jam rorantem tulisset sese obviam Leo, tantum abfuit ut metueret quicquam Vulpes, aut eo fidenter illum adierit; salutemque

Ad fabulationem.

Omnes nos consuetudo adhaerens, non est vel apud eos, quos illa aspice-
re ausi fuimus.

De Vulpe, et Aquila. 14.
Vulpecula proles foras excutit

rat, ab Aquila comprehensa matris fidem implorat. Accurrit illa: ut captivam prolem dimittat, Aquilam rogat: Aquila nacta prædam ad pullos subvolat: Vulpes correpta face quasi illius munitiones incendio absumptura esset, insequitur. Cum jam arborem conscendisset & ipsa. Nunq. te, inquit, tuosque, si potes, tuere. Trepidans Aquila incendium dum metu-
tuit: Parce, inquit, mihi, parvisque liberis: tuum, quicquid habeo, reddidero.

Ad fabulatio.

Per Aquilam potentis, atque audacia animi homines intellige: per Vulpem pauperculos, quos calumniis premere, contumeliisque afficere, divitibus æquè studium esset. Verùm, quando est sua, & formicis ira, impotentes illi acceptam interdum probè ulciscuntur. injuriamur

De Agricola, et Ciconia. 15.

Quibus, anseribusque satis depascentibus laqueum prætendit rusticulus: capiuntur grues, capiuntur anseres, capitur & ciconia: Supplicat illa, innoctem sese clamitans, & nec gruem, nec anserem esse, sed avium omnium, optimam quippè quæ parenti sedulo semper interservire, eundemque senio confectum alere, consueverit. Agricola, horum in-

quit nihil me fugit: verum cum nocentibus postquam te cepimus, cum his quoque morieris. *Adfabulatio.*

Qui flagitium committit, & is, qui impurissime adjungit socium, pari poena plecentur. *De Gallo, et Cato. 16.*

Vult ad Gallum comedendum Catus: non satis autem habens ad nocendum causæ, Gallum criminari occipit, obstreperam esse avem dictitans, utpotè quæ vocetam acuta noctu dormientes homines expergeficiat. Ille se innocentem ait, vni sic enectet in operâ mortales. Catus contraintonat: nihil agis, scelereste: cum matre sem habes, nec sorore abstines. Id Gallus quoque expurgare cum miteretur: nec hoc, inquit, perseverantius sapiens Catus quicquam facis, tu mihi hodiè discorperis.

Adfabulatio.

Verus dictum esse ait Gauielmus Gaudanum: Canem cædas facile inveniri baculum. Malus, si libitum fuerit, quò jure, quaque injuria, te præcipitem dabit.

De Opillione, et Agricolis. 37.

Post editioris præstis oves pasteabat, atque per jocum atque quaterque stupam adesse clamitans Agricolas undique exiebat. Illi sepluresque, serio au-

xilium imploranti dum non subveniunt;
fiunt oves præda lupo.

Si mentiri insueverit quispiam, huic,
si quando verum narrare occæpit, haud
facile habebitur fides. Superiori apolo-
gnitimus est ille apud Horatium de Pla-
no scurra jocus:

*Nec semel irrisus triviis attollere curat
Fracto crure Planum, licet illi plurima
manet.*

*Laecrimam, per sanctum juratus dicat
Osirim,*

*Credite, non ludo, crudeles, tollite claudam,
Lære peregrinum, vicinia rauca re-
clamat.*

De Aquila, et Corvo. 18.

RUPE editissima in agni tergum de-
volat Aquila. Videns id Corvus,
imitari, velut simius, gestic Aquilam. In
arietis vellus se demittit; demissus impe-
ditur, impeditus comprehenditur, com-
prehensus projicitur pueris.

Adfabulatio.

Non aliorum, sed sua se quisque virtu-
te æstimet. Tuo te pede metire, inquit
Horatius. Id velis, id tenta, quod possis.

De Cane invido, et Bobe. 19.

PRÆSEPIO fœni pleno decumbebat Ca-
nis. Venit bos, ut comedat: ille sese

surrigens prohibere. Bas, Dii te cum tua isthac invidentia perdant, inquit, qui nec sceno vesceris, nec eo me vesci sinis.

Adfabulatio.

Eo sunt ingenio plerique, ut aliis invideant, quod ipsi mentis inopia assequi nequeunt. *De Cornice, et Ove.* 20.

S Trépita in oviculæ dorso Cornicula. Ovis inquit, si sic Cani obstreperes, ferres infortunium: At Cornix: scio inquit, quibus insultem, placidis molesta, sævis amica. *Adfabulatio.*

Imponenti: & syncero perpetua est cum malis parata certatio. Illiditur sólo innocentissimus quisque; nocentis verò præferocis hominis aures adstrepit nemo.

De Pavone, et Lusciniâ. 21.



Pavo apud summi Jovis sororem, &

conjugem, Junonem queritur Luscini-
 nam suave cantillare, se ob raucam ar-
 vim ab omnibus irrideri. Cui Juno: dos
 sua & Dñs cuique. Lusciniæ cantu, tu
 palmis longè superas: unumquemque
 sua sorte decet esse contentum.

Adfabulatio.

Quæ Divi largiuntur, grato summa-
 mus animo, nequè majora quæramus:
 superi temerè agunt nihil.

De Mustella, et Muribus. 22.

Mustella præ senio viribus carens,
 Mures jam ita, ut solet, insequi
 non valebat. Meditari cœpit dolum, in
 farinula se colliculum illatebrat, sic spe-
 rans foras, ut citra laborem venetur. Ac-
 currunt Mures, & farinam esitare dum
 cupiunt ad unum omnes à Mustella
 vorantur.

Adfabulatio.

Ubi viribus quispiam destitutus fue-
 rit, ingenio opus est. Lysander dicere
 solebat: quò non perveniret leonina pel-
 lis, vulpinam assuendam esset; quod sic
 lucidiùs dixeris: ubi virtus non satis
 potest, adhibenda est astutia.



RUSTICUS quidam ex malo quam in
 proximo habebat agello, sapidissi-
 ma quotannis legebat poma, hero lecta
 donavat urbano, qui illectus incredibili
 pomorum dulcedine, malum tandem ad
 se transtulit: ea veterrima repente ex-
 aruit, atque ibi poma pariter & malus per-
 iere. Quod cum patrifamilias nuntiaretur.
 Heu, difficile est, inquit, annosam
 transplantare arborem. Satis, superque
 fuerat, si frænum meæ novissem impo-
 nere cupiditati, & fructus è ramo decer-
 pere. Hanc fabulam sic Mantuanus:

*Rusticus ex malo dulcissima poma legebat,
 Undè dare Urbano dona solebat hero.
 At herus illectus frugum dulcedine malum
 Transtulit in laribus proxima rura suis.*

At quia malus erat senior, translata repente

Arui, & proles cum genitrice obiit:

Heu, malè iram fertur senio cum induruit arbor,

Inquit herus, fuerat carpere poma satis.

Adfabulatio ejusdem.

Qui nimium sapiunt, atque inooncessu sequuntur,

Desipiunt: cohibet, quia sua vota sapit.

FABULÆ M. PETRO SCOTO,
Viro ornatissimo, eidemque humanissimo, scriptæ à Barlando.

De Leone, & Rana. 24.

AUdire vocem visus Leo, prosiliit, subsistit non sine trepitatione, magni quippiam expectans. Egreditur tandem aquis ranula. Leo deposito metu appropinquans, bestiolam proculcat pedibus. *Adfabulatio.*

Vetat hic apologus inanes timores. ut illa à Guilielmo Gaudano versa fabula de partu montium.

De Formica. 25.

SItiens venit ad fontem, ut biberet, Formica, incidit fortè in puteum: opitulatur eminus, ex arbore dejecto ramo, columba. Ramum conscedens Formica scrivatur. Adest, columbam, ut ca-

piat, auceps: non sinit Formica, aucipis
pedem arripit mordicus, avolat colum-
ba.

Adfabulatio.

Docet fabula præclare meritis refe-
rendam esse gratiam.

De Pavone, & Pica. 26.

Genus avium cum liberè vagaretur,
optabat sibi dari regem. Pavo se
in primis dignum, qui eligeretur, puta-
bat, quia esset formosissimus. Hoc in re-
gem accepto, Pica: *O*rex, inquit, si te im-
perante, aquila nos prestermùe, ut solet,
insequi cœperit, quo illam modo abiges?
quo nos pacto servabis? *Adfabulatio.*

In Principe non tam forma, quàm cor-
poris fortitudo spectanda est, & pruden-
tia.

De Ægroto, & Medico. 27.

Medicus curabat ægrotum, ille tan-
dèm moritur. Tum ad cognatos
Medicus: hic, inquit, intemperantia pe-
siit.

Adfabulatio.

Bibacitatem, & libidinem nisi quis ma-
ture reliquerit, aut nunquam perveniet
ad senectutem, aut per brevem est habi-
turus senectutem.

De Leone, at alijs. 28.

LEO, Asinus, & Vulpes eunt vena-
tum: capitur àmpla venatio: capta
partiri iussa. Asinos singulis singulas par-
tes ponente, irrugit Leo. Asinum rapit,

ac laetatur. postea, Vulpes illa id dat negotiū: quæ astutior, cum Leoni longè optima proposita parte, sibi vix minimam particulam reservasset: rogat Leo, à quo sic docta sit? Qui illas hujus mē, inquit, calamitas docuit; mortuum Asinum ostendens. *Adfabulatio.*

Felix quem faciunt aliena pericula cautum. *De Hædo, et Lupo. 29.*

Fenestra prospectans hœdus prætereuntem Lupum conviciis incessere, audebat. Cui Lupus: non tu, ait, scelereste, mihi conviciari; sed locus.

Adfabulatio.

Et tempus & locus sæpè audaciam addunt homini. *De Asino. 30.*



Asinus de hortulani sævitia querens

Jovi supplicat alium dari herum. Exaudire Jupiter vota Asini: dat tegularium, apud quem cum tegulas, gravioraque tergo vectaret onera, accersit rursus Jovem, orat dari, qui minor sit. Ridere Jupiter: ille tamen non destitit instare, orare usque adeo, donec perpelleret. Dat ille coriarum. Quem ubi pernovit asellus: me miserum! linquit, qui dum nullo sum contentus domino, in eam incidam, qui ne corio quidem meo, quantum auguror, parceret.

Adfabulatio.

Semper damnamus quæ præsentia sunt, & nova appetimus, quæ (ut dici solet) veteribus non sunt potiora.

De Anu, et Ancillis. 31.

ANus quædam domi habebat Ancillas complures; quas quotidie ante quam luceceret, ad galli galfinacem, quem domi alebat, cantum, excitabat ad opus. Ancillæ quotidianè tandem negotii commotæ tædio, gallum obtruncant, sperantes necato illo in medios sese dies dormituras: sed hæc spes misera frustrata est: hera enim, ut interemptum Gallum rescivit, intempesta deinceps nocte surgere jubet.

Adfabulatio.

Non pauci gravius malum dum stu-

dent evitare, in alterum diversum incidunt. Pervulgatum est: incidit in Scyllam, qui vult vitare Carybdim.

De Asino, & Equo. 32.



Asinus beatum putabat Equum, quod pinguis esset, & in otio degeret: ea verò infelicem dicebat, quod macilentus esset, ac strigosus, quotidie ferendis oneribus ab immiti hero exercetur. Haud multo post arma conclamatum est. Tùm Equus non equitem dorso, non frænum repulit ore, nec telum corpore. Hoc viso Asinus magnas Diis gratias agebat, quòd non Equum se, sed Asinum fecissent. *Ad fabulario.*

Miseri sunt, quos vulgus beatos iudicat, & non pauci beati, qui se miserri-
mos putant. Sator crepidarius regem di-

est foelicem, quem omnium rerum com-
potem videt: non considerans in quantas
res, & sollicitudines distrahatur, dùm in-
terim ipse optima cum paupertate can-
tilet. *De Leone, & Capra. 33.*

E Dita rupe ambulanti Capram for-
tè conspiciatus Leo, monet, ut po-
tius in viride pratum descendat. Capra,
facerem fortassis, inquit, si tu abesses,
qui mihi non istud suades, ut ego inde
ullam capiam voluptatem, sed ut tu ha-
beas, quod vores famelicus.

Alfabulatio.

Omnibus ne habeas fidem: quidam
enim non tibi, sed sibi consulunt.

De Vulture, aliisque Avibus. 34.

A Num se natalem celebrare adsin-
gat Vultur, aviculas ad cenam in-
vitat, veniunt pœneque omnes, venien-
tes magno plausu, favoribusque accipit,
acceptas laniat Vultur. *Adfabulatio.*

Non sunt amici omnes, qui blandè
dicunt, aut benignè se facere velle simu-
lant: latent sub hoc melle venena.

De Anseribus. 35.

A Nseres unâ cum grnibus agrum vus-
tabant. Quibus auditi Rustici pro-
tinus in illos feruntur. Rusticos, conspi-
cata volant grnes: capiuntur anseres qui

impediti corporis onere subvolare non poterant. *Adfabulatio.*

Expugnata ab hostibus urbè, facilè se subducit inops, ac dives servit captus. In bello divitiæ magis oneri sunt, quàm usui. *De Jove, et Simia.* 36.



Jupiter scire percupiens, quisnam mortalium scitissimos ederet liberos, convocari jubet quidquid uspiam est inanimatum. Concurritur ad Jovem unliquè: aderat jam alitum, pecudumque enus inter quos & Simia, deformes canos brachio gestans, cum advenisset, à su nemo temperare potuit, quin etiam Jupiter ipse profusè admodum risit. Ibi continuo Simia ipsa: Imò, inquit, novit Jupiter judex noster, catulos meos

magnopete omnes, quotquot adsunt,
præcellere. *Adfabulatio.*

Suum cuique pulchrum, ut est ada-
gium. Et alibi apud Theocritum: quæ
minimè sunt pulchra, ea pulchra viden-
tur amanti.



ANIANI

FABULÆ IV.

ADRIANO BARLANDO

Interprete.

De Quercu, et Arundine.



Factus olim, atque adeò insolentiae
plena Quercus, Arundinem ag-
gressa est; si nunc, inquiens, pectus ami-

motum tibi, procede agendum ad pugnam, ut noster duarum eventus ostendat, atra viribus præstet. Arundo Quercus cantum, exultationem fortitudinisque jactationem vanam, nihil mirata, sic respondit: certamen nunc abnuo, nec mee sortis me piget: nam etsi in omnem partem mobilis, tempestates tamen pervinco sonoras: si semel vasto rex Æolus antro luctantes emiserit ventos, concides, & mihi tum rideberis.

Adfabulatio.

- Declarat hæc fabella, non eos semper fortissimos esse, qui nulla etiam lacescit injuria, aliis insultant.

De Piscatore, et Piscicula.

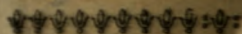
Piscator jacto in aquam hamo, eibis illito, pisciculum eduxit. Orat, obsecratque captivus, se minutulum, ut abire sinat, & adolescere, ut postea majore potlatus. Piscator: ego, inquit, spei pretio non ego, quippe qui eo fuerim ingenio semper, ut quicquid possem, nullem auferre potius in præsentia.

Adfabulatio.

- Hæc nos monet fabella, ne certa unquam incertosum spe unguibus amittamus. Quid enim stultius (ut est apud

magnopere omnes, quotquo
præcellere. *Adfabulatio.*

Suum cuique pulchrum
gium. Et alibi apud Theo
minimè sunt pulchra, ea
tur amanti.



A N I

F A B U

A D R I A N O

De Qu



Adfabulatio.
Monemur hac fab
bur corporis adest, q
imbecilla sustenterur
mem senectutem intell
adulescentiam, & flore
De Leone, & Tau
I fugiebat Tauru
cornu, & c
ad quem plen
quit, in ragas
sed immane
tergo, hære
parvam rem es
nostro sequid
Adfabulatio.
st addenda, cala

mosum tibi, proinde agitur, qui semel est miser.
nam, ut noster duarum

dat, utra viribus pueri ♀:♀:♀:♀:♀:♀:♀:♀:♀:♀

Quercus cantum, et

titudinisque jactantur

hil mirata, sic respondit

abnuo, nec me

etsi in omnem p

tes tamen per

asto rex

it ventos

eris.

I FABULÆ

NTA OCTO,

LMO HERMANNO

ustini Ordinis Canonico,

ERPRETE.

e Nutrice, & Lupo. 1.

ix minatur puerum plorantem,

taceat, dari Lupo. Lupus id

audit, spe cibi manet ad fores.

idem silescit, obrepente somno.

Lupus in sylvam jejunos, &

ubi sit præda, sciscitatur.

ille: verba, inquit, mihi

plorantem se abjice-

atrix, at fefellit.

Gigantomachiam quam incerta pro certis habere?

De Formica, et Cicada.

Appetente hyeme, instrumentum in areolam ad solem trahere. Formica. Vides id Cicada, accutrit, cogitat granum. Formica: cur non, inquit, & tu meo exemplo astate trahis quodcumque potes; atque ad hiemem accervas? Respondet illa, sibi id tempore cantando transigi. Ridens Formica, si autem astate cantitare soles, merito nunc esuris.

Adfabulatio.

Monemur hac fabula, dum adhuc robur corporis adest, quærere ea, quibus imbecilla sustentetur senectus. Per hyemem senectutem intellige, per astatem adolescentiam, & florem illum ætatis.

De Leone, & Tauro.

Leonem fugiebat Taurus. in hircum incidit. Is cornu, & caprata minitabatur fronte: ad quem plenus ira Taurus: non tu, inquit, in rivas contracta frons me terreat, sed immanem metuo Leonem; qui, nisi, tergo hauriet meo, jam scires non ita parvam rem esse pugnare cum Tauro, & nostræ sequide vulneris sanguinem.

Adfabulatio.

Calamitosus non est addenda calamitas.

tas: Sat miser est, qui semel est miser.



ANIANI FABULÆ

TRIGINTA OCTO,

GUILIELMO HERMANNO

D. Augustini Ordinis Canonico,

INTERPRETE.

De Nutrice, & Lupo. 1.

Nutrix minatur puerum plorantem, ni taceat, dari Lupo. Lupus id forte audit, spe cibi manet ad fores. Puertandem silescit, obrepente somno. Regreditur Lupus in sylvam jejunos, & inanis, Lupa, ubi sit præda, sciscitatur. Gemebundus ille: verba, inquit, mihi data sunt: puerum plorantem se abjicere minabatur nutrix, at fefellit.

Adfabulatio.

Fœminæ non est habenda fides.



CEperat Testudinem tædium reptandi. Siquis eam in cœlum tolleret, pollicetur baceas maris rubri. Sustulit eam Aquila, poscit præmium; non habentem, fodit unguibus. Ita Testudo, quæ concupivit videre astris vitam reliquit. *Adfabulario.*

Tua sorte sis contentus. Fuere nonnulli, qui, si mansissent humiles, poterant esse tuti. Facti sublimes, incederunt in pericula.

De Cancris Matre, et Filio. 3.

CAncrum retrogradum monet Mater, antrorsum ut eat. Filius respondet, Mater, inquit, præi, sequar.

Adfabulatio.

Nullum reprehenderis vitii, cujus ipse queas reprehendi.

De Sole, et Aquilone. 4.

SOL, & ventus Aquilo certant, uter sit fortior. Conventum est experiri vires in viatorem, ut palmam ferat, qui excusserit manticam. Boreas horrissono nimbo viatorem aggreditur: at ille non desistit, amictum gradiendo duplicans. Adsunt vices solis, qui nimbo paulatim evicto, emolitur radios: incipit viator atuare, sudare, anhelare. Tandem progredi nequiens, captat frigus opacum: atque sub frondoso nemore abjecta mantica, resedit: ita Soli contigit victoria.

Adfabulatio.

Quicum certes etiam atque etiam videatur, etsi tu fortior es, est forsitan alius te fortior. Aut si non fortior, certe callidior, ut consilio suo tuum vincat, irobur.

De Arinos.

ASINUS venit in sylvam, offendit exuvias Leonis: quibus inductus, redit in pascua, greges, armenta que videt, & fugat. Venit, qui perdidit, querit, sursum Asinum. Asiarius visio hero

occurrit, imò cum rugitu suo incurrit. Ad heus prehensis, quæ extabant auriculis alios licet, inquit, fallas, ego te, assele mi, probè novi. *Adfabulatio.*

Quod non es, nec te esse simules; Non doctum, cum sis indoctus; non divitem, non nobilem, cum sis pauper, & ignobilis, te jactes: vero enim comperito rideberis.

De Rana et Vulpe. 6.

Rana egressa paludem, in sylvis apud feras medicinam proficitur. Ait se nec Hippocrati, nec Galeno cedere. Cæteris habentibus fidem, illusit Vulpes. An hæc, inquit, medicinæ habebitur perita, cui sic pellet os? Quin curat se ipsam? Sic illusit Vulpes. Est enim Ranae os cœruleo colore.

Adfabulatio.

Stultitia est profiteri, quod nescias, & ridiculum.

De Canē merdaci. 7.

Cani subindè homines mordenti, ut sibi quisque caveret, alligavit dominus noxam. Canis ratus virtuti suæ tributum decus, suos populares despexit. Accedit ad hunc Canem aliquis jam mæstate, atque autoritate gravis, monens eum ne erret. Nam ista, inquit, nota

FABULÆ.

data est tibi in dedecus, non in decus.

Adfabulatio.

Gloriosus interdum sibi ducti laudi,
quod ipsi est vituperio.

De Camelo. 8.

Camelus sui poenitens, querebatur
multos insignes ire geminis corni-
bus, se inextremum objectum cæteris ani-
malibus. Orat Jovem donari sibi cornua.
Ridet Jupiter stultitiam cameli, nec mo-
do votum negat, verum & auriculas ber-
tis decurtat.

Adfabulatio.

Sit quisque fortuna contentus sua.
Etenim multi fortunam secuti melio-
rem, incurrere pejorem.

De duobus Amicis, et Urso 9.

Duo amici faciunt iter. Occurrit in
camindele Ursus. Unus ardore cons-
censa pericula evitat, alteri cum spes
fugæ non esset, colidit se humi. Acce-
dit bellua, contrectat jacentem, os ex-
plorat, & aures Homine spiritum con-
tinente, ac motum, Ursus, qui mortuis
parcit, ratus cadaver esse, innocuus dis-
cedit. Percunctanti postea socio quid-
nam bestia dixisset jacenti in aurem: hoc
monuisse ait, ne unquam cum illiusmo-
di amicis iter facere.

Ad fabulatōem. idem ibi.

Rara avis in terris, nigroque simillima cygno; fides est. Verum amicum res adversæ, & pericula monstrant.

De Equite Calvo. 10.

Eques calvus, illigatas pileo comam fictitiam. Venit in campum, ac spirante Borea: ac dum male observat capillatum galerum, subito apparet calvities. Tollit cachinum, corona, nec non & ipse ridet. Quid novi est, inquit, avolare capillos alienos, cum olim defluerint mei?

Ad fabulatōem. idem ibi.

Bellè fecit eques, qui non est indignatus, sed cum ridentibus risit. Socrates verò cum accepisset in foro alāpam, hoc modo respondit: molestum esse nescire homines, quando debeant prodire cum gale.

Ad fabulatōem. idem ibi.



DUæ ollæ stetere in ripa: altera erat lutæ, altera æræ: utramque tulit vis fluvii. Lutæ collisionem metuenti, respondet æræ, ne quid timeat. sese enim, ne collidatur, satis curaturam, Tùm altera: seu me, inquit, tecum, seu te mecum flumen colliserit, cum meo utrumque fiet periculo. Quare certum est à te separari.

Adfabulatio.

Satiùs est vivere, cum socio pari, quàm cum potentiori. A potentiori enim potest esse periculum tibi, non illi à te.

De Rustico, et Fortuna. 12.

RUSTICUS cùm araret, offendeat in sulcis thesaurum. Gratias agit Tel-

K

luri, quæ hunc dedisset. Fortuna videns nihil honoris haberi sibi, ita est secum locuta: Thesauro reperto stolidus mihi non est gratus: at eo ipso thesauro postea amisso, me primam omnium votis, & clamore sollicitabit.

Adfabulatio.

Beneficio accepto grati simus bene de nobis merenti. Ingratitudo enim digna est etiam beneficio, quod jam acceperit, privari.

De Tauro, et Capro. 13.

FUGIT Leonem Taurus, venit ad speluncam quærens latibulum. Intransi occursat cornibus, qui intus erat, caper. Tum his verbis bos emugit: tu quidem cornibus tuis meam excipis fugam: verum si abierit, quem fugio, quantum à viribus Tauri distet caper, tum senties.

Adfabulatio.

Qui nescit miseris esse succurrendum, aut certe non nocendum, caper est. Quisquis enim à miserorum injuria non temperavit, si (ut est fortuna mutabilis) miseris ridierit foelicitas, nimitum no-cuisse miseris eum ppenitebit.

De Simia, & ejus Prole. 14.

OMNES animantes suo conspectui Jupiter adesse jusserat, cujusnam so-

boles, esset pulcherrima judicaturus. Properant feræ, advolant aves, necnon ad id certamen adnatant pisces. Omnium postrema festinat Simia, trahens secum suam prolem: cujus quidem prolis fœdas nares cunctis ridentibus, sic inquit: maneat, cui faverit Jupiter, victoria: meo tamen judicio, hic meus natus est bellus, & omnium natis jure præferendus. Hoc dicto, subrisit & Jupiter.

Adfabulatio.

Et nos, & nostra nobis placent. Sed de nobis, & de nostris factis aliorum sit judicium: ne, si ipsi judicemus, cum Simia rideamur.

De Pavone, et Grue. 15.



Pavo, & Grus unâ cœnant. Pavo
K 2

se jactat, caudam ostentat. Gruem contemnit: Grus fatetur Pavonem formosis esse pennis; se tamen, dum vix tectis supervolat Pavo, animoso volatu penetrare nubes.

Adfabulatio.

Nemo alterum contempserit. Sua cuique dos, sua cuique est virtus. Qui tua virtute caret, forsàn habet, qua careas tu

De Quercu, et Arundine. 16.

V Alidiore Noto effracta Quercus in flumen præcipitatur. Dumque fluitat, hæret fortè ramis suis in Arundine, miratur Arundinem in tanto turbine stare incolumem. Hæc respondet: cedendo, & declinando se esse tutam, inclinare ad Notum, ad Boream, ad omnem flatum. Nec mirum esse, quod Quercus exciderit, quæ non cedere, sed resistere concupivit.

Adfabulatio.

Potentiori ne resistas, sed hunc cedendo, & ferendo vincas. Quod pulchrè docet facundissimus poetarum Virgilius:

*Nate Deo, quò fata trabunt, retrahuntque sequamur;
Quidquid eris, superanda omnis fortuna ferenda est.*

De Tigride, et Vulpe. 17.

Venator jaculis agitabat feras. Tigris jubet omnes feras obsistere, se se unam ait bellum confecturam: perit venator jaculari. Tigris oppidò sauciatur. Fugientem è prælio, telumque extrahentem, percunctatur Vulpes, quisnam valentem belluam tam valde vulnerasser. Respondit, se authorem vulneris haud nosse, verum ex vulneris magnitudine capere se conjecturam aliquem fuisse virum.

Adfabulatio.

Fortes plerumque sunt temerarii, & ars vim, ingenium fortitudinem, superat.

De Tauris, et Leone. 18.

Quatuor fuere Tauri, quibus placuit communem ipsorum esse salutem, & commune periculum. Videt Leo simul pascentes: etsi esurit, tamen conjunctos aggredi metuit: primum dat operam verbis fallacibus segregare, tum segregatos laniat.

Adfabulatio.

Concordia nihil est firmitius, discordia etiam fortes reddit imbecilles.

De Abiete, et Dumo. 19.

Fertur olim Abies despicere Dumos. Jactitat se proceram esse, locari in ædibus, cum velo stare in navibus: Dumos autem humiles, viles nulli usui idoneos. Quorum quidem tale fuit responsum: tu sanè Abies tuis gloriare bonis, ut nostris insultes malis. Verum nec tua refers mala, & nostra præteris bona. Cùm tu sonanti detruncare securi, quàm velles tum nobis, qui securi sumus, esse te similem.

Adfabulatio.

Et summæ fortunæ sua insunt mala, & humili fortunæ sua bona. Ut nil aliud nunc dicam, hæc segura est, ac tuta: illa nec extra metum est, nec caret periculo. Horatius canit in lyricis:

Celsæ graviore casu

Decidunt turres, feriuntque summos

Fulgura montes.

De Piscatore, et Pisciculo. 20.

Subductus hamo Pisciculus, orat Piscatorem se dimitti. Ait modò se à matre fusum, atque mensam, cùm adhuc minutus sit, non multùm juvare. Si dimittat, postea grandem ultrò ad ha-

num ejus redditurum. Piscator negat se dimittere prædam certam, licet exiguam: quid habeam, inquit, scio: quid sim habiturus, nescio. Ego spem pretio non emo.

Adfabulatio.

Certum præstat incerto, præsens futuro; etsi nonnunquam exile commodum omissum, attulit magnum.

De Alite, et Pullis ejus. 21.

A Les positos in segete Pullos monet, ut, dum ipsa abest, diligenter attendant, si fiat sermo de occasione. Redeuntē pastumatri pulli anxii narrant dominum agri operam illam mandasse vicinis. Respondet nihil esse periculi. Item alio die trepidi ajunt rogatos admetendum esse amicos: iterum jubet illa, ut sint securi. Tertiò, ut audivit ipsum dominum cum filio statuisse postero mane cum falce messem intrare: jam, inquit, tempus est, ut fugiamus. Vicinos, & amicos non timui, quia non venturos scivi. Timeo dominum, illi enim res est cordi.

Adfabulatio.

Socordes alienis in rebus plerique sumus. Quòd si quid rectè curatum velis, alteri ne mandes, sed cures ipse.



DUO homines orabant Jovem, Cupidus, & Invidus. Mittitur à Jove Apollo; per hunc ut eorum votis satisfiat. Dat hic utrique optandi liberam facultatem hac conditione: ut quodcumque petiisset alter, ipsum altera acciperet duplicatum. Hæret diù Cupidus, cum nihil putat fore satis. Petit tandem non pauca. Et duplum accipit socius. Porro Invidus hoc petit, ut ipse uno privetur oculorum, lætus socium mulctandum esse utroque.

Adfabulatio.

Avaritiam quid possit satiare? Invidia verò dementius est nihil. Quæ dum-

modò noceat alteri, sibimet imprecatur malum.

De Leone, et Capella. 23.

Vidit Leo pendere dumosa de rupé Capellam. Suadet descendere, ut in campo thymum, salicesque carpat. Recusat Capella descendere; verba quidem ejus haud sanè mala, sed mentem esse plenam doli reclamans.

Adfabulatio.

Cogitet quis, quid suadeat, Multi suadent utilia, non tibi, sed sibi.

De Cornice, et Urna. 24.

Sitibunda Cornix reperit Urnam aquæ. Sed erat Urna profundior, quàm ut posset à Cornice aqua contigi. Conatur effundere Urnam, nec valet. Tum lectos ex arena scrupulos injectat. Hoc modo aqua levatur, & Cornix bibit.

Adfabulatio.

Interdùm id, quod non potes efficere vi, efficies prudentia & consilio.

De Leone, et Venatore. 25.

Litigat Leo cum Venatore, suam præfert fortitudinem hominis fortitudinis post longa jurgia, Venator ducit Leonem ad Mausoleum, in quo sculp-

tuserat Leo caput deponens in gremium viri. Negat fera id satis esse indicii, homines enim sculpere, quod vellent, ait: Quod si & Leones forent artifices, jam virum scultum iri sub pedibus Leonis.

Adfabulatio.

Quisque quoad potest, & dicit & facit, quod suæ parti & causæ putet prodesse.

De Puerro, et Fure. 26.

Sedebat Puer flens ad puteum, Fur rogat causam flendi. Puer dicit, rupto fune incidisse in aquas urnam auri. Homo exiit se, insilit in puteum, quæsit. Vase non invento, conscendit, atque ibi nec puerum, nec suam invenit tunicam. Puer quippè sublata tunica, fugerat.

Adfabulatio.

Falluntur interdum, qui fallere solent.

De Rustico, et Juvenio. 27.

ERat Rustico Juvenio vinculi, jugique impatiens. Homo astutus bestię resecat cornua: cornibus enim petebat. Tum jungit non currui, sed aratro: ne ut solet, herum pulsaret calcibus: Stivam ipse tenet, gaudens industria effecisse, ut jam foret tutus, &

à cornibus, & ab ungulis. Sed quid evenit? Taurus subinde consistens, spargendo pedibus, os, oculos, caputque Rustici opplet arena.

Adfabulatio.

Sunt nonnulli sic intractabiles, ut nulla queant arte, nullo consilio tractari.

De Satyro, et Viatore. 28.



Satyrus, qui Deus nemorum olim est habitus, Viatorem nive obrutum, atque frigore enectum miseratus, ducit in antrum suum; fovet igni. Spirantem autem in manus, percontatur causam. Qui respondens: ut calefiant, inquit: Postea cum accumberent, sufflat Viator

in polenta. Quod, cur faceret, interrogatus: ut frigescat, inquit. Tūc continuò Satyrus Viatorem ejiciens: nolo, inquit, in meo sit antro, cui tam diversum est os. *Adfabulatio.*

Cave, sit in tuo convictu homo duplici ore, quique in sermone est Proteus.

De Apro, et Rustico. 35.

A Pro vastanti segetes Rusticus præcidit auriculam. Iterum deprehenso, præcidit alteram. Et tunc quoque redeuntem capit: captum portat in urbem destinatum lautitiæ sui patroni. Secta jam in convivio bellua nusquam apparet cor. Exeandescente hero, & flagitante coquos, villicus respondet: Patrone inquit, non est mirum non apparere cor: nam credo stultum Aprum nunquam cor habuisse. Nam si cor habuisset, nunquam in pœnam suam ad meas segetes toties rediisset. Sic Rusticus. At omnes convivæ emori risu, cachinari de stultitia rustici.

Adfabulatio.

Multorum hominum tam est excors vita, ut, an cor habeant, posis ambigere.

De Tauro, et Mure. 30.

MUS Tauri pedem momorderat, fugiens in antrum suum. Taurus

vibrat cornua, quærit hostem, nusquam videt: irridet eum Mus: quia, inquit, robustus es, ac vastus, non idcirco quemvis contempseris. Nunc te, & quidem gratis, læsit exiguus Mus.

Adfabulatio.

✓ Tritum est illud verbum: nemo suum hostem flocci pendat.

De Rustico, et Hercule. 23.

Rustici currus hæret in profundo lutis: tunc supinus Deum Herculem implorat. Intonat vox è celo: inepte, inquit, flagella equos, & ipse annittere rotis, atque tum Herculem vocato, tum enim aderit Hercules vocatus.

Adfabulatio.

✓ Nihil prosunt otiosa vota, quæ sanè Deus non audit. Juva temet, inquiunt, ipse tum juvabit te Deus.



Fuit Anser qui ponebat ova aurea singulis diebus singula: Dominus, ut subito fiat dives, Anserem jugulat, sperans intus latere gazam. Sed Anser invento vacuo, stupet miser, anxieque dehinc suspirat, ac plangit, & rem, & spem periisse. *Adfabulatio.*

Moderanda sunt vota. Curandum est ne præproperi simus: enim nimia festinantia nocet: & qui plura quam decet, querit, interdum acquirit nihil.

De Cicada, et Formica. 33.

CUM per æstatem Cicada cantat, Formica suam exercet messem, trahit in atrum grana, reponens in hyemem. Sæviente bruma, famelica Cicada venit

ad Formicam, mendicat victum. Renuit Formica, dictitans sese, dum illa cantabat, laborasse. *Adfabulatio.*

Qui segnis est in juvena, egebit in senecta: & qui non parçè, olim mendicabit.

De Simia, et duobus ejus natis. 34.

Simia, ut ferunt, cum peperit gemellos, alterum diligit, alterum negligit. Erat puerpera cum gemellis. Atque cum incidisset terror, vitatura periculum, dilectumprehendit ulnis. Quem, dum præceps fugitat, collidit petrae, atque enecat: neglectus autem, qui in hirsuto hæserat tergo fugientis, mansit incolumis. *Adfabulatio.*

Solet evenire, ut ipsi parentes filio, quem tenerè amant, præ nimia indulgentia sint mali occasio, & periculi; eo, quem minùs amarunt, præstante se estrenuum ac probum.

De Bove, et Juvenco. 35.

BOS jam grandis quotidie traherat aratrum. Juvencus laboris expertus, vicinis exultat in pascuis, ac tandem insultat fortunæ senioris. Jactat se jugi, ac vinculi inscium, se liberum, se otiosum, illi attritum esse labore colume, denique se glabrum, ac nitidum, illum esse hirsu-

tum, ac squalidum: senior tùm quidem nihil contrà. Sed brevi post tempore videt hunc insultorem duci ad aras, ac tum hisce verbis affatur: quò tua mollis vita pervenit? securum istud otium te trahit ad securim. Jam saltem (ut opinor) potiùs laudabilis meum laborem, qui me tuetur, quàm otium, quod nunc te traxit ad necem.

Adfabulatio.

Ad vitam rectè gerendam opus est labore, & vigilantia. Socors autem, & voluptati deditus, suarum rerum, quem nollet, sortietur exitum.

De Cane, et Leone. 36.



Occurrit Canis Leoni, jocatur. Quid tu miser exhaustus inedia percurris sylvas & devia? Me specta pinguem,

ac nitidum: atque hæc non labore consequor, sed otio. Tùm Leo: habes tu quidem tuas epulas, sed habes, stolidæ, etiam vincula. Servus esto, qui servire potes: equidem sum liber, nec servire volo.

Adfabulatio.

Pulchrè respondit Leo. Quibuslibet enim rebus potior est libertas.

De Piscibus. 37.

Piscis fluvialis vi fluminis correptus est in mare. Ubi suam efferens nobilitatem, omne marinum genus vilipendebat. Non tulit hoc phoca, sed ait: tum fore iudicium nobilitatis, si cum phoca captus portetur ad forum: se emptum iri à nobilibus, illum autem à plebe.

Adfabulatio.

Multi sic capti sunt libidine gloriæ, ut sese ipsi prædicent, & jactent: sed laus sui oris non datur homini laudi, ac excipitur cum auditorum risu.

De Pardo, et Vulpecula. 38.

Pardus, cui pictum est etiam tergum cæteris feris, etiam Leonibus, despectis intumescebat: accedit ad hunc Vulpecula suadet non superbire, dicens: illi quidem speciosam esse pellem, sibi verò speciosam esse mentem.

Discrimen est bonorum, & ordo. Bona corporis præstant bonis fortunæ. Utrisque illis animi bona præferantur, oportet.



Æ S O P I FABULATORIS

CLARISSIMI
APOLOGI E GRÆCO LATINI
per Remicium facti.

ARGUMENTUM.

ÆSopus, Fabulator clarissimus natione quidem Phryx, fortuna verò servus fuit, colore niger, ac facie supra modum deformis. Is quia beneficus semper in hospites fuit, Dea hospitalis in somnissibi assistens, largita est loquelam, (nam ab initio blatero fuit) sapientiamque, ac variarum Fabularum inventionem: quæ porro Fabulæ non parùm conducunt mortalium vitæ. Nam animalia bruta fingit agere ea, quæ hominum sunt actiones: quas ita ante oculos ponit, quòd audientium animos incitet ad virtutem:

Nec ulli sunt hominum mores, quos in brutis fingendo ipse non aperiat. Has igitur fabulas, si quis ritè gustaverit, quàm viam sequi, quamque vitare debeat, in privatis publicisque facillè comperiet. Nam in primis fabulam narrat: tùm quid Fabula significet compendiosius exponit. Atque ordinem alphabeti in Græco sectus, qui in latino sermone servari non potest, hinc sumit initium.

De Aquila, et Vulpe. 1.



Aquila, & Vulpes conflata inter se amicitia in proximo habitare constituunt, firmiorem amicitiam ex frequenti conversatione fore putantes. Igitur Aquilam nidum alta super arbore instituit, Vulpes verò arborem propè inter dumeta catulos collocat: una igitur

dierum cū Vulpes latibulum egressa
pastum catūlis quæreret, Aquila, & ipsa
cibi indiga, in latibulum devolans. Vulpis
catulos arripuit, ac pullis suis comestum
præbuit, Vulpes reveniens, cognita fi-
liorum morte atroci, valdè tristata est.
Cū Aquilam ulcisci non posset, quia
quadrupes existens, volucrem persequi
nequibat: quod unum miseris, ac impo-
tentibus datur, Aquilam execratur, ac
mala sibi imprecatur: tantum in odium,
cū violatur, vertitur amicitia. Contin-
git igitur illis diebus ruri capras immo-
lari, cujus frustum una cum carbonibus
accensis Aquila arripiens, sustulit ad ni-
dum. Sed vento vehementius spirante,
nidus, qui ex fœno ac materia exili, ari-
daque confectus erat, incenditur. Aquilæ
pulli flamam sentientes, cū volare
adhuc nequirent, humi decidunt. Vul-
pes confestim illos arripiens, in Aquilæ
conspectum devorat. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quod, qui amicitiam
violant, quamvis quos læserint, ultionem
declinent, Dei supplicium non tamen
effugiunt. *De Aquila, et Corvo. 2.*

Aquila celsa ex rupe devolans, ag-
num ex ovium grege arripuit.
Quam rem Corvus conspiciens, æmula-

tione motus, vehementi cum strepitu, ac stridore devolat in arietem, atque ungues in arietis vellus ita implicat, quòd indè etiam motu alarum se explicare non potest. Hunc pastor cùm ita implicitum videt, accurrens, Corvum comprehendit: atque alarum pennis incisis, pueris suis pro ludibrio dedit. Verùm enim cùm quispiam Corvum rogaret, quænam volucris esset. Corvus ait: priùs equidem, quoad animum, Aquila fui, nunc verò me Corvum esse certò cognosco.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, qui suprà vires quidquam audet, hoc solùm efficit, quòd in adversa sæpiùs incidit, ac se vulgo ridiculum exhibet.

De Aquila, et Scabrone. 3.

Aquila leporem persequabatur. At lepus auxilii inops, quem tempus obtulit, Scabronem videns, ab eo auxilium imploravit. Cui Scabro pollicitus est tutelam, ac custodiam suam. Deinde cùm Aquilam propinquantem Scabro conspiciatur, eam præcatur, ne suum sibi eripiat servum. At Aquila Scabronis parvitatem contemnens, eo coràm leporem exedit. Verùm Scabro suæ injuriæ memor, ubi Aquila nidificaret, observat.

Ecce Aquila, quæ ova parit. Scabro alis elatus ad Aquilæ nidum volat, atque ova devolvens humi dejicit. Aquila jactura ovorum mœrore concita evolat ad Jovem (est enim ales Deo illi sacrata) ac locum ad pariendum sibi tutum dari præcatur, Jupiter sibi concedit, ut, cum tempus adest, ejus in sinu pariat ova. Hoc Scabro providens, globum è stercore conficit, atque sursum evolans, in Jovis sinum demisit. Jupiter volens, è sinu globum excutere, ova Aquilæ simul excussit. Ex tunc ajunt Aquilam nunquam parere, quo tempore Scabrones existunt.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd nullus porro est contemnendus, quoniam nemo est, qui injuriam accipiat, quin, cum tempus datur, se ulcisci non quærat.

De Philomela, et Accipitre. 4.

Philomela, cum alta quercu sederet, more suo sola canebat. Eam Accipiter, cibum quærîtans, cum intuetur repente devolat illamque capit. At Philomela cum se interitum iri videt, Accipitrem præcatur, ut se missam faciat, quoniam ad explendum ejus ventrem ipsa satis minima sit: sed pro saturitate sua ad majores aves ut se vertat opus pro-

fectò fore. Eam Accipiter torvè conspiciens ait: stultus equidem nimium essem, si quem manibus teneo cibum, illum dimitterem amplioris spe pastus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, qui omittunt id, quod manu tenent rerum majorum spe, consilio inopes, ac ratione nimius sunt.

De Vulne, et Trago. 5.



Vulpes, & Tragus sitientes in quendam puteum descenderunt. Verùm enim post potum cùm egressum conspiceret Tragus, Vulpes ei comiter alio bono sis animo; nam, quid saluti nostræ opus sit, probè animadverti. Si eni rectus stabis, ac pedibus anterioribus cornibusve muro adhaerebis, cujus ca-

scapulas, cornueque conscendens, cum egressa puteum fuero, te manu comprehendens, hinc desuper traham. Huic Caper promptè deservivit. Vulpes suo exultans egressu, circa os putei Capro illudebat. At dum Caper illam incusat sibi pacta haud servasse, ei facètè Vulpecula inquit: si ea, Caper, sapientia præditus esses, quo pilorum ornatu isthæc tua barba referta est, non priùs in puteum descendisses, quàm egressum a pensiculatè videresses. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd homine consilio præditi rerum fines priùs inspicunt, quàm dent operam rebus gerendis. *De Vulpe, et Leone. 6.*



Vulpes, quæ nunquàm viderat Leonem, cum illi fortè obviasset, adeò

pertimuit, ut mortem penè obiret. Rursum illum cum aspexisset, pertimuit, sed minimè, ut primum. Eum tertio cum intueretur, propè accedens, fuit ausa coram disserere.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd rerum terribilia usus, & consuetudo domestica facit.

De Cato, et Galloj 7.

Catus cum Gallum cepisset, atque causam quæreret, qua eum comedere posset, illum criminari cepit, quòd esset animal turbulentum, qui noctu clamitando haud permetteret quiescere mortales. Gallus se excusabat quòd id ageret adeorum utilitatem, cum ad opera facienda illos excitaret. Rursum Catus ait: impius es, ac supra modum scelestus, qui agis continuè contra naturam, cum nec à matre, nec à sororibus te abstineas, sed per incontinentiam cum illis te commisceas. Gallus se item defendebat, quòd domini sui quæstus gratia id quoque ageret: enim verò ex huiusmodi coitu gallinæ pariunt ova. Tunc inquit Catus: excusationibus licèt abundes, ego tamen jejulare haud intendo.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, qui prave

existit: natura; cum semel delinquere animo proponit, quamvis causæ desit prætextus à pravitate tamen non desistit.

De Vulpe sine cauda. 8.

Vulpes ut è laqueo evaderet. abscissa cæuda, cum è pudore vitam sibi mortem putaret; excogitavit itaque alias dolo inducere Vulpes, ut suis communis commodi specie sibi singula caudam abscinderent, & sic suum dedecus levaret. Itaque ad unam vulpibus congregatis suadet, ut caudam sibi abscindant, disserens caudam non modo dedecori vulpibus esse, sed omnij gravi atque ineptæ. E vulpibus una ei faceret respondit: heus soror, si res ista tibi soli conducit, eam etidem aliis consulere haud est æquum.

Ad fabulationem.

Hæc fabula ad eos spectat, qui sub cæcitate specie suum commodum propugnant.

De Piscatore, et Smaride Pisciculo. 9.

Piscator quod mari rete tetendit, eo Smarida coepit pisciculum. Qui parva adhuc ætate Piscatorem orabat, ut dum grandis esset, atque majorem questum ex eo assequi posset, eum vita donaret. In quo Piscator lepide respondit: ego

quidem mente carerem, si quod minimum mihi est lucrum, id dimitterem amplioris spe quæstus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod certa pro incertis, quamvis in eis magna insit spes, stultum est dimittere.

De Vulpe et Rubo. 10.

Vulpes cum sepem quandam ascenderet, ut periculum vitaret, quod sibi imminere videbat, Rubum manibus comprehendit, atque volam sentibus perforavit: & cum graviter saucia foret, gemens inquit ad Rubum: ut me juvares, cum ad te confugerim, tu deterius me perdidisti. Cui Rubus: errasti, Vulpes, quæ parvi dolo me capere putasti, quo cætera capere consuevisti.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod stultum est implorare auxilium ab illis, quibus a natura datum est obesse potius, quam aliis prodesse.

De Vulpe, et Crocodilo. 11.

Vulpes, & Crocodilus de nobilitate contendebant. Cum Crocodilus multa pro se adduceret, ac supra modum se jactaret de splendore progenitorum suorum. Vulpes ei subridens ait:

heus amice, etsi hoc tu quidem non dixeris, ex tuo corio clarè apparet, quòd multis ab annis tuorum splendore fuisti denudatus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homines mendaces res ipsa potissimùm refellit.

De Vulpe, et Venatoribus. 12.

Vulpes Venatores effugiens, ac per devia currendo jam defessa, hominem casu reperit lignarium, quem rogat, ut se quoquo loco abscondat. Ille tectorium suum ostendit. Vulpes illud ingrediens, in angulo quodam se abscondit. Adsunt Venatores, lignarium, si Vulpem viderit, rogant: lignarius verbis quidem se vidisse negat: manu verò, ubi Vulpes latebat, locum ostendit: verùm enim Venatores re haud percepta, statim abeunt. Vulpes ut illos abiisse prospicit, tectorio egrediens, tacitè recedit: lignarius Vulpem criminatur, quòd, cum salvam fecerit, nihil sibi gratiarum agat. Tunc Vulpes se convertens illi, facetè ait: heus amice, si manum, opera, gestus, ac mores verbis similes habuisses, meritas tibi persolverem gratias. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd homo nequam

etsi bona pollicetur, mala tamen, & improba præstat.

De Gallis, et Perdice. 13.



Gallos complures cum quis domi haberet, quam emerat Perdixem, illis compascere permisit. Sed cum Galli illam infestarent, rostrisque percuterent: Perdix ea injuria vehementer petdoluit, putans quia advena, nec eo genere esset, eas sibi inferri injurias. Gallos deinde cum invicem certantes conspiceret, Perdix amota animi perturbatione ait: de cætero equidem habor, postquam inter eos odimina cerno. *Adfabulati*

Fabula significat, quod ho

pientia præditi moderato animo ferunt injurias ab aliis vel maxime sibi inflatas, qui nec sibi, nec suis parcere sciunt.

De Vulpe, et Larva. 14.

Vulpes citharædi domum ingressa, dum quæ domi parata sunt sagaciter explorat, Larvæ caput reperit arte industriosa compositum: quod manibus capiens ait: o quale sine cerebro caput!

Adfabulatio.

Fabula significat, non omnes corpore decori, eandem animo habent pulchritudinem.

De Homine, et Ligno Deo. 15.

Homo quidam Deum Ligneum domi habens, eum oravit, ut boni quippiam sibi tribueret: sed quanto magis orabat, eò res domi angustior erat: demùm ille concitus ira, Deum cruribus capit, & caput parieti percutit. Illi exciso igitur capite, multum auri exiit, quod homo colligens, ait: perversus nimium es, atque perfidus, qui dum in honore te habui, nihil quidem profuisti, percussus verò ac verberatus, boni plurimum contulisti.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homo nequam,

si quando prodest, id efficitur: coactum

De Canis ad Cœnam vocato. 16. 111

avixamur, hōm. Juv. exa. 101. audiat



Vix quidam cum cœnam operaram
parasset, amicum quemdam do-
mum vocavit: ejus quoque Canis Ca-
nem alterius ad cœnam invitavit. Is
domum ingressus, cum tantum dapium vi-
dit apparatus, lætus tecum ipse ait: ho-
diè porrò ita me explebō, quòd die
crastino comedere non indigebō. His-
que dictis motu caudæ applaudit. Co-
quus verò eum conspiciens, tacitus per
caudam capit, atque illum sæpiùs rē-
tans per fenestram projicit. Ille attoni-
tus humo assurgens, dum clamando
aufugit, cœteri canes sibi pecturam,

aque regitant, quàm epiparè cœnave-
rit. At ille languens ait: Ita potu, ac
dapibus me explevi, quòd, cum exive-
rím, viam non vidi.

Adfabulatio.

Fabula significat: quòd quibus rebus
quis doliturus est, rebus illis lætari non
debet.

De Aquila, et Homine. 17.

Aquilam homo quidam cum cepis-
set, pennis alarum sibi evulsis, in-
ter gallinas morari dimisit. Eam deinde
quidam mercatus pennis alas denuò mu-
nit. Tùm Aquila volans, Leporem capit,
fertque filium benefactori suo. Quam
rem conspiciens vulpes, Homini ait: No-
li hanc Aquilam, sicuti priùs, hospitio
habere, ne cen leporem te æquè vene-
tur. Tùm Homo Aquilæ item pennas
evulsit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd beneficien-
tes sunt quidem remunerandi, improbi
verò omni studio vitandi.

De Viro Agricola. 18.

Homo quidam agriculator existens,
cum finem vitæ sibi adesse cog-
nosceret, cuperetque filios in agrorum
cultu fieri peritos, eos vocavit, atque
inquit: filii, ego è vita discedo: bona

mœa in vinea consita sunt omnia. Illi post patris obitum putantes in vinea thesaurum reperire, assumptis ligonibus, maris, ac bidentibus, vineam funditus effodiunt, nullumque thesaurum inveniunt. Verùm enim vinea cum probè effossa foret, longè plùs solito fructus produxit, atque illos divites fecit. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd labor assiduus thesaurum parit.

De Carbonario, et Lotore. 19.



Carbonarius Lotorem quemdam rogavit, ut, quam pretio conducere domum, secum pariter cohabitaret. At Lotor rei aliàs expetens ait: Id conducibile haud mihi videtur. Nam quævis

carem, ea omnia carbonum fabillis ipse maculares. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd res natura dissimiles stare simul commodè non possunt. *De Vulpe esuriante. 20.*

Vulpes ingenti fame cognita, cum quodam in tectorio carnis frustum, ac panem reposita prospiceret, tectorium ipsum intravit, atque tantum comedit, quòd ad ingentem tumorem ventrem distendit: & cum ex nimia ventris tumefactione indè eggredi nequiret, tumens gemit. Ejus gemitum vulpes alia transiens illac cum audiret, illuc accedit, rogatque quidnam gerneret: deinde causam gemitus edocta, lepidè ait: Istic manendum est, usque eò dum tenuis efficiaris, quanta eras cum intrasti: nam eo pacto facilè eggredieris.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd nihil est tam durum, quod tempus non dissolvat.

De Piscatore quodam. 21.

Piscator quidam piscandi inexpertus, tibiis, ac reti assumptis, justà maris littus accedit. Atque saxo quodam superexistens, imprimis tuba canere cœpit, putans cantu se pisces facilè esse capturum. Verùm cantu cum nullum

consequeretur effectum, deponis tibi, retia in mare dimittit, ac pisces cepit per plures. Sed cum ex reti pisces extraheret, atque eos saltantes perspiceret, non insulse ait: improba animalia, dum ad tibiam cecini, saltare noluisti: nunc quia canere cesso saltus datis assiduos.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod omnia probe fiunt, quæ fiunt tempore suo.

De Piscatoribus quiburdam.

Piscatores piscatum profecti, et sicque piscando defessi, fame præterea, ac mœrore, quod nihil cœpissent, confecti, cum abire decernunt, ecce piscis quidam alium fugiens se insequentem, in naviculam saltat. Illum Piscatores supra modum læti comprehendunt, ac in urbem reversi grandi pretio vendunt.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod frequentius fortuna id exhibet, quod ars efficere non potest.

De Viro Inope, et Infirmo. 23.

Homo quidam pauper cum ægrota-
ret, Diis vovit, quod, si eo morbo liberaretur, boves centum immolaret. Quod Dii experiri volentes, sanitatem illi facile reddunt. Liber igitur à

morbo, cum boves, quia pauper, non haberet, oasa bouum centum colligit, ea-que super altare deponens: lepidè in-quiens: ecce, quod vovi, votum vobis nunc persolvo. At Dii illum ulcisci vo-lentes in somnis sibi assistunt, atque in-quiunt: ad maris littus pergite, ibi enim in loco semoto auri talenta centum repe-ries. Ille expergefactus, somni memor, dum pergit ad littus, incidit in latrones. Captus itaque, eos rogabat, ut se mis-sum facerent, quoniam mille talenta au-ri persolveret eis.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod homo mendax Deos & homines pariter contemnit.

De Vulpe, et Pardo. 24.

Vulpes cum Pardo de pulchritudine contendebat. Cum varias corporis notas Pardus sibi duceret decori, Vul-pes ei emittere ait: ego quidem longè for-mosior sum iudicanda, quæ non corpus, sed animum variis notis habeo notatum.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod doctor me-ns est potior omni corporis ornatu.

De Piscatoribus quibusdam. 25.

Piscatores quidam è mari rete traherent. Quod cum græve esset senti-

rent, lætitia gestiunt putantes multos
 pisces habere irretitos, sed, ut rete in
 terram traxerunt, pisces quidem pau-
 cos, saxum verò ingens reti inesse cum
 perspiciunt, longè tristantur. Quidam
 ex illis natu jam grandis, non inurbanè
 sociis inquit: animis estote quietis, quip-
 pè lætitiæ soror est mœstitia: oportet
 enim casus prospicere futuros, illosque,
 ut levius quis ferat, persuadere sibi es-
 se eventuros.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, qui reminis-
 citur sortis humanæ, in adversis mini-
 mè frangitur.

De Ranis Regem petentibus. 26.



Ranæ mœrentes quòd in rege so-
 rent, Jovi supplicata oratores
 mittunt, ut regem sibi dederat. Ipsi

earum simplicitatem cognoscens. lignum in stagni medium demisit. Quòd cum in stagnum cecidit, ejus sonus suprà modum terruit Ranas. Quæ cum lignum esse noverunt, rursum Jovi supplicatum mittunt, ut regem vivum, haud mortuum sibi dederat. Jupiter stultis earum precibus mōtus, hydram illis dedit in regem. Is in diem cum Ranas devoraret, tertio Jovem Ranae precantur, ut regem sævum, atque immanem ab eis amoveret. Tunc inquit Jupiter: quem tot precibus regem exoratis, eum vobis perpetuum habetote. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd sæpè ea precamur, quæ impetrasse nos postea pœnitet.

De Cata in fœminam mutata. 27.

CAtæ cujusdam speciosæ quidam adolescens amore captus, Venerem oravit ut eam in hominem mutaret. Venus illius miserta in formam hominis mutavit eam. Quæ cum longè speciosa esset, amater domum subito adduxit. Sed cum in cubiculo simul sederent: Venus experiri cupiens, si, mutata facie, mutasset & mores, in medium constituit murem: quem cum illa prospexit, oblita formæ, & amoris sui, murem,

ut caperet, persecuta est. Quæ super re
Venus indignata, denuò eam in prior-
rem Catæ formam mutavit. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd homo nequam,
licèt personam mutet, mores tamen re-
tinet eosdèm.

De Senæ Mortem vocante. 28.



Senex quidam lignorum fascem su-
per humeros ex nemore portans,
cum longa via defessus esset, fasce hu-
mi deposito Mortem vocavit. Ecce
Mors advenit, causamque, quamobrem
se vocaverit, interrogavit. Tunc senex:
ut hunc lignorum fascem super hume-
ros mihi imponeres, ait.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, quisquis vi-

ta cupidior est, licet mille subiciatur
periculis, Mortem tamen semper de-
vitat.

De Muliere, et Medico. 29.



Mulier anus, cum ophthalmiam pa-
teretur. Medicum ad se curan-
dum accersit, certum pretium illi dare
promittens, si eo morbo curaretur: si ve-
rò non liberaretur, nihil ei debere pac-
ta est. Medicus verò quoties illam ibat
curatum, toties quidpiam è domo clam
exportabat. Mulier igitur, ophthalmia
curata, cum nihil suarum rerum domi
esse prospiceret, Medico mercedem
pactam petenti solvere denegat. Qua-
mobrem vocata in iudicium, pater
qui sem non denegat, solvere pactam op-

thalmia esse, id verò pernegat, inquiens: cum cæca eram, domum multa supellectile refertam videbam: nunc cum video (ut Medicus ait) nihil rerum domi esse prospicio. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd homines avaritiæ dediti, sibimet sæpius contradicunt.

De Agricola, et Canibus. 30.

Agricola quidam magnitudine hyemis in suburbanis se locavit; cum alimonia sibi deficeret, capris, & ovibus primùm vesci cœpit: cum verò in diem magis sæviret hyems, bobus quoque nec pepercit. Quod facinus, cum animadvertunt Canes, invicem verba faciunt: quid hic stamus, inquiunt, cur mortem nobis incumbentem non fugimus? Putamus ne eum nos parcere vitæ, qui alimoniz gratia boves jugulavit? *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd eos fugere debemus, qui in charissimos crudeliter se gerunt.

De Agricola, et Filiis. 31.

Agricola quidam complures habuit Filios continua seditione discordes, ac ejus admonitionis perpetuò negligentes. Cum fortè unâ domi omnes sederent, jussit pater virgarum fascem coràm deportari, atque na:os cœpit hor-

tari, ut integrum fascem dirumperet. Cum igitur fascem cum totis viribus frangere non possent, gentem præcepit, ut soluto fascē singulatio frangerent virgas. Cum quisque facile hoc perficeret, tunc facto silentio, pater ait eis: Si quando animis idem sentietis, nati mihi charissimi, nec ab inimicis superari poteris. Sed si inter vos seditiones gerabitis, qui volet, id facile vos perdet.

Ad fabulatio.

Fabula significat, quod fortior est unio, quam seditio, quæ est imbecillis.

De Muliere, et Gallina. 32.



Vidua quædam Mulier Gallinam habuit, quæ die quolibet pariebat

ovum. Putavit Mulier, more ingenii humani, quod sitis habendi semper sollicitat, Gallinam Hlam diebis parituram, si plus speltæ traderet ei solito. At Gallina pluri alimonia pinguior facta, ad unum desit parere ovum. Sic Mulier ex quo majus lucrum quæritabat, id cæca augendi cupiditate amisit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod plurima cupiditate rerum, præsens quandoque perditur quæstus.

De Homine à Cane morso. 33.

Homo quidam cum eum Canis mordisset, summo cum studio scistabatur, à quo sanari posset. Quidam sibi obviam factus, atque de medico rogatus ait: Si vis, amice, fieri sanus, non est tibi opus medico. Nam si canis, qui te momordit, à vulnere lingua sanguinem terget; ista cura nihil potius reperiri potest. Alter arridens renustissimè inquit: si hujusmodi tuor remedio, in diem magis ac magis à canibus mordebor.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod ab hominibus nequam incommoda pro commodis, & mala pro beneficiis retribui solent.

De duobus Amicis, et Urso. 34.

AMici duo dum rus viarent, Ursa eis, obviam occurrit. Qua prospecta, alter eorum territus, ut se salvaret, continuo arborem ascendit. Alter cum Ursæ viribus posse obsistere dubitaret, uti mortuus humi jacuit resupinus, retinens flatum, atque anhelitum. Cum nec ore, aut naso respiraret, Ursa eum examinatum existimans, abiit. (Dicunt enim à cadaver Ursas omnino abstinere.) Alter deinde ex arbore descendens, quid in aurem sibi dixerit Ursa, socium rogavit: ille urbano sermone respondit: admonitus sum ab Ursæ, ut cum hujusmodi amicis non proficiscar amplius.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod eorum amicitia colenda non est, qui, cum est opus, amicis subsidia denegant.

De Adolescentibus duobus, et Coquo. 35.

Adolescentuli duo æquis sumptibus carnes coemerunt, & curatum Coquo tradiderunt. Obiter Coquus dum aliis vacat negotiis, alter juvenum carnes eas clanculum accepit, ac socio tradidit. Coquo de inde carnes quaritanti, qui acceperat, se haud habere jurat: qui verò habebat, se non accepisse ju-

rabat. Coquus percepto juvenum dolo, ait: etsi fallor equidem à vobis, per quem verò jurastis, res ista non latēbit Deum.

Adfabulatio.

Fabula significat, nullum scelus posse latere Deum.

De duobus Inimicis. 36.

DUO quidam gladiatorio animo inter se inimicitias habentes, unā navigabant. Et cū alter eodem in loco stare cum altero non pateretur, unus in puppi, alter in prora consedit. Orta autem tempestate cū navis periclitaretur: qui in prora sedebat, rogat navis gubernatorem, quæ pars navis submergi prius deberet. Et cū gubernator puppim dixisset; ait ille: mors mihi modò molesta minimè est, si inimicum meum prius mori perspicio.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd inimicus, ut inimicum perdat, se ipsum perdere sæpius eligit.

De Calamo, et Oliva. 37.

QUAMNAM esset fortior, durior, & magis resistens: Canna, et Oliva invicem contendebant. Oliva Calamo humilitatem objiciebat, eo quòd ven-

sit, facile cederet. Huic dicto unum Arundo haud reddidit verbum. Paulo post turbine vehementi aspirans ventus, radicibus evulsit Olivam, totis viribus sibi obsistentem. At Canna flatibus se inclinans, salutem facile est assecuta.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod potentibus sine controversia mos est in tempore gerendus.

De Vitula, et Bove. 38.

Vitula cum Bovem arantem perspicere, illud præ se, quæ nihil agebat, contempsit. Sed cum immolationis affuit dies. Bos quidem missus; Vitula verò, ut immolaretur, retenta est. Quam rem Bos cum conspiciatur subridens ait: heus Vitula, ideò non laborabas, ut immolareris?

Adfabulatio.

Fabula significat, quod otiosus & nihil agentibus pericula quoque imminent.

De Pueri, et Fortuna. 39.

CUM Puer quidam juxta puteum dormiret, Fortuna illuc accedens illum excitavit, inquiens: surge, & hinc pcyus abi: quippe in puteum, si caderes, non tuam, inscitiam, sed me Fortunam omnes accusarent.

Adfabulatio. Fabula significat, quòd frequenter pericula culpa nostra incurrimus, deinde abs re Fortunam accusamus.

De Muribus, et Cato. 40.



Domo quapiam quòd perplures forent Mures, Catus præsentiens, illuc accessit: atque nunc onum nunc alium capiens, complures interimendo comedit. Verùm Mures cum se in diem consumi perceperant, ad unum coacti, inquirunt secum: de ceterò inferiùs non est descendendum, si volumus, perditum iri omnes; sed hic superius mansendum, quò Catus ascendere non potest. At Catus consilio murium perrepto, simulans se mortuum esse, posterioribus

pedibus se ad palum suspendit qui fixus parieti erat. Et miribus quispiam deorsum acutè prospiciens, ut Catum esse cognovit, haud infacetè ait: heus amice, & si te follem esse certo scirem, deorsum minime descenderem.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd vir prudens, semel si fallitur, fictis & simulatis hominibus non ampliùs fudit.

De Simia, et Vulpe. 41.

A Pud Brutorum animalium concilium Simia ita appositè saltavit, quòd omnium ferè consensu rex statim fuit creatus. At Vulpes invidens ei, ubi viderat carnes laqueo in fovea sitas, illuc Simiam ut duxit, inquit ad eam: hic thesaurus absconditus est, qui ex lege spectat ad reges. Quare cum tuus ex lege sit tute ipse capias illum. Simia Vulpis suasu, illuc temerè accedens, ut se captam laqueo sensit, Vulpem acriter accusat, quæ dolosè deciperat: et Vulpes haud illepidè ait: heu stulta, quæ, cum fortuna te extulisset, dominari cæteris jam te putabas dignam?

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui temerè

quidpiam aggreditur, temerè in adversa incidit, ac vulgò ridiculus fit.

De Cervo, et Leone. 42.

Cervus vehementi siti cum vexaretur, ad fontem proficiscitur: dumque potat, suam in aqua prospiciens umbram, valde lætatus est magnitudine cornuum, ac ramositate: deinde pedes & ctura prospiciens, nimium tristatus est. Hæc dum animo vertit, ecce Leo apparet, ac Cervum persequitur. At Cervus fugam arripiens, Leonem per campos longè anteibat. (Dicit enim Cervorum vires consistere in pedibus, ac Leonis in animo stare robur.) Quousque igitur Leo per campos secutus Cervum eum assequi non potuit. Casu verò contigit Cervum nemus intrare, ubi cornibus ad ramos implicitis, cum fugere non posset, à Leone captus, cum se moriturum videret: heu me miserum! inquit, qui cornibus gavisus, ipsis cornibus pereo.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod, quæ putamus nobis profutura, ea nobis sæpius obsunt.

M



Agricola laqueos in agro tetendit, ut Grues, & Anseres veniretur, qui sata continuè depascebant: at simul cum illis venatus est Pelargum: qui pedentim rogat Agricolam, ut eum solvat, missumque faciat, cum non sit grus, nec specie anser, sed Pelargus avium piissimus, qui parentibus semper deseruit, nec illos in senecta deserit unquam. Agricola subridens ei ait: quæ dicis, haud me fugiunt, nam qui sis, probè teneo: sed his simul captus cum sis, his quoque simul est moriendum.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, qui cum improbis quopiam deprehenditur crimine, pari poena plectitur cum illis.

De Agno, et Lupo. 44.

Agnus in domo benè clausa existens, cùm Lupum ad se venientem perspicit illum conviciis, & maledictis persequitur. At Lupus inquit: non tu, sed locus iracescibilis mihi convicia dicit. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd locus & tempus faciunt timidos persæpè audaces.

De Jove, et Corvo. 45.

Jupiter volatilibus regem creare volens, diem concilii avibus indicxit, ut qui speciosior esset, rex sibi constitueretur. Quam rem præsentiens Corvus, ac suæ deformitatis conscius, pennas aliorum hinc inde collectis, se decoravit, ac speciosissimum omnium se reddidit. Adeptus dies præfinitus, veniunt ad concilium aves: Jupiter Corvum ob pulchritudinem cùm Regem avibus creare vellet: id aves indignè ferentes, quæque suas à Corvo extrahunt pennas. At Corvus alienis pennis cùm esset exutus, Corvus, ut erat, demùm remansit. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd qui rebus pendet alienis, illis amissis quisnam ipse sit cuique liquidò patet.

De Tubicine quodam. 46.

Tubicen quidam tubæ sonitu pugnam ciebat exercitum. Ab hostibus deinde per insidias captus, miseranda voce clamabat: ne abs re, ac frustra occidere me velitis: ego quidem non pugno, nec præter tubam quidpiam aliud possideo. Qui eum vinctum ducebant, hujusmodi verba contra reddiderunt: hanc ob rem morte dignior es judicandus, quòd cum hostibus manum conferre devitans, alios sonitu ad pugnam hortaris.

Adfabulatio.

Fabula significat quòd graviore poena sunt judicandi, qui cum ipsi injuriam non agant, alios ad injuriam agendam impellunt.



Faber quidam catulum habebat, qui dum ipse ferrum cuderet, continuè dormiebat. Cum verò manducabat, Canis statim surgebat, & quæ spb mensa erant dejecta, ceu ossa, & alia hujusmodi, sine mora corrodebat. Quam rem animadvertens Faber, ait ad Canem: Heu miser! quid faciam, nescio, qui dum ferrum cudo, continuè dormis, & segnitia teneris: rursus cū dentes moveo, statim surgis, & cauda mihi applaudis. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd socordes, & somnolenti, qui ex aliorum vivunt laboribus, gravi censura sunt coercendi.

De Mula quadam. 48.

[Ula quædam nimia hordeæ pinguis effecta, nimia pinguedine vivebat, secum inquiens: Pater meus quus fuit, qui cursu celerrimus erat, ego ei per omnia sum similis: parum contigit, quod oportuit Mulam atam potuit currere: sed cum depressavit. Heu me miseram! inquit, equi filiam me esse putabam: at c memini asinum mihi patrem esse.

Adfabulatio.

fabula significat, quod stulti in prosperis seipson dediscunt, sed in adversis persæpe recognoscunt errores.

De Thyngo, et Delphino. 49.

Thynnus, cum eum Delphinus persequeretur, magno elatus impetu, ardore, à vehementi fluctu in insulefertur: eundemque in scopulum ita eodem Delphinus, dum se persequere Thyngum, ipse quoque deorsum, Thyngus conversus cum Delphino expirantem animam perspicit, et ipse ait: mors mihi molesta admodum non est, ex quo mortis auctoriori simul mecum perspicio.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd quivis adversa leviùs fert, cum adversitatum auctores eadem adversitate opprimi perspicit.

De Medico, et Ægroto. 50.



Medicus quidam, cum curaret ægrotum, eumque mori contigisset, efferentibus funus agebat: vir iste, si se vino abstinuisset, & clysteriis usùs fuisset, eum mori non contigisset. Ex his, qui aderant, quispiam Medico haud infacetè ait: heus Medice ista consilia cum prodesse quibant, dicenda fuerunt, non nunc, cum nihil valeant prodesse. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd, ubi haud

M 4

prodest consilium, id eo tempore dare est sanè amicum deludere.

De Aucupe. §1.

AUceps, aucupatum calamis, visco-
que tetendit, & cum turdum ca-
nere arboris desuper ramum aspexit, ut
eum caperet, calamos erexit. At inter
ambulandum pede altero viperam cal-
cavit, morsusque ab ea, cum jamjam
ob venenum se deficere persensit: heu
me miserum! ingemuit, qui dum alium
capere festino, alter ad mortem me est
aucupatus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd quæ contra
alios facere nitimur, ea pericèpe ab alio
ipsi patimur.

De Castore. §2.

CASTOR est animal quadrupes, qui
in paludibus se nutrit: ejus testes
variis medelis utiles esse dicuntur. Ita-
que cum quispiam eum sequitur, suæ
persecutionis causam non ignorans, ac
pedum velocitati fidens, quantum po-
test, fugit, usquequò ad locum, ne vi-
deatur, salvus deveniat, atque ibi tes-
tes excidens, in venatores, cum sibi ap-
propinquant, projicit. Et isto pacto à ve-
natoribus se eripit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd sapiens, ut à periculis se eripiat, nihil intentatum deserit.

De Puerò Oves pascente. §3.

Puer quidam cum Oves eminentiori in loco depasceret, sæpiùs clamabat: heus o, à Lupis mihi succurrite. Qui circum aderant cultores agrorum, cultum otamittentes, ac illi occurrentes, atque nihil esse comperientes, ad opera sua redeunt. Cum pluriès puer id joci causa fecisset, ecce cum lupus pro certo adesset; Puer, ut sibi succurratur, seriò clamat. Agricolaè id verum non esse putantes, cum minimè occurrerent, Lupus Oves facile perdidit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui cognoscitur mentiri, ei veritas postea non creditur.



Corvus cum carniū frustum: rapu-
 - set, arborem quandam supersedit.
 Ipes eum suspiciens, atque carnes i-
 cupiens, illum arte aggreditur. Stans
 sub arbore, Corvum laudare oc-
 cit, ajens: ò quam magnā avis est
 , quam speciosa, quam venatrix,
 in formosa! Hanc decuit esse avium
 em. Nam omnia regia super alias si-
 unt aves, modò vocem haberet. His
 libus Corvus inflatus, & dici solutus,
 t valens pati ulterius, dum mag-
 oce crocitat; carnes humi decidunt.
 cum Vulpes rapuisset, conversa
 it ad Corvum: heus Corve, omnia
 a tenes, modò mente haud careres.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui adu'atoribus nimium credunt, hi, quæ non putant, in adversa sapiens incidunt.

De Cane, et Lupo. 55.



CANIS cum ante aulam dormiret, Lupus superveniens, eum statim cepit, & cum ipsum occidere vellet, canis, ne eum occideret, rogavit, inquit: here mi Lupo, nunc me occidere nollis: nam, ut vides, tenuis sum, gracilis, & macilentus. Sed herus meus nuptias in proximo factururus est, ubi si parum me expectas, ego opiparè manducans, atque pinguior factus, ero tibi utilior. Lupus his verbis fidem ha-

bens, Canem dimisit. Paucos post dies Lupus accedens, eum Canem dormientem domi reperit. Stans ante aulam Canem rogat, ut sibi promissa præstet. Ei Canis haud rusticè inquit: heus Luppe, si ante aulam de cæterò me repereris, haud amplius nuptias expectes.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd sapiens, cum periculum vitat, ab illo postea continuè cavet.

De Corvo egrotante. 56.

COrvus cum ægrotaret matrem rogavit, ut sua pro sanitate Deos præcaretur, inquires: mater, noli precare: sed Deos potiùs precare, ut sanitatem mihi restituant. Et mater sciè respondit: quem Deorum tibi fore propicium putas; cum nullus sit, è cujus arce sacra non rapueris? *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd qui in prosperitate quemvis offendit, in adversis amicum sibi reperit neminem.

De Cane Carnes portante. 57.

CAnis ore ferens carnes, ac flumen transiens, cum sub aqua umbram prospexit, putavit alium esse canem, qui plus carniùm ferebat. Itaque quas ipse erebat, eas carnes sub aquas ire dimisit, & ut umbram caperet, se movi:

sed carnes, & umbram, quæ sanè nihil erant, simul perdidit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd cupiditate plus semper habendi, quæ tenemus, ea sæpenumero perdimus.

De Leone, et Rana. 58.

LEO cùm Ranam magniloquacem audiret, putans aliquod magnum animal esse, se retro vertit: parumque stans, Ranam è stagno exeuntem videt. Quam indignabundus statim pedibus calcavit: dicens, nullum amplius, ut te percipiat, animal clamore movebis.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd apud verbosus præter linguam nihil reperitur.

De Leone sene. 59.

LEO, cùm senuisset, nec victum sibi quærere posset, viam machinatus est, qua alimenta haud sibi desint. Ingressus igitur speluncam graviter ægrotare jacens simulabat. Animalia illum verè ægrotare putantia, visitandi gratia ad eum accedebant: quæ Leo capiens singulatim, manducabat. Cùm multa animalia jam occidisset, Vulpes Leonis cognita arte, aditum speluncæ accedens, Leonem, quo valeat pacto,

exterius stans rogat. Et Leo blandè respondens, ait: vulpes filia, cur non introgredèris ad me? Et Vulpes non illepide ait: quoniam, here mi, animalium ingredientium perplura equidem vestigia cerno, sed egredientium vestigia nulla.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homo prudens, quia pericula imminèntia providet, illa facitè devitat.

De Leone, et Tauro. 66.

LEO ingentem Taurum per insidias sequens, cùm propè accessit eum vocavit ad cœnam, inquiens: amice, ovem occide: hodiè merum, si placet, cœnabis. Taurus Leoni morem gerens, ut discubuerunt, cùm multos lebetes, necnon magnos, & plures obeliscos paratos conspiceret, & ovem ibi nullam adesse, è vestigiò abiit. Quem Leo abeuntem perspicìens, cur abiret, rogavit. Et Taurus haud inurbanè respondit: non de nihilo equidem abeo, cùm instrumenta non ad ovem, sed ad Taurum coquendum videam esse parata.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homines pru-

dentes minime latent improborum artes.

De Leone, Asino, et Vulpe. 61.

LEO, Asinus, & Vulpes confata inter se societate venatum exeunt. Cumque multam prædā cœpissent, Leo Asino mandat, ut prædā dividat. Asinus cum eam in tres partes æquales esset paritus, optionem capiendi sociis dedit. Quam partitionem Leo indignè ferens, ac dentibus frændens, à divisione deposuit eam, mandavitque Vulpi, ut prædā ipsa partiretur. At Vulpes illas tres partes in unum colligens, ac prædæ nihil sibi seorsum relinquens, Leoni omnis tradidit. Tunc Leo Vulpi ait: quis te partiri edocuit? Inquit ex tempore Vulpes: Asini periculum id me facere instruxit.

Adfakulatic.

Fabula significat, quòd aliorum pericula homines faciunt cautiore.

De Leone cujusdam rustici filia

amante. 62.

LEO cujusdam rustici filiam amabat. Illam cum habere cuperet, patrem virginis rogavit, ut sibi nubere ipsam assentiret. Et rusticus ait, nullo pacto se assensurum, quòd filia bestię nubat. Cum illum Leo terrevè aspiceret, ac den-

tibus frenderet, rusticus mutato cōsilio ait, se cupere ei filiam nubere, modò dentes, & ungulas prius cedat, revelatque, quoniam virgo illis rebus longè terretur. Léo id postquàm præ nimio amore fecit, rusticum adiens, filiam sibi dari postulat. At rusticus Leonem cum ungulis, & dentibus perspicit inermem, arrepto fuste illum frequens pulsando persequitur. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd qui inimicis se committit, de facili perit.

De Leæna, et Vulpe. 63.



Læna cum à Vulpe sæpius exprobraretur, quòd quolibet partu unum dumtaxat pareret catulum, ait: unum sanè, at verò leonem.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd pulchritudo haud in copia rerum, sed in virtute consistit.

De Lupo, et Grue. 64.

Lupus in gutture osse retento cùm longè cruciaretur, Grui pretium obtulit, quòd è gutture extraheret. Grus, relictum os è gutture extraxit, pretium sibi promissum exposulat. Ei Lupus rubridens, simulque dentes acuens, ait: satis pretii tibi esse debet, quòd ex Lupi ore caput sine læsione eduxeris.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod apud improbos gratitudo nan parva habetur, si pro obsequio quis detrimentum non recipit.

De Lupo, et Agno. 65.

Lupus cùm Agnum invenisset errantem, enim non cœpit fortissima manu, sed causam quæsit, quo jure, vel injuria eum comederet. Igitur Agno verba hujusmodi fecit: tu mihi abundè jamdiù injurias intulisti. Agnus gemendo ait: quomodò id fieri potuit, cùm nuperrimè venerim ad lucem? Lupus denuò ait: agrum mihi pascendo devastasti. Agnus inquit ei: cùm dentibus

etiam caream, id facere nequivi. Lupus
 rursum ait: ex meo quoque fonte bibi-
 ti. Ei inquit Agnus: quo pacto id fieri
 potuit, cum aquam ex ætate nondum
 biberim, sed lac matris cibus, & potus
 adhuc mihi sit? Lupus demum ira con-
 citus ait: licet tua solvere nequeam ar-
 gumenta: coenare tan- re inter-
 do. Agnumque cepi um man-
 ducavit. *Ad fabula.*

Fabula significat, quod apud impro-
 bos ratio, & veritas locum haud habent.
De duobus Gallis inter se certantibus. 66.



DUO Galli inter se ruri certabant.
 Gallinarum prior dux erat. Cum
 ab altero superatus esset, præ verecun-

dia se abscondit. Alter verò victoria elatus, domus tectum statim supervolans, vehementi alarum plausu, cantuque significat, se rivalem suum pugnando superasse, & de adversario ferre trophæum. Dum hæc, & hujusmodi jactabundus voce crocitat, ecce Aquila cibi indiga ex alto devolans, Gallum unguibus capit, ac pullis suis in alimoniam contulit. Quam rem, qui victus fuerat, Gallus prospiciens, ceu ex hoste triumphans, in publicum venit, ac solus Gallinis liberè potitur.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui prosperis nimium fidit, in adversa sæpius præceps incidit.

De Vate quodam. 67.

FOro urbis medio quidam vates cuius sortem aperiebat futuram. Quamobrem magna hominum frequentia stipatus, dum uni, & alteris suam aperit sortem, ei nuntiatur res suas furtim domo esse ablatas. Quo audito, domum currículò dum abit, quidam ei obviam factus, ridiculè ait: cur alios, quid esset futurum monebas, qui tuæ sortis nescius fuisti?

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homines nequam corrigunt alios, & sua crimina scire negligunt.

De Formica, et Columba. 68.

Formica sitiens in fontem descendit: ubi dum bibere vult, in aquam cecidit. Columba, quædam arborem fomi imminentem supersedens, cum formicam aquis obrui conspiceret, ramulum ex arbore rostro continuo frangit, ac sine mora deiecit in fontem: ad quem Formica applicans, ex aquis in tutum se recipit. Obiter aucups quidam advenit, & ut Columbam venetur, calamos erigit. Formica id percipiens, pedem alterum momordit aucupi. Eo dolore aucups concitus, calamos demittit. Quorum strepitu Columba territa, ex arbore aufugiens, vitæ periculum evasit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, cum bruta

in beneficos grata sint, eò magis esse debent, qui participes sunt rationis.

De Vitulo, et Cerva. 69.

Vitulus Cervæ aliquandò ait: cùm magnitudine sis major canibus, & pedum celeritate cursu velocior, & ad pugnam longè cornibus munitior, cujus rei gratia, mater, tantoperè canes reformidas? Ei Cerva inquit subridens: quoniam, fili, licèt quæ dicis, omnia possideam, canum latrantum ferro non possum, sed præ timore fugam statim arripio.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, qui natura timidi sunt, apud eos, ut audeant, nulla valet hortatio.

De Ape, et Jove. 70.

APes, quæ ceræ mater existit, quondam accedens, ut Diis sacra faceret, Jovi donum obtulit mellis. Qua oblatione Jupiter lætus, jussit illi concedi, quicquid ipsa precaretur. Apes

igitur, rogans, ait: illustrissime Deus Deorum, ancillæ tuæ concedere vellis, ut, quicumque ad alveare pro rapiendo melle accesserit, is simulac pupugero eum, continuò moriatur. Quæ rogatione Jupiter diù ambignus, quoniam genus mortalium longè amabat, demùm Api ait: satis sit tibi, quod quicumque alveare pro capiendo melle accesserit, si eum pupugeris, & in punctura stimulum dimisseris, continuò ipsa moriaris, tibi que vitæ sit ipse stimulus.

Ad fabulatio.

Fabula significat, quòd inimicis quandoquæ mala precamur, quæ in nos sæpiùs vertuntur.

De Musca. 71.

MUSCA, quæ in ollam carniūm deciderat, cùm se in brodio suffocari sensit, secum ipsa ait: ecce tantum bibi; tantum comedi, tantum me lavi, quòd jure satara mori possim.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd prudentis est
d potenti animo ferre, quod vitari mi-
nimè potest.

*De Adolescente quodam, et Hirun-
dine. 72.*

Adolescens luxuriosus cùm bona pa-
tris consumpisset: solaque ves-
tis ei remansisset, visa ante tempus hi-
undine, æstatem jam adesse existi-
mans, ipsam quoque vendidit vestem.
sed hyeme denuò orta, cùm immenso
ruciaretur frigore, visa rursùm Hirun-
dine, quæ & ipsa frigore obibat, ait:
pessima avis, quæ me, & te pariter
perdidisti.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, quæ suo tem-
pore non sunt, ea diù stare nequeunt.



Æger à Medico rogatus, quo pacto se habuisset, plusquàm esset opus se spondasse, respondit. Id bonum fuisse Medicus ait. Secundò rogatus ab eodem quomodò se haberet, inquit ægrotus, vehementi frigore fuisse comprehensum. Id ad salutem fore Medicus quoque ait: tertio ab eodem rogatus, quo pacto se habuisset, inquit ægrotus cum difficultate digerere potuisses. Rursùm Medicus ait, id ad salutem optimum fuisse. Deinde ex domesticis cùm quidam ægrotum interrogaret, quomodò valeret, illi æger ait: signa ad salutem (ut Medicus ait) perplura & optima sunt: illis tamen dispereo signis.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, qui ad voluptatem loquuntur, illis aures præstare quis non debet.

De Lignatore quodam. 74.



Lignator quidam dum juxtà flumen, Deo Mercurio dicatum, ligna cæderet, securis casu decidit in flumen. Multo igitur mœrore comprehensus, juxtà fluminis ripam gemens considerabat. Mercurius misericordia motus lignario apparuit, suique fletus causam rogavit: quam simul ac didicit, securim auream deferens, utrùm, quam perdidit, illa esset, rogavit. At eam pauper suam esse negavit. Secundò Mercurius alteram detulit argenteam. Quam

N

cum pauper ille suam quoque esse denegaret; postremò Mercurius ferream sustulit. Illam suam esse cùm pauper assentiret. Mercurius cognoscens illum esse hominem verum, justumque, omnes illi dono dedit. Accedens igitur, ad socios lignarius, quod sibi acciderat, aperit. Unus ex sociis id experiri volens, cum ad flumen accessisset, securim in aquam dejecit: deinde flens in ripa consedit. Cujus Mercurius fletus causam edoctus, securim auream afferens, si quam perdiderat, illa esset, rogavit. Quàm cùm suam esse assereret, Mercurius cognita ejus impudentia ac mendacio, nec auream, nec suam quoque tradidit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd quantò Deus propitior est probis, eò improbis existit infestior.

FABULÆ.
De Asino, et Jove. 75.

291.



A Sinus olitori cuidam serviens, cum parum comederet, & multum laboraret, Jovem exoravit, ut alium dominum sibi mutaret. Itaque Jupiter mandat, ut figulo veneat: apud quem Asinus cum laboraret in deportando lutum, lateres, tegulas, & hujusmodi, secundo Jovem precatur, ut alii deserviat domino. Jupiter iterum mandat, ut coriario venundetur. Cui Asinus, multo cum labore, & paucio cibo serviens: heu me miserum! cum gemitu ait, qui dominos omittens meliores, ad deterio-rem perveni, apud quem, ut video corium meum etiam post mortem crucia- bitur.

N. 2

Fabula significat, quod priores demones tunc servi desiderant, cum deteriores experiuntur.

De Leporibus, et Ranis. 76.

LEpores in unum simul conveniunt: ubi cum de miseria ipsorum innata dolerent, gementque, quod vita eis, quam ceteris animalibus, data esset misserior, quoniam Homines, Aquilæ & Canes ad mortem eos usque persequerentur; decernunt melius sibi fore semel mori, quam in vita tam misera diutius permanere. Hoc certo consilio, ut se in stagnum præcipitent, dum ocyus tendunt, Ranz, quæ super stagni ripa astabant, ut strepitum audiunt, in stagnum desiliunt, sequæquæ submergunt: quam rem, qui Lepus præibat, cum conspicatur reliquis ait: state, nam nobis sententia mutanda est. Quippè, ut liquido videtis, animalis, quam nos, magis timida reperiuntur.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod, cum miseris miseriores aspiciunt, suam æquius miseriam ferunt.



A Sinus, cū Equum alimenta, & otio diligenti cura abundare perspiceret, eum longè beatum esse commendabat, seque nimium infelicem dicebat, qui, cū multum laboraret, ad saturitatem de paleis haud haberet. Cū tempus belli advenit, Miles armatus Equum ascendit, ac cum eo medios decurrit in hostes. Equus mucrone percussus, cadit humi prostratus. Quē Asinus prospiciens, ingemuit, ejusque misertus, sui animi sententiam mutavit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd cum paupertate, quæ mater est quietis, quis convenire debet, potius quàm locupletioribus invidere.

De Asino, et Lupo. 78.

A Sinus quidam, pede altero sentem calcavit, claudusque factus, cum Lupum ad se venientem conspiceret, nec fugere posset, miserabili voce inquit: heus Lupo, demorior equidem è dolore: sed ex qua opus est, ut tibi, & corvis futurus sim cibus, obsecro (quantens tua benignitate) sentem è pede velis extrahere, ut munere tuo extremum sine dolore obeam diem. Dum sentem dentibus Lupus evellit, Asinus eum calce percussit. Lupus deinde, naso, fronte, ac dentibus perfractis, heu me miserum! exclamat, jure hoc patior, deplorando reiterat; qui, cum essem coquus, medicus esse volui.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd quam quisque callet, ea se exercent arte.

De Muliere, et Gallina. 79.

Mulier quædam Gallinam habebat, quæ aurea continuò ova pariebat. Putans igitur totam intus auream esse, illam occidit. Sed cum aliis Gallinis esse similem reperit, ubi divitem se fore putavit, quem primò quæstum habebat, eum, plus habendi cupiditate, amisit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd plùs habendi cupiditate id sæpè perdimus, quod habemus in manibus, lucrum.

De Rana, et Vulpe, 80.

Rana in palude existens, cæteris animalibus clamando cum profiteretur se medicam esse, pharmacorumque peritam, ei Vulpes venustissimè ait: qui alios curaveris, cum claudicantem curare te nescias?

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd alios docere quis non potest id, quod haud didicerit.

De Serpente, et Agricola. 81.

Serpens ante Agricolæ cujusdam domum latebras habens, cum ab Agricolæ filio esset percussus, tam acriter ipsum momordit, quòd morsu ex illo puer repentè obiit. Hac re cognita, magnus inter parentes gemitus oritur, Tum pater mœrore concitus, accepta securi, Serpentem, ut occideret, persequitur: Vibransque securim, ut Serpentem percuteret, extremum caudæ ejus cecidit. Deinde volens pacem cum Serpente conficere, acceptis farina, aqua, sale, & melle, ad reconciliandum inter

se amicitiam vocat Serpentem. Et Serpens sub petra latens, sibilando ait: frustra laboras, bone vir: nam inter nos amicitia fore non potest: quippè, dum me sine canda aspexero & tu tui filii sepulcrum, quieti animo esse nequibimus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd, dum injuriarum recens vel maxime extat memoria, odia tolli minimè queunt.

De Gallina, et Vulpe. 82.

Vulpes gallinarium tugurium ingressa, cum Gallinam nido ægrotantem aspexit, eam rogavit, quomodo valeret. Cui Gallina promptè respondit: meliusculè me haberem, si hinc abires, soror.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd inimicorum præsentia nimium est molesta.

De Viatore. 83.

Viator quidam cum multam viam viasset, votum Mercurio vovit, quòd, si quid reperiret, ejus rei medium illi offerret. Fortè igitur adinventit peram amygdalis, dactylisque referatam: & cum putaret id esse argentum, peram capiens, amygdalarum nucleos, & carnes dactylorum ipse comedit.

Deinde templum Mercurii ingressus, atque aram manibus tenens, verbis ridiculis inquit ad eum: votum, Mercuri, nunc persolvo tibi. Nam quas equidem res adinveni, earum tibi offero medium, ossa scilicet dactylorum, ac testas amygdalarum.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homines avaritia Deorum efficit contemptores.

De [obscured] et Homine. 84.

LEO, & [obscured] cum semel simul via viarent, ac inter viandum se quisque verbis commendaret, ecce lapideæ occurrunt columnæ, in qua erat incisum, quòd Homo suffocabat Leonem: quam sculpturam Homo Leoni ostendens, ait: hîc videre licet, quanto homines Leonibus, ac feris omnibus prestantiores sint, ac robustiores. Et Leo promptè respondens, inquit: si apud Leones essent, ceu apud homines, qui sculpere scirent, plures à Leonibus homines, quam ab hominibus Leones, suffocari sculptos videres.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd homines peritabundi fingunt se fecisse, quæ facere nunquam tentarunt.



Vulpes cum racemos uvarum plenos jam, ac maturescentes prospiceret, pida de illis manducare, omnem in machinata est, qua illos comprehendere posset. Sed cum omnem viam strâ tentasset, nec desiderio suo satisfacere quivisset, mœstitiam vertens gaudium ait: racemî illi adhuc nimis sunt acerbi.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd prudentis est ere se ea nolle, quæ consequi non cognoscit.

De Puero, et Scorpione. 86.

Ter quidam ruri venabatur locustas, & cum Scorpionem caper, vel Scorpio, simplicitate ejus cognita,

ait ei: heus puer, dege in pace, ac manum abstine, si non vis perire.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui ad utramque partem cogitat, is, quæ sequi, & quæ vitare debeat, probè tenet.

De Venatore, et Perdice. 87.



Venator quidam cum quàm cœperat, Perdicem occidere veller, Perdix gemens huiusmodi verba fecit ad eum: heus Perdicum aucēps, si me missam feceris, ac vita donaveris, alias perplures conducam tibi Perdices. Ei aucēps appositè respondit: nunc eò magis occidi dignam iudico, quòd amicos perdere polliceris. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd qui sibi cha-

nos perdere dolo quærit, is præceps in pericula incidit.

De Lepore, et Testudine. 88.

Testudo, cum ejus pedes Lepus derideret, subridens inquit ad eum: si periculum in cursu feceris, quàm te velocior sim, liquidò cognosces. Cui Lepus ait: te profectò, fugit quid mei valeant pedes; sed judicem eligamus, qui cursum, & terminum nobis definiat. Igitur eligunt Vulpem, brutorum omnium sagacissimam, quæ & locum, & cursus terminum constituit. Testudo omni segnitie, ac negligentia semoto, iter arripiens haud quievit, donèc ad terminum pervenit. Lepus verò pedibus fidens, ubi paululum quievit, somno excitatus, quantum pedes valuerunt, ad terminum cucurrit, ibique cum Testudinem quiescentem reperit, se cum rubore fatetur à Testudine superatum.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd studio & diligentia, non corporis viribus, res vel maximæ conficiuntur.

De Salice, et Securi. 89.

Securis cum Salicem cæderet, ex ea ipsa cuneos fecit, quibus Salicem

Facilius scinderet. Quam rem præsentens Salix, gemens, ejulansque ait: non tantum de securi queror, quæ hominum manibus me scindit, quantum de cuneis, qui fiunt ex corpore meo.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod in adversis non veri amici infestiores amicis, quam inimicis sæpius redduntur.

De Puero quodam fure. 90.

Puer quidam è ludo litterario librum socio clàm auferens, suæ matri tradidit illum. Quem mater cum libenter accepisset, nec filium castigasset: rursus puer ab alio vestem clàm abstulit, atque matri quoque detulit: quam cum mater etiam libenter accepisset, puer castigatione carens, cum plura in diem, ac majora crescentibus annis furaretur, demum publicè captus, ceu furti reus, per quæstores publicè damnatus est mortis. Sed cum ad locum justitiæ duceretur, eumque mater gemebunda sequeretur, impetrata venia, ut matri ad aurem unum loqui verbum liceret, ad eam conversus, atque os auri matris admovent, uti quippiam secreto dicturus, aurem dentibus illi abscidit. Mater verò præ dolore exclamans, mala filio impre-

catur. Tunc qui eum ducebant, cum suprâ modum criminarentur, non solùm furti, sed qui tam impius fuerit in matrem, ille absque rubore inquit ad eos: nemini vestrum sit mirum, quòd aurem matris dentibus abscidi: ipsa enim hujus meæ perditionis author, & causa est: quippè si me castigasset, cum ei librum detuli, quem à socio è scholis primùm clâm abstuli, omissis præ timore verberum furtis, ad hoc in præsentia genus turpissimæ mortis non pervenissem.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd qui in delinquendo ab initio non castigatur, facinorosior in diem efficitur.

De Pastore, et Mari. 91.

P Astor quidam juxtâ littus Maris pecudes pascens, cum Mare ipsum semel placidum aspiceret, navigandi studio captus, oves pro dactylis commutavit. Quibus navi impositis, cum alrum jam navigaret, & tempestate sine spe salutis fluctuaret, quæ in navi sunt, ea omnia projecit, atque in portum se recepit. Denuò cum oves pasceret, ac rursus Mare tranquillum videret, suo consocio ipsam Maris tranquillitatem commendanti, ridiculè ait:

mare iterum dactylos cupit.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod usos, & peritia nos redunt in periculis cautiores.

De Punica, et malo arboribus. 92.

Punica, & Malus arbores, de pulchritudine contendebant. Cum diu inter se variis, & acerbis contentionibus certassent, rubus ex proxima sepe hujusmodi contentiones accipiens, accessit ad eas, atque inquit: satis jam, satis certatum inter vos est. Quiescite admodum, & contentionibus finem imponite.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod minores majorum lites saepenumero componunt.

De Talpa, et Marte. 93.

Talpa caecum natura animal est. Hac aliquando matri ait: Ingentem sentio odorem. Parum post rursum ait: Excelsam aspicio fornacem. Tertiò item ait: Malleorum sonitus audio fabriles. Ei mater comiter ait: heus filia, tu, uti percipio, non solum oculis, sed naso, & auribus orba existis.

Adfabulatio.

Fabula significat, quod homines jactabundi, cum magna profitentur, tunc

vel maxime in minimis redarguuntur.

De Vespis, Perdicibus, et Agricola. 94.

Vespæ semel, & Perdices siti concitæ cum simul convenissent, ad rusticum quendam tendunt, potum ab eo petentes, utque pollicentes, quod illi pro aqua largas referrent gratias. Quippe Perdices vineam se ei fodere promittunt, quod plenos vites producant racemos. Vespæ verò se vineam circum-eundo custodire, ac fures indè amovere largè offerunt. Quibus Agricola inquit: duos habeo bobes, qui, cum nihil promittant, eandem hanc operam, nihil minùs, præstant. Itaque satius est mihi illis, quàm vobis aquam exhibere.

Adfabulatio.

Fabula significat non esse illis subveniendum, qui nauci, & inutiles sunt.

De Jove. 95.

CUM Jupiter nuptias celebraret, cuncta animalia illi munera obtulerunt, quæque pro viribus suis. Verùm enim Serpens rosam legit, illamque ore tenens Jovi obtulit. At Jupiter, ut eum aspexit, palàm inquit: ab omnibus bona libenter equidem accipio; verùm à Serpente id haud quaquàm facio.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd improborum munera non esse sine dolis, quivis prudens sibi persuadere debet.

De Simia. 96.



Simiam duos catulos parere fertur, quorum ad unum duntaxat afficitur, & ex affectu illum diligentissime nutrit. Alterum vero odit, negligitque. Contigit autem, quòd qui in deliciis habebatur, à Simia in somnis fuit suffocatus. Quamobrè qui neglectus erat, ad perfectam usque ætatem, ceu matris deliciae, fuit educatus.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd hominum prudentiam fortuna proculdubio superat.

PUlex, cum quemdam morsu aliquando stimulasset, captusque rogaretur, quisnam esset, qui membra sibi depasceret, ait se ex eo animalium genere esse, quibus à natura datum esset, ut eo pacto vitam vivant, nec eum occidere velit, cum multum mali facere ipsi nequeat. At homo ille subridens inquit ad eum; magis meis necaberis manibus, quoniam nec parum abs quempiam lædere licet.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd malorum, licet parum, vel multum delinquant, missereri haud oportet.

De Pulice, et Homine. 98.

PUlex suo solito more saltans, super hominis pede resedit, illumque morsu acriter pupugit. Qua punctione Homo ille graviter concitus, Pulicem coepit, ac ungibus obtundere voluit. Sed Pulex manibus exiliens mortem vitavit. Tum homo exclamans ait: ò Hercules malorum extinator, ecquid mihi in hunc opprimendum præsens non fuisti?

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd non in minimis, sed in magnis arduisque rebus,

FABULÆ.

illis auxilium quis implorare de

De Formicis, et Cicada.

HYemis erat medium cum Formicæ sparsim triticum apricabant. Quod Cicada aspiciens, cum inedia conficeretur, accessit ad eas, ac triticum pro alimonia, ut sibi concederent, oravit. Et cum Formicæ eam rogarent, quidnam æstate fecerit, num segnis, & otiosa eo tempore steterit, illis Cicada ait: neque segnis, aut otiosa steti, sed cantu cecini, quo laborem viæ viantibus lærabam. Qua re audita, Formicæ subrilentes, inquirunt: Si æstate cecinisti, ut viantes delectares, nunc salta, ne frigore conficiaris. *Adfabulatio.*

Fabula significat, quòd, qui, quæ facienda sunt, suo tempore non fecit, in angustias, quando non putat, incidit.

De Viro, et Uxoribus. 100.

TEMPUS erat veris, quo quidam in deliciis educatus, cum nec juvenis, nec senex esset (semicanus enim erat capillis) duas simul duxit Uxores, unam quidem natu grandem, alteram verò juniorem. Dum omnes eandem habitarent domum, Uxor anus, ut virum in amorem suum totum pelliceret, quotidie viro caput pertractans, nigros illi

evellere capillos, junior verò canos.
Postremò ita illum depillarunt, quòd
calvum, atque ridiculum non sine su-
mo opprobrio virum rediderunt.

Adfabulatio.

Fabula significat, quòd nulla melior
salus senibus existit, quàm sceminis ca-
rere, & maximè junioribus, nisi peniti-
rebrui se velint.

Fabella de Membris, & Ventre.

Ex T. Livio Hist. l. 2.

TEmpore, quo in homine non
nunc, omnia in unum consenti-
bant, sed singulis membris suum cu-
què consilium, suus sermo fuit, indi-
natæ reliquæ partes, sua cura, suo labo-
re, ac ministerio ventri omnia quer-
ventrem in medio quietum, nihil aliud
quàm datis voluptatibus frui, conspi-
runt, ne manus ad eos cibum ferrent, ne
os acciperet datum, nec dentes confici-
rent. Hac ira dum ventrem fame dom-
are volunt, ipsa unà membra, totumque
corpus ad extremam tabem, venêre. In-
de apparuit, ventris quoque haud seg-
ministerium esse: nec magis ali, quàm
alere eum, reddentem in omnes parte
hunc, quo vivimus vigemusque, divi-
pariter in venas matrum confecto cib

ingulfnem. *Adfabulatio.*

Sapè qui in urbe otiosi sedere videntur, senes consilio magis juvant, quam armis Juvenes.

+++++

APOLOGI EX CHILIADIBUS ADAGIORUM

DESUMPTI AD COMMUNEM
puerorum fructum.

De Vulpecula et Pardale. 1.

CUM aliquandò Pardalis Vulpem præse contemneret, quòd ipsa pellem haberet omnigenis colorum maculis variegatam; respondit Vulpes, sibi id decoris in animo esse, quod illi esset in cute.

Adfabulatio.

OTT

Neque verò paulo satius est ingenio præditum esse vafro, quàm cute varicolori. *De Vulpe, et Fele. 2.*

CUM aliquandò Vulpes in colloquio, quod illi erat cum Fele, jactaret sibi varias esse technas, adeò, ut vel peram haberet dolis refertam, Felis autem responderet sibi unicam duntaxat artem esse, cui fideret, si quid esse discriminis

inter confabulandum repente canum-
currentium tumultus auditur. Ibi Felis
in arborem altissimam subsiliit, cum
Vulpes interim à canum agmine cincta-
capitur. *Adfabulatio.*

Innuit fabula, præstabilius esse non-
nunquam unicum consilium, modò id
sit verum & efficax, quàm plures dolos,
consiliaque frivola.

De Rege, et Simiis. 3.

REX quidam Ægyptius aliquot Si-
mias instituit, ut saltandi ratio-
nem prediscerent. Ut enim nullum ani-
mal ad figuram hominis proprius accedit,
ita nec aliud actus humanos, aut melius,
aut libentius imitatur. Artem itaque sal-
tandi protinus edoctæ, saltare cœperunt,
insignibus indutæ purpuris, ac persona-
tæ. Multoque jam tempore majorem in
modum placebat spectaculum, donec è
spectatoribus factus quispiam nuces,
quas clanculùm in sinu gestabat, in me-
dium abjecit. Ibi statim Simiæ, simul at-
que nuces vidissent: oblitæ choreæ, id
esse cœperunt, quod antea fuerant ac re-
pentè è saltatricibus in Simias redie-
runt. Contritisque personis, dilaceratis
vestibus, pro nucibus inter se depugna-
bant, non sine maximo spectatorum risu.

Adfabulatio.

Admonet hæc fabula, fortunæ ornamenta non mutare hominīs ingenium.

De Asino, et Viatoribus. 4.

DUO quidam, cum in desertis locis Asinum quempiam fortè fortuna iacti essent, contendere inter se cœperunt, -uter eorum, uti suum, domum adduceret. Nam utrique pariter à fortuna videbatur objectus. Hac interim de illis invicem altercantibus, Asinus sese subduxit, ac neuter eo potitus est.

Adfabulatio.

Quidam à præsentibus commodis, quibus ob inscitiam uti nesciunt, excidunt.

De Piscatoribus. 5.

Piscatores aliquot, jacto reti, testudines eduxerunt. Eas cum essent inter sese partiti, neque sufficerent omnibus comedendis, Mercurium fortè accedentem invitarunt ad convivium. At is intelligens se neutiquàm humanitatis gratia vocari, sed, ut eos fastidito cibo ablevaret, recusavit, jussitque, ut ipsi eas testudines ederent, quas cœpissent.

Adfabulatio.

Nonnulli, posteaquàm inconsultè quipiam adorti sunt, aliorum implorant auxilium, quos suo negotio admisceant.

Apu'd Cumanos Asinus quispian per-
tusus servitutem, abrupto loco in
sylvam aufugerat. Illic fortè repertum
leonis exuviam corpori applicabat suo,
atque ita pro leone sese gerebat, homi-
nes pariter, ac feras voce, caudaque ter-
ritans. Nam Cumani leonem ignorant.
Ad hunc igitur modum regnabat ali-
quandiu personatus hic Asinus, pro leo-
ne immani habitus, ac formidatus: do-
nec hospes quispian Cumas profectus,
qui sæpenumero viderat & Leonem, &
Asinum, atque ob id non erat difficile
dignoscere aurium prominentium indi-
cio, neque non aliis quibusdam conjectu-
ris Asinum esse deprehendit, ac probè
fusti castigatum reduxit, dominoque ag-
noscenti reddidit. Interim autem risum
non mediocrem concitabat omnibus Cu-
manis Asinus jam agnitus, quos dum cre-
ditus leo metu propemodum exanima-
verat. *Adfabulatio.*

Haud facile tegimus vitia, quæ à pue-
ro nobiscum adoleverunt.

De Scarabeo, et Aquila. 7.

Scarabæus aliquandò spretus ab Aquila,
cepit de vindicta quoquo pacto
sumenda cogitare. Pervestigavit, ubi

nam Aquila nidum collocasset: adrepsit
 Scarabæus, & ova simili dolo deiecit.
 Aquila cum sæpius domicilium commu-
 tasset, neque quicquam proficeret: Jo-
 vem patronum adiit, exponit calamita-
 tem suam. Is jubet, ut suo in gremio
 ponat ova, vetistic in tuto futura. Et
 huc per vestes laciniæ sinusque prærep-
 sit pertinax Scarabæus, haudquaquam
 sentiente Jove. Deinde, ubi videt ova
 commoveri Jupiter, neque satis animad-
 vertit, territus rei novitate, excuso gre-
 mio, in terram deiecit. *Adfabulatio.*

Monet hæc fabula, neminem, quan-
 tumvis pusillum contemnendum esse.

De Simiis, et Pardali. 8.

IN Mantua Simiarum est ingens co-
 pla. Pardalis autem animal est natura
 Simiis infestissimum, quas tamen viri-
 bus assequi non potest; nimirum illis in
 summas arbores subvolantibus. His ita-
 que dolis in easupitur. Sternit se rupinam
 sub ramis, ac prorectis cruribus emori
 fingit sese. Gaudent eo spectaculo si-
 mia confidentes in arbores deinde ubi
 jam mortuam arbitrantur, unam aliquam
 emittunt exploraturam, num verè mor-
 tuis sit hostis. Illa cautim, ac pedeten-
 tim accedens, ubi nullum videt argu-

mentum. Pardale nimirum modis omnibus cadaver imitante, denique aude etiam conscendere. Quod simul ac reliquæ Simiæ conspexerunt, jam deposito omni metu descendunt, & Pardalim omnia ferentem circumstant. Postremo conculcant insultantes ludibrii causa, donec sentiens illas jam saltando defatigatas, derepentè reviviscens, aliam dentivus, aliam unguibus corripit, dilaniat, ac devorat. . . . *Id fabulatio.*

Hostem simulantem vires desicere, summo perè fugiendum esse.

De Satyro, et Rustico, Aniani Fabula, . . . incepto. Auctore interprete.

Satyrus quidam cum valèmenter algeret, hyemæ gelu duprà motum serviente, à Rustico quodam inductus est in hospitium. Admiratus autem, cur homo inflaret in manus epi admoventes, rogavit, cur ita faceret. Is respondit: ut frigidas manus halitus tepore calefacerep. Deinde ubi extructo foco, appositamensam in platem, fervidam subum inflaret, magis etiam admiratus sollicitatus est, quid hoc sibi vellet. Uti platem, inquit ille, nesciùm ferventem halitu refrigerarem. Tum Satyrus surgens à mensa: Quid ego audio, inquit? Tu eodem ex ore pa-

riter & calidum, & frigidum efflas? Vale-
bis. Neque enim mihi ratio est cum ejus-
modi homines commune habere, hospiti-
um.

Ad fabulatio.

Notantur bilinguës, qui eundem mo-
dò laudant, modò vituperant.

Fabula ex Lemia Politiani desumpta.

Aves olim propè universæ, noc-
tuum adiecerant, rogaruntque eam,
ne posthac in sedium cavis nidificaret,
sed in arborum potius ramis, atque in-
ter frondes ibi enim vernari suavius.
Quin eidem quercum modò enatam pu-
sillam, tenebamque adhuc ostendebant,
in qua scilicet molliter (ut agebant) &
sedere ipsa aliquando noctua, & suum
sibi construere nidum posset. At illa fac-
turam se negavit. Quin invicem consi-
lium dedit his, ne arbusculæ illi se cre-
derent: laturam enim quandoquæ esse
viscum, pestem videlicet avium. Con-
tempterè illæ (ut sunt leve genus, & vo-
laticum) sapientis unius noctuæ consi-
lium. Jam quercus adoleverat, jam pa-
rva, jam frondosa erat. Ecce ibi aves illæ
omnes gregatim ramis involitant, læsci-
viunt, subsultant, colludunt, cantillant.
Interet quercus ea viscum protulerat,
æque in homines animadverterant: im-

plicitæ ergò repente ibi omnes pariter
 misellæ, ac frustrâ eas sera pœnitentiæ
 subiit, quod salubre illud consilium
 sprevisset. Atque hoc esse ajunt, cum
 nunc aves omnes, ubi noctuam viderint,
 frequentes eam quasi solutant, dedu-
 cunt, sectantur, circumcinctant, circum-
 volitant. Et enim consilii illius memo-
 res admirantur eam nunc, ut sapientem,
 stipantque densa caterva, ut videlicet
 ab ea sapere aliquando discant. Sed
 opinor, frustrâ, imò verò etiam inter-
 dum cum magno ipsarum malo. Nam
 veteres illæ noctuæ reverâ sapientes
 erant: nunc multæ noctuæ sunt, quæ
 noctuarum quidem plumas habent, &
 oculos, & rostrum, sapientiam verò
 non habent. *Adfabulatio.*

Benè monentis consilia ne spernas,
 hæc fabula docet.

APOLOGUS DE SECUNDO LIBRO

PETRI CRINITI

DE HONESTA DISCIPLINA.

Sata est olim cucurbita juxta arbo-
 rem pinum, quæ grandis admodum
 & ramis patulis extabat. Cucurbita verò
 cum multis pluviis, atque cæli temper-

nento crevisset, lascivire incipit, & ramos audacius porrigere. Jam serpebat in pinum, jam surgere, jam ramos, & ramos involvere audebat, ampliora folia cadentes flores, prægrandia poma, & virgentia ostentans. Itaque tanto fastidio, atque insolentia intumuit, ut pinum arborem ausa sit aggredi: et vides, inquit ut te supero, ut amplis foliis, ut virore præsto, & jamjam ad cacumen præsurgo? Tum pinus, quæ senili prudentia, & robore pollebat, nihil mirata est cucurbitæ insolentis audaciam, sed ita ad eam respondit: ego hic multas hyemes, calores, æstus, variasque calamitates pervici, & adhuc integra consisto. Tu ad primos rigores minùs audaciæ habebis, cum & folia concident, & vigor omnis aberit. *Adfabulatio.*

Secundis rebus non esse superbiendum.

FABELLA DE CORVO, ET LUPIS,

Ex Joanne Antonio Campano desumpta.

CORVUS Lupos per ardua montium jugum comitatus, partem sibi prædæ fieri postulat, qui eos secutus nullo tempore destitisset, socii usque fuisset. Repulsus deinde à Lupis tanquàm non eos, sed prædam, cibumque secutus, nec minùs

luporum si occiderentur, quanta ceterorum animalium exis fuisset voraturus.

Adfabulatio.

Non quid agamus semper inspiciendum est, sed quo sumus animo, cum agimus.

Altera de partu terræ, ex eodem.

Turgida olim sacra tellus, & mirum in modum tumida, magnū aliquod partura videbatur. Accurrant fructuini, stupent Agricolaë, terræ partum inter spem, metumque expectant: alii Typhœa illum centimanum, alii montes erupturos putabant. Aperitur terra, prodiit mus & quod miraculo fote omnibus arbitrabatur, id in risum, atque jocum converterunt. *Adfabulatio.*

Non semper credendum promissis magnificis.

Ex Secundo noctium Atticarum Gelii.

Apologus Æsopi Phrygii memoratu non inutilis.

Æsopus ille à Phrygia fabulator hand immeritò sapiens existimatus est, cum quæ utilia monitu, suasuque erant, non severè, non imperiosè præcepit, & censuit, ut Philosophis mos est: sed festivos, delectabilesque Apologos comectus, res salubriter, ac prospicienter an-

adversas, in mentes animosque hominum, cum audiendi quadam illecebra induxit: velut hæc ejus Fabula de abicula nidulo, lepide, atque jucundè; præcipue met spem, fiduciamque rerum, quas efficere quis possit, haud unquam in alio, sed in semetipso habendam Avicula, inquit, est parva, nomen est Cassita, habitat, nidulaturque in segetibus, id ferè temporis, ut appetat tristes, pullos: jamjam plurimamibz. Ea Cassita in se montes fortè concesserat tibi vires: propter frumentis flavescens, pulli etiam tunc involucres erant. Cum igitur ipse iret cibum pullos quæsitum, movet eos, ut, siquid sibi notæ rei fignet, disceretur, acinadvertentibus idque sibi, ubi redisset, ream darent. Dominus, ostendens ægetum villarum filium adolescentem vocat: & vides ne, inquit, hæc ematuravisse, & manna jam postulare? Idcirco die cæcino, ubi primum diluculavit, fac amicos adeas, & roges, veniant operamque mutnam dent, & mensem hanc nobis adjuvent. Hæc ille, ubi dixit, discessit. Atque ubi rediit Cassita, pulli trepiduli circunstrepere, orareque matrem, ut statim jam properet, atque alium in locum, sese asportet, nam dominus, inquit

misit, qui amicos rogaret, ut luce oriente veniant, & metant. Mater jubet eos à metu otiosus esse. Si enim dominus, inquit, messem ad amicos rejecit, crastino seges non metetur, neque necesse est hodie, uti vos auferam. Die igitur postero mater in pabulum volat, dominus, quos rogaverat, opperitur. Sol fervet, & fit nihil & amici nulli erant. Tum ille rursum ad filium: amici isti, inquit, magnam in partem cessatores sunt. Quia potius imus, & cognatos, affines, vicinosque nostros oremus, ut adsint cras tempori ad metendum? Itidem hoc pulli pavefacti matri nuntiam. Mater hortatur, ut tunc quoque sine metu, ac sine cura sint. Cognatos, affinesque multos ferme tam esse obsequibiles, ait, ut ad laborem capessendum nihil cunctentur, & statim dicto obediant. Vos modò, inquit, advertite, si modò quid denuò dicetur. Alia luce orta avis in pastum profecta est, cognati, & affines operam, quàm dare rogati sunt, supersedent. Ad postremum igitur dominus filio: Valeant, inquit, amici cum propinquis. Afferes prima luce falces duas, unam egomet mihi, & tu tibi capies alteram, & frumentum nosmetipsi nostris manibus cràs metemus. Id ubi ex

pullis dixisse dominum mater audivit, tempus inquit, est cedendi, & abeundi. Fiet nunc dubiò procùl, quòd futurum dixit. In ipso enim vertitur cuja est res, non alio, unde petitur. Atque ita Cassitridum migravit, & seges à domino demessa est. Hæc quidem est Æsopi fabula de amicorum, & propinquorum levi & inani fiducia. Sed quid aliud sanctiores libri philosophorum monent, quam ut in nobis tantùm ipsis nitamur? Alia autem omnia, quæ extrà nos, extraque nostrum animum sunt, neque pro nostris, neque pro nobis ducamus. Hunc Æsopi Apologum Qu. Ennius in satyris scitè admodùm, & venustè versibus quadratis composuit, quorum duo postremi isti sunt, quos haberi cordi, & memoriz operæ pretium esse herclè putò:

Hoc erit tibi argumentum semper in promptu situm:

Ne quid expectes amicos, quod tu possis per te agere.

DE ARIONE, ET DELPHINO.

Ex lib. 16. Gellii.

Vetus, & nobilis Arion cantator fidi-
bus fuit. Is loco, & oppido Methy-
meneus terra, atque insula omni Lesbios

O 5

fuit. Eum Arionem rex Corinthi Perian-
 der amicum, amatumque habuit artis
~~gratiæ~~ deinde à rege proficiscitur, ter-
 ras inclytas Siciliam, atque Italiam vise-
 re. Ubi eò venit, auresque omnium, men-
 tesque in utrisque terræ urbibus demul-
 sit: in quæstibus istis, & volaptatibus,
 amoribusque hominum fuit. Is tàm pos-
 seà grandi pecunia, & re bona multa co-
 piosus, Corinthum instituit redire. Na-
 vem igitur, & nautas, ut notiones, amicio-
 nesque sibi, Corinthios delegit. Sed eo
 Corinthios homine accepta navique in al-
 tum provecta, prædæ, pecuniæque cupi-
 dos coepisse consilium de necando Ario-
 ne. Tum illum ibi perniciæ intellecta, pe-
 cuniam, cæteraque sua, ut haberent, de-
 disse, vitam modò sibi ut parcerent, ora-
 visse. Nautas precum ejus harum com-
 misertus esse illatens ut, ei necem adfer-
 re perviam suis manibus temperarent.
 Sed imperavisse, ut jam statim coram
 desiliret præceps in mare Homo, inquit,
 ibi, territus spe omni vitæ perdita, id
 unum postea oravit, ut priusquàm mor-
 tem oppeteret, inducere permitterent
 sua sibi indumenta, & fides capere, &
 canere carmen casus illius sui consolabi-
 le. Feros & immunes nautas prolubium

tamen audiendi subit. Quod braverat,
impetra, Atque ibi mox de more cin-
ctus, amictus, ornatus, stansque in sum-
mæ puppis forō, cæmen, quod Orthium
dicitur, voce sublatissima cantavit. Ad
postrema cantus, cum fidibus, ornatus
que omni, sicut stabat, canebatque eje-
cit sese procū in profundum. Nautæ
haudquaquam dubitantes, quā peris-
set, cursum, quem facere coeperant,
terminant. Sed novum, & mirum, &
pium facinus contigit. Delphinum re-
pentē inter undas adnavisse, & dorso
super fluctus edito vectavisse, incolumi-
que eum corpore & ornatu, Tænarum
in terram Laconicam devesisse. Tūc
Arionem prorsus ex eo loco Corinthum
petivisse, talemque Periandro regi, qua-
lis Delphino vectus fuerat, sese obtulis-
se, eique rem, sicut acciderat, narravis-
se. Regem isthæc parū credidis e Ario-
nem quasi falleret custodiri jussisse.
Nautas requisitos ablegato Arione dissi-
mulantur interrogasse, ac quid audissent
his locis, undē venissent, super Arione.
Eos dixisse, hominem, cū indē irent,
in terra Italia fuisse, eumque illic benē
agitare, & studiis delectationibusque ur-
biam florere, atque in gratia, pecunia-

que magna fortunatum esse. Tùm inter hæc eorum verba Arionem cum fidibus, & indumentis, cum quibus se in salum ejaculaverat, extitisse. Nautas stupefactos, convictosque ire inficias non quisse.

Adfabulatio.

**Documento ex hac fabula, plus aliis
quando inveniri in brutis animalibus
clementiae, quàm in his hominibus, qui
præter opes nihil habent pensi, præter
figuram nihil humanitatis.**



INDEX

FABULARUM OMNIUM,

Quæ in hoc Opusculo continentur.

A

D E Abiete, & Dumo, Fabula	
19. pagin.	222.
Adolescentibus duobus, & Coquo,	
35.	260.
Adolescente, & Cato. 5.	187.
Adolescente, & Hirundine. 72.	287.
Ætiope. 25.	115.
Ægroto, & Medica. 11.	82.

INDEX

Item fab. 73. 288. Item 27.	222A
Agricola, & Filiis ejus. 4. 74. &	
31. 257. & 7.	188.
Agricola, & Canibus. 23. 89. &	
12. p. 193. & 30. p.	257.
Agricola, 31.	117.
Agricola, & Perlago. 43.	1266.
Agricola, & Ciconia. 15.	195.
Agno, & Lupo. 4. 187. & 44.	267.
Alite, & Pullis ejus. 21.	223.
Alcedine. 35.	120.
Anser, 34.	230.
Anseribus, & Gruibus. 11. 106. &	
35. p.	206.
Anu, & Ancillis. 31.	204.
Ape, & Jove. 70. 285. Apiario. 34.	119.
Apologus ex Crinito. 316. & ex	
Mantuan. 23.	208.
Apologus ex Gellio.	318.
Apro, et Asino. 8. 152. Apro, et	
Rustico. 29.	228.
Aquila, 74. 143. Aquila, et Corni-	
cula. 10.	154.
Aquila, et Vulpe. 1.	235.
Aquila, et Homine. 17.	248.
Aquila et Corvo. 2. 236. et 18.	197.
Aquila, et Scabrone. 3. 237. Ario-	
ne, et Delphino. 321. Arundine	
et Olea. 8.	81.

INDEX.

Asina. 30. 103. et 5. p. 213.	Asino. 1
et Equo. 21. 90. et 77 p. 293. et	
7. p. 189. et 32 p. 205. et 6. p.	312.
Asino, et Lupo. 12. 83. et 78.	294.
Asino, et Vulpe. 62. et 63.	136.
Asino, et Leone. 16. 109. Asino,	
et Rana. 63.	136.
Asino silvestri. 60.	135.
Asino, et Corvo. 64.	137.
Asino, et Viatoribus. 4.	311.
Asiais. 61. 135. Asino, et Jove. 75. 291.	
Avaro. 10. 106. Avaro, et Invidio.	
22. pag.	224
Aucupe. 26. 94. et 51. 272. et 9. p. 190	
Aucupe, et Merula. 29.	96.
Avibus, et Quadrupedibus. 34.	175.

B

B E Bove, et Juvenco. 35.	231.
Bubulco. 73. 142. Buccinato-	
re. 10. pag.	191.
Butalis. 27.	115.

C

C E Calamo, et Oliva. 37.	261.
Calvo quodam. 33.	99.
Camelo. et 67. 139. et 81.	215.
Cancro, et Vulpe. 44.	125.
Canes. 41. 124. Cancris Matre, et	
Filio. 3.	212.
Cane, et Asino. 13.	157.

INDEX

Cane, et Lanius. 10. 82. et 2.	186.
Canes ad coenam vocato. 16.	247.
Cane, et Leone. 36. 232. Cane et	
Lupo. 55.	275.
Cane carnes portante. 37.	276.
Cane, et Umbra. 4.	150.
Cane vetulo ab hero contempto. 22.	165.
Cane invido, et Bove. 19.	197.
Cane mordace. 7. 214. Cane, et	
Ovis. 3. p.	186.
Cane, et Gallo. 3.	201.
Carbonario, et Fullone. 17. 87. et 8.	190.
Carbonario, et Lotore. 19.	249.
Cassita. 8. 105. Castore. 27. 94. et	
52. p.	272.
Cata, et Venere. 3.	76.
Cata in foeminam mutata. 27.	254.
Caso, et Gallo. 7.	241.
Cervas. 23. 107. Cerva, et Leone. 14.	108.
Cervo, et Leone. 42.	265.
Cervo. 36. 176. Cervo, et Ovis. 25.	167.
Cervo, et Bobus. 42.	180.
Cerva, et Vite. 15.	108.
Cicada, et Formica. 33.	230.
Citharædo. 45. 126. Cochlear. 28.	116.
Columba, et Cornice. 70.	140.
Columba. 69.	140.
Columbis, et eorum rege Acci-	
pire. 18.	162.

INDEX. I

Cornice, et Cane..48.	182.
Cornice, et Corvo. 47.	127.
Cornice, et Ove. 20.	198.
Cornice, et Urna. 24.	225.
Corvo, et Serpente. 49.	129.
Corvo, et Vulpecula. 11.	155.
Corvo, et Lupis. 20.	327.
Corvo, et Vulpe. 54.	274.
Corvo ægrotante. 56.	276.
Culice, et Leone. 78. 145. Cyeno,	
84.	114.

D

DE Divite. 71.	341.
Duobus Ollis. 12.	217.
Duobus Gallis inter se certantibus	
66.	282.
Duobus Adolescentibus. 6. p. 79.	
et 1. p.	185.
Duobus Amicis, et Urso. 7. p. 80.	
et 34. p. 260. et 9. p.	215.
Duobus Inimicis. 36.	261.

E

DE Equite calvo. 10.	216.
Equo, et Asino. 33.	173.
Equo, et Cervo. 45.	183.
Equo, et Leone. 32.	179.

F

DE Fabro, et Cane. 47.	269.
Filio, et Matre. 31.	97.

INDEX.

Filix, et Patre.	32.	98.
Formica.	57. p. 133. et 68. p.	284.
Formica et Columba.	25.	201.
Formica, et Cicada.	3. 210. et 99. p.	307.
Fure.	46.	127.
Fure, et Cane.	29.	193.

G

D E Gallina, et Vulpe.	82.	296.
Gallina auripara.	76.	244.
Gallo gallinaceo.	2.	147.
Gallo, et Cato.	16.	150.
Gallina, et Hirundine.	66.	138.
Graculo.	29.	170.
Gallia, et Perdix.	15. 85. et 13. p.	245.

H

D E Hinnulo.	p.	305.
Hæda, et Lupo.	43. 125. et	
24. p. 167. et 29. p.		203.
Hirundine, et aliis Aviculis.	16.	160.
Hirundina, et Cornice.	26.	115.
Homine, et Apolline.	19.	88.
Homine glorioso.	18.	88.
Homine, et Satyro.	22.	91.
Homine, et ligneo Deo.	15.	246.
Homine à Cane morso.	33.	259.

I

D E Jove.	53. 131. et 54. 132. et	
95. pag.		304.
Jove, et Corvo.	45.	267.

INDEX

Jove, et Simia. 36.	207.
Impossibilia promittens.	200.
D E Lania Politiani.	315.
Leona, et Vulpe. 63.	280.
Leone, et Homine. 84.	297.
Leone, et quibusdam aliis 5.	151.
Leone, et Mure. 14.	158.
Leone, et Vulpecula. 135.	181.
Leone, et Rana. 24. 209. et 48. 7.	277.
Leone, et aliis. 28. 202. Leone, et	
Lupo. 22. 33.	110.
Leo, et Ursus. 4.	102.
Leone senectute confecto. 12.	156.
Leone, et Capella. 23.	225.
Leone, et Venatore. 23.	216.
Leone, et Tauro. 40. 250. et 60. pag.	278.
Leone, et Capra. 330. 13. 181. 4.	206.
Leone sen. 59.	277.
Leone, et Asino, et Vulpe. 61.	279.
Leone cujusdam rustici filiam	
amante. 62.	ibid.
Leporibus. 56.	132.
Leporibus, et Rana. 76.	298.
Lepore, et Testudine. 88.	300.
Leporibus inaniter timentibus. 23.	166.
Lignatore quodam. 74.	289.
Lupo, et Grue. 6. 151. et 64. pag.	281.
Lupo, et Vetrula. 77.	144.

INDEX.

Lupo, et Agno. 2. 248. et 65. p. 108.	108.
Lupo, et Vulpe. 35. 248. et 108. p. 114.	114.
Lupo, et Sucula. 20. 117. et 104.	104.
Lupis, et Ovibus. 38. 178.	178.
Lupo, et Capite pictor. 28. 109.	109.
Lupo, et Cane. 11. 192.	192.
Lupo, et Ovibus. 35. 109.	109.
DE Marito, et Uxore. 42. 124.	124.
Medico, et Aegrotis. 30. 211.	211.
Membris, et Ventre. 40. p. 179. et T. Liv. 308.	308.
Mercurio. 52. 131.	131.
Mercurio, et Statuario. 39. 122.	122.
Mercurio, et Tyresia. 40. 233.	233.
Mula aegrotis. 45. 239.	239.
Monedula. 51. 301.	301.
Monedula, et Columba. 50. 229.	229.
Mula quadam. 48. 270.	270.
Mulier, et Vir ebrius. 23. 113.	113.
Mulier, et Annullis. 29. 116.	116.
Mulier, et Gallina. 5. p. 78. et 32. p. 258. et 79. p. 294.	294.
Muliere benefica. 30. 117.	117.
Muliere, et Medico. 29. 256.	256.
Mure Urbano, et Mure Rustico. 19. 153.	153.
Matribus, et Cato. 40. 263.	263.
Mure, et Rasa. 38. 249.	249.
Mutis. 38. 212.	212.

INDEX.

Musca, et Formica. 30.	271.
Mustela, et Muribus. 22.	299.
Musca. 71.	286.

N	N
Natrice, et Lupo. 1.	211.

O	
D E Olitore, et Cane. 17.	209.
Opilione, et Agricola. 17.	196.

P	
D E Pardo, et Vulpecula. 38.	233.
Partu montium. 21.	164.

Partu terrarum.	312.
-----------------	------

Pastore, et Mari. 13 p. 84. et 91. p. 302.	
--	--

Pastore, et Lupo. 21.	111.
-----------------------	------

Pastore. 72.	141.
--------------	------

Pavone, et Luscinia. 22.	298.
--------------------------	------

Pavone, et Pica. 26.	203.
----------------------	------

Pavone, et Grue. 15.	219.
----------------------	------

Pavone, et Monedula. 6.	103.
-------------------------	------

Perdix, et Gallia. 15. p. 85. et 13. p. 245.	
--	--

Philomela, et Accipiter. 4.	238.
-----------------------------	------

Piscatore, et Piscicula. 20. p. 222.	
--------------------------------------	--

et 2. p.	209.
----------	------

Piscatore, et Smarida piscicula. 9. 242.	
--	--

Piscatore, et Cinaride. 20.	29.
-----------------------------	-----

Piscatore quodam. 21.	250.
-----------------------	------

Piscatore. 36.	120.
----------------	------

Piscatoribus quibusdam. 22. pag.	
----------------------------------	--

261. et 5. p. 311. et 25. p.	261.
------------------------------	------

INDEX.

Piscibus. 37.	235.
Piscatoribus. 3.	310.
Puero, et Fure. 26.	226.
Puero oves pascente. 53.	273.
Puero quodam fure. 90.	301.
Puero, et Scorpione. 86.	298.
Puero, et Fortuna. 39.	262.
Pulice. 97.	306.
Pulice, et Homine. 98.	Idem.
Punica, et Malo arboribus. 92.	303.

D E Quercu, et arundine. r p.	
208. et 16. p.	220.
Quodam admorso à Canis. 24.	92.

R	
D E Rana. s. p. 101. et 33. p.	219.
Rana, et Boce. 31.	172.
Ranis Regem petentibus. 26.	253.
Ranis, et earum Rege. 17.	161.
Rana, et Vulpe. 6. p. 214. et 80.	

pag.	295.
Regem et Similis. 3.	310.
Rustico, et Colubro. 7.	152.
Rustico, et Juvenco. 27.	226.
Rustico, et Fortuna. 12.	117.
Rustico, et Hercule. 31.	229.
Rustico, et Angue. 26.	268.

S	
D E Satyro, et Rustico.	314.

INDEX.

Satyro, et Viatore. 78.	227.
Salice, et Securi. 89.	300.
Scarabæo, et Aquila. 17.	312.
Sine Mortem vixisse. 18.	255.
Serpente, et Agricola. 18.	295.
Serpente, 68.	139.
Serpente, et Cancro. 20.	111.
Silva, et Rustico. 39.	179.
Simia. 96.	105.
Similis, et Pardale. 8.	13.
Simia, et Vulpe. 49. 264. et Vul-	
pecula. 49. p. 1. 13. 19. 21. 22. 23.	180.
Simia, et ejus Prole. 14.	118.
Simia, et Delphinia. 37.	121.
Simia, et duobus ejus Natis. 34.	231.
Singulari, et Vulpe. 17.	104.
Sole, et Aquilone. 40. 13. 50.	115.
Sue, et Cane. 18. p. 1. 19. et 19. pag. 111.	

D E Talpa, et Matre. 93.	303.
Tauris, et Leone. 18.	221.
Tauro, et Mure. 30.	228.
Tauro, et Capro. 13.	267.
Testudine, et Aquila. 12. et 2.	212.
Tigride, et Vulpe. 17.	221.
Tubicine. 9. 81. et 46.	268.
Thynno, et Delphino. 45. p. 98.	
et 49. p.	270.

INDEX:

V

D E Vate quodam. 67.	283.
Vaticinatore. 28.	91.
Venatore, et Perdix. 87.	299.
Verme, et Vulpe, 75.	143.
Vespertilionem, Rubo, et Mergo. 5.	107.
Vespertilionem, et Mustella. 58.	135.
Vespis, Perdicibus, et Agricola. 94.	304.
Viatore. 59. p. 131. et 83.	296.
Viatore, et Jove, 30.	97.
Viatoribus. 32.	118.
Vipera, et Lima. 37.	177.
Viro, et Infirmo. 23.	251.
Viro, et Uxoribus. 100.	307.
Viro, et Agricola. 18.	348.
Vitulo, et Cerva. 69.	285.
Vitula, et Bove. 38.	262.
Vulpe, quadam. 85.	298.
Vulpe, et Fele. 2.	309.
Vulpe, et Rubo. 10.	243.
Vulpe, et Leone. 14. p. 85. et 13.	
p. 194. et 6. p.	240.
Vulpe, et Pardale. 1.	309.
Vulpecula, et Mustella. 44.	182.
Vulpecula, et Ciconia. 27.	169.
Vulpe, et Pardo. 2. p. 73. et 24. p.	252.
Vulpe, et Crocodilo. 11.	243.
Vulpe, et Venatoribus. 12.	244.
Vulpe, et Larva. 14.	246.

INDEX

Vulpe sine cauda. 8.	241.
Vulpe esuriens. 20.	250.
Vulpe, et Trago. 9.	239.
Vulpe, et Aquila. 14.	194.
Vulpe. et Capro. 1.	75.
Vulpe, et Capite quodam. 16.	81.
Vulture, et aliis Avibus. 34.	206.

FINIS.

25ct

10/30/93

Bangs

7/29/99 Howard

Inspector - April 7 20

44

non habuero, nihil mihi prodest, Hoc autem non esset, si saltem per poenitentiam subsequentem vivificarentur. (1) Non ergo poenitentia vivificat opera prius mortua.

Respondeo dicendum, quod opus aliquod dicitur mortuum dupliciter. Uno modo effective, quia scilicet est causa mortis; & secundum hoc opera peccati dicuntur opera mortua, secundum illud Hebr. ix. 14. *Sanguis Christi . . . emundabit conscientias nostras ab operibus mortuis.* Hæc igitur opera mortua non vivificantur per poenitentiam, sed magis abolentur, secundum illud Hebr. vi. 1. *Non rursus jacentes fundamentum poenitentiae ab operibus mortuis.*

Alio modo dicuntur opera mortua privative, scilicet quia carent vita spirituali, quæ est ex caritate, per quam anima Deo conjungitur, ex quo vivit, sicut corpus per animam: & per hunc modum etiam fides, quæ est sine caritate, dicitur mortua, secundum illud Jacobi ii. 20. *Fides sine operibus mor-*

A a 3

tua

(1) Hoc enim casu, quavis propter defectum caritatis prius inutilia extitissent, prodesse tandem inciperent cum per poenitentiam vivificata esse superponerentur. Cur sic porro non possint; rationem duplicem S. Thomas ibidem reddit lect. i. sub finem. Nempe vel quia simul cum predictis operibus adeo voluntas peccandi mortaliter: Vel quia fiunt propter inanem gloriam: Ad quod referri potest illa lectio quam aliquando sequutus est & sequendam putavit Hieronymus, *ita ut gloriæ (auxilium) pro ita ut eandem (auxilium).*

ite fiant, dicuntur mortua, inquit, quia
icet non procedunt ex principio vitæ; si-
ut si dicamus sonum citharæ vocem mor-
tuam. (1)

Sic igitur differentia mortis, & vitæ in
operibus est secundum comparisonem ad
principium a quo procedunt. Opera autem
non possunt iterum a principio procedere,
quia transeunt, & iterum eadem numero re-
sumi non possunt. Unde impossibile est quod
opera mortua iterum fiant viva per poeniten-
tiam.

Ad primum ergo dicendum, quod in re-
bus naturalibus tam mortua, quam mortifi-
cata carent principio vitæ. Sed opera dicun-
tur mortificata, non ex parte principii,
ex quo processerunt, sed ex parte impedi-
menti extrinseci; mortua autem dicuntur
ex parte principii. Et ideo non est similis
ratio.

Ad secundum dicendum, quod opera de
genere bonorum sine caritate facta dicuntur
mortua propter defectum caritatis, & gra-
tiæ, sicut principii. Hoc autem non præs-
tatur eis per poenitentiam sequentem, ut
ex

(1) Qualem indicat Apostolus 1. ad Corinth. 14
vers. 7. ubi ait: *Quæ sine anima sunt vocem dantis*
(sive tibia, sive cithara) *nisi distinctionem soni*
suum dederint, quomodo sciatur id quod canitur aut
quod citharizatur? Per quamdam porro similitudinem
vocem hanc dici notat ibidem S. Thomas lect. 2.
Et Chrysostomus homil. 35. in eum locum *ἡ ἀόριστη*
ἁρμονία idest sonos nihil significantes vocat..

tinetur autem ad poenitentiam ut de
peccata præterita cum proposito immutar
am in melius, quod est quasi poeniten
tis. Et quia moralia recipiunt species
solum finem, ut in secunda parte habi
est (1. 2. quæst. 1. art. 3. & quæst.
1. art. 4. & 6.) conveniens est quo
æ species poenitentiae accipiantur secun
diversas immutationes, quas poeniten
tit.

autem triplex immutatio a poenitentia.
Prima quidem per regenerationem
vitam vitam : & hæc pertinet ad poeni
n quæ est ante baptismum. Secunda

immutatio est per reformationem vite
itæ jam corruptæ : & hæc pertinet ad
entiam mortalium post baptismum :

autem immutatio est in perfectionem
ionem vitæ : & hæc pertinet ad poeni
n venialium, quæ remittuntur per ali
ferventem actum caritatis, ut supra
est (quæst. lxxxvii. art. 2. & 3.)

primum ergo dicendum, quod poeni
quæ est ante baptismum, non est sa
ctum, sed est actus virtutis disponens
amentum baptismi

secundum dicendum, quod poenitentia
let peccata mortalia, delet etiam ve

sed non convertitur. Et ideo hæc duæ
ntiæ se habent sicut perfectum, & im

tertium dicendum, quod ante baptis
ion sunt peccata venialia sine morta

Et
ste

(quæst.
lxxxviii.

